

ptu politikernas
trygghetsundersökning

Politikernas trygghetsundersökning 2025

Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier,
hot och våld under 2024

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete till främst regeringen, rättsväsendets myndigheter och brottsförebyggande aktörer, men även till allmänheten.

Publikationen finns som en pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Författare: Anna Frenzel och Sara Afifi

urn:nbn:se:bra-1284

ISSN 1100-6676

© Brottsförebyggande rådet 2025

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Politikernas trygghetsundersökning 2025

Förtroendevaldas utsatthet och oro för trakasserier, hot och våld under 2024

Rapport 2025:17

Förord

I Politikernas trygghetsundersökning (PTU) tillfrågas ordinarie ledamöter i Sveriges riksdag och fullmäktigeförsamlingar (kommuner och regioner) om utsatthet för trakasserier, hot och våld under föregående år. I årets undersökning handlar det om 2024.

Det här är den sjunde jämförbara kartläggningen som Brottsförebyggande rådet (Brå) redovisar på uppdrag av regeringen, och sedan september 2025 som instruktionsenlig uppgift. Från och med 2019 ingår PTU i Sveriges officiella statistik. Resultaten från tidigare mättillfällen är dock producerade utifrån samma kvalitetskrav. Det här är en statistikrapport som i första hand syftar till att beskriva resultaten. Mer djupgående analyser presenteras i stället i olika fördjupningsstudier.

Rapporten vänder sig i första hand till beslutsfattare inom rättsväsendet, personer som arbetar med frågor som rör hot och våld mot förtroendevalda samt personer som i sitt yrke möter förtroendevalda som blivit utsatta. Rapportens författare är Anna Frenzel och Sara Afifi, båda utredare vid Brå.

Brå vill rikta ett stort tack till de cirka 7 500 förtroendevalda som deltagit genom att besvara frågorna i Politikernas trygghetsundersökning 2025. Utan era svar hade Brå inte kunnat beskriva er situation eller få tillräcklig kunskap om omfattningen och utvecklingen av trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda.

Stockholm i november 2025

Jonas Trolle
Generaldirektör

Thomas Hvitfeldt
Enhetschef

Innehållsförteckning

Sammanfattning	7
Utsatthet bland förtroendevalda.....	7
Oro bland förtroendevalda.....	10
Konsekvenser av utsatthet och oro	11
Polisanmälan och annan rapportering	12
Stöd och säkerhetsåtgärder	13
1. Inledning	16
Syfte och frågeställningar	17
2. Metod	19
Undersökningens utformning och genomförande.....	19
Resultatredovisning	21
Tillförlitlighet	24
Jämförbarhet	28
3. Utsatthet bland förtroendevalda	29
Total utsatthet.....	31
Utsatthet för hot och trakasserier	57
Utsatthet för våld, skadegörelse och stöld	58
Utsatthet för korruptionsförsök.....	60
Sammanhang, förövare och motiv	61
4. Oro bland förtroendevalda	78
Oro bland samtliga förtroendevalda	79
Oro bland förtroendevalda som blivit utsatta.....	82
5. Konsekvenser av utsatthet och oro	86
Konsekvenser bland samtliga förtroendevalda.....	87
Konsekvenser bland förtroendevalda som blivit utsatta	91
Påverkan på privatlivet	96
6. Polisanmälan och annan rapportering.....	97
Polisanmälan.....	98
Erfarenheter av polisen.....	101

Skäl till att händelser inte polisanmäls	104
Annan rapportering av händelser	106
Att både polisanmäla och rapportera till annan än polisen.....	108
7. Stöd och säkerhetsåtgärder	110
Kännedom om handlingsplan och säkerhetsansvarig	110
Stöd och hjälp.....	112
Säkerhetsåtgärder	113
Referenser	116

Sammanfattning

I den här statistikrapporten redovisas de övergripande resultaten från Politikernas trygghetsundersökning (PTU) för åren 2012–2024. Här sammanfattas rapportens resultat, uppdelat på kapitlen Utsatthet bland förtroendevalda, Oro bland förtroendevalda, Konsekvenser av utsatthet och oro, Polisanmälan och annan rapportering och Stöd och säkerhetsåtgärder. Av de drygt 13 300 förtroendevalda som ingick i rampopulationen i PTU 2025 var det cirka 7500 personer som deltog.

Utsatthet bland förtroendevalda

I PTU får förtroendevalda svara på frågor om självrapporterad utsatthet under det föregående kalenderåret. Det innebär att PTU 2025 behandlar utsatthet under valåret 2024. Utsattheten redovisas i andel utsatta personer, förutom i avsnittet om sammanhang, förövare och motiv då den redovisas i andel händelser eller fördelning bland händelser. I kapitlet om polisanmälan och annan rapportering redovisas också vissa resultat som fördelning bland händelser.

Total utsatthet

- Totalt uppgav 25,4 procent av de förtroendevalda att de under 2024 blev utsatta för någon typ av händelse inom de två kategorierna hot och trakasserier respektive våld, skadegörelse och stöld.
- Generellt sett är utsattheten högre under valåren jämfört med de mellanliggande åren. Andelen utsatta det mellanliggande året 2024 var på ungefär samma nivå som andelen utsatta det mellanliggande året 2020 (25,4 jämfört med 26,0 procent) och något lägre än valåret 2022 (29,5 procent).
- De flesta utsätts flera gånger. Totalt uppgav 15,2 procent av de som utsattes under 2024 att de utsattes en gång, 54,2 procent att det skedde 2–5 gånger och 30,7 procent att de utsattes 6 eller fler gånger.
- Det är en något större andel kvinnor än män som uppger att de utsatts. Totalt 26,8 procent av de kvinnliga förtroendevalda och 24,4 procent av de manliga uppgav att de blev utsatta för minst en händelse under 2024.
- Det är betydligt vanligare att yngre förtroendevalda utsätts. Den åldersgrupp där störst andel av de förtroendevalda uppger utsatthet är personer 30–39 år, där 35,9 procent uppger att de utsattes

under 2024, jämfört med 13,6 procent i den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre).

- Det är ungefär en lika stor andel förtroendevalda med utländsk bakgrund som uppger att de utsattes under 2024, som andelen med svensk bakgrund (26,9 respektive 25,3 procent).
- Det finns skillnad i utsatthet mellan olika politiska partier. Andelen utsatta under 2024 var störst inom Miljöpartiet (33,1 procent) och minst inom Centerpartiet (19,9 procent).
- Utsattheten är betydligt större bland förtroendevalda i riksdagen än i kommun- och regionfullmäktige (64,5 procent jämfört med 31,4 procent i regionfullmäktige och 25,0 procent i kommunfullmäktige).
- Utsattheten är betydligt större bland de som har en ordförandepost jämfört med de som har andra poster (42,2 procent jämfört med mellan 21,6–29,9 procent för andra poster) och bland heltidspolitiker jämfört med de som utövar uppdraget på deltid eller på sin fritid (57,2 procent jämfört med 32,4 och 16,8 procent). Skillnaderna mellan heltidspolitiker och de som utövar uppdraget på deltid eller på sin fritid har ökat över tid.
- Utsattheten är betydligt större ju mer exponerade de förtroendevalda är (i vilken grad de är aktiva på internet eller i sociala medier, i vilken grad de är omskrivna eller omtalade i medier och i vilken grad de upplever sig vara kända av allmänheten). Som exempel kan nämnas att 82,8 procent av förtroendevalda som uppger att de var omskrivna eller omtalade i medier i mycket stor utsträckning under 2024 uppgav att de hade blivit utsatta, jämfört med 7,8 procent av de som inte var omskrivna eller omtalade i medier alls under året.

Hot och trakasserier

- 24,8 procent av de förtroendevalda uppgav att de 2024 blev utsatta för någon form av hot och trakasserier på grund av sitt förtroendeuppdrag.
- Utsattheten för hot och trakasserier är större under valåren jämfört med de mellanliggande åren. Utsattheten det mellanliggande året 2024 var i nivå med det mellanliggande året 2020 (24,8 respektive 25,2 procent). Det är en något större andel kvinnor än män som uppger att de utsatts. Totalt uppgav 26,3 procent av kvinnorna och 23,6 procent av männen att de utsattes för hot och trakasserier under 2024. Mönstret över tid har sett likadant ut för både kvinnor och

män, men sedan 2018 är andelen större bland kvinnor.

- Olika former av hot och trakasserier på internet är vanligast. Den vanligaste händelsen 2024 var hot och påhopp via sociala medier, liksom tidigare år. Totalt 18,2 procent av de förtroendevalda uppgav att de utsattes för det. Näst vanligast var att bli uthängd på internet, vilket totalt 7,7 procent uppgav.

Våld, skadegörelse och stöld

- 2,8 procent av de förtroendevalda uppgav att de blivit utsatta för någon form av våld, skadegörelse eller stöld på grund av sitt förtroendeuppdrag under 2024.
- Andelen som utsatts för våld, skadegörelse och stöld har varit större under valåren jämfört med de mellanliggande åren. Andelen har generellt minskat över tid. Under 2024 var andelen utsatta den lägsta sedan 2012, då andelen var 2,7 procent.
- Mellan 2012 och 2018 var andelen utsatta större bland män än bland kvinnor. Sedan 2020 har andelarna dock varit i princip desamma för kvinnor som för män.
- Bland dem som utsattes för våld, skadegörelse eller stöld 2024 var det vanligast att de utsattes för någon form av våld mot person, där den vanligast förekommande formen av våld är knuffar och liknande. Det är betydligt mer ovanligt att de förtroendevalda uppger att de blivit utsatta för grövre våld i form av slag, sparkar eller liknande, eller våld med vapen.

Korruptionsförsök

- Sammantaget uppgav 2,9 procent av de förtroendevalda att de utsattes för någon form av korruptionsförsök under 2024.
- Andelen utsatta var något större 2012–2016, jämfört med 2018–2024. Till skillnad från andra frågor i undersökningen syns inga tydliga skillnader mellan valår och mellanliggande år.
- En något större andel kvinnor än män uppgav att de utsattes för korruptionsförsök 2024 (3,2 respektive 2,7 procent). Liknande skillnader framkom även tidigare år, med undantag för 2018 då kvinnor och män utsattes i lika hög grad.
- Den vanligaste formen av korruptionsförsök är vänskapskorruption – att någon i den förtroendevaldas närhet försökt utnyttja deras relation för att få någon fördel. Oftast handlar det om en ytlig bekant till den förtroendevalda som vill åstadkomma någon form av agerande av den

förtroendevalda eller komma åt information.

Sammanhang, förövare och motiv

- Vid de flesta händelser under 2024 var förövaren okänd eller anonym.
- I de fall den utsatta hade en uppfattning om förövaren rör det sig oftast om en man som uppskattas vara 45–64 år gammal, som agerar ensam och som uppfattas som en förargad medborgare.
- Vid 18,7 procent av händelserna uppfattas förövaren vara en annan förtroendevald, oftast från ett annat parti. Det är en större andel kvinnor än män som uppger att förövaren var en annan förtroendevald (22,1 respektive 15,9 procent).
- I ungefär hälften av händelserna uppfattade den utsatta personen att förövaren tillhör någon form av miljö eller grupp, och då oftast en högerextremistisk eller rasistisk miljö.
- Händelsen förknippas oftast med ett beslut som den förtroendevalda fattat eller med den förtroendevaldas engagemang i vissa politiska frågor.
- I de flesta fall uppger den utsatta att förövarens främsta motiv var att förödmjuka eller förolämpa honom eller henne. Nästan lika vanligt är att det främsta motivet uppges vara att påverka den förtroendevaldas agerande eller beslutsfattande, eller att visa missnöje.
- Totalt uppgav 6,9 procent av de personer som utsattes 2024 att det förekom något muntligt, skriftligt eller fysiskt angrepp av sexuell karaktär vid händelsen eller någon av händelserna. Här framkommer en tydlig könsskillnad då det var 8,9 procent av de utsatta kvinnorna som uppgav det här, medan motsvarande andel för män var 5,2 procent.
- Ungefär var tredje händelse 2024 uppfattades som relativt skrämmande (25,4 procent som ganska skrämmande och 5,5 procent som mycket skrämmande). Endast 16,0 procent uppfattades inte som skrämmande i någon utsträckning alls.

Oro bland förtroendevalda

Förtroendevalda får också svara på en fråga om oro under det föregående kalenderåret. Det innebär att PTU 2025 behandlar oro under 2024. Frågan handlar om ifall man känt oro för att antingen själv utsättas för brott eller liknande obehagliga händelser på grund av sitt politiska uppdrag, eller för att någon anhörig ska utsättas. Oro bland förtroendevalda redovisas i andel av alla förtroendevalda, och i andel av de utsatta personerna.

- Totalt uppgav 24,8 procent av samtliga förtroendevalda att de under 2024 känt oro över att antingen själva utsätts för brott eller liknande obehagliga händelser, eller för att någon anhörig ska utsättas. Andelen oroliga bland de som utsatts för någon händelse var betydligt större, 51,3 procent.
- Andelen förtroendevalda som upplevt oro har varierat mellan 24,5 och 29,7 procent under undersökningsåren 2014–2024, men var lägre under 2012 (15,5 procent). Bland utsatta förtroendevalda har andelen oroliga varierat mellan 50,7 och 55,1 procent 2014–2024, och var också lägre under 2012 (42,3 procent).
- En större andel kvinnor än män är oroliga. Totalt 27,9 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 22,5 procent av männen uppgav att de känt oro under 2024. Kvinnor har haft en större andel oroliga än män sedan 2018. Samma mönster syns bland utsatta förtroendevalda, men på högre nivåer. Totalt 53,8 procent av de utsatta kvinnorna och 49,2 procent av männen uppgav att de känt oro under 2024.
- Det finns stora skillnader i upplevd oro mellan olika åldersgrupper. Andelen som upplevde oro 2024 var störst i åldersgrupperna 29 år och yngre (38,8 procent) och 30 till 39 år (39,8 procent). Motsvarande andel i den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre), där andelen som upplevde oro var lägst, var 11,0 procent. Samma mönster syns bland utsatta förtroendevalda, men på högre nivåer.
- Andelen som upplevde oro var större bland förtroendevalda med utländsk bakgrund, jämfört med dem med svensk bakgrund (31,5 respektive 24,1 procent). Även här syns samma mönster bland utsatta förtroendevalda, men på högre nivåer. Av de utsatta med utländsk bakgrund hade 61,3 procent känt oro under 2024, jämfört med 50,0 procent av utsatta med svensk bakgrund.

Konsekvenser av utsatthet och oro

Förtroendevalda får även svara på en fråga om konsekvenserna av utsatthet och oro under det föregående kalenderåret. Det innebär att PTU 2025 behandlar konsekvenserna under 2024. Konsekvenser av utsatthet och oro redovisas i andel av de förtroendevalda totalt, och i andel av de utsatta personerna.

- Totalt uppgav 27,7 procent av samtliga förtroendevalda att de under 2024 påverkats i sitt förtroendeuppdrag, antingen i sina överväganden eller i faktiska handlingar, på grund av utsatthet eller

oro för att utsättas. Bland de som utsattes under 2024 var andelen betydligt större – i denna grupp uppgav 47,3 procent att de påverkats i sitt förtroendeuppdrag, antingen i sina överväganden eller i faktiska handlingar.

- Andelen som uppger att de påverkats i sitt förtroendeuppdrag har ökat över tid och var större än någonsin tidigare år 2024 (27,7 procent bland samtliga förtroendevalda jämfört med 19,6 procent år 2012). Bland de utsatta syns en liknande ökning över tid, men på högre nivå.
- En större andel kvinnor än män uppger att de påverkats. Av kvinnorna uppgav 32,7 procent att de påverkades av utsatthet eller oro över att utsättas under 2024, jämfört med 24,0 procent av männen. Samma mönster syns bland de förtroendevalda som utsatts, men på högre nivåer. Bland de utsatta kvinnorna uppgav 53,4 procent att de påverkades av utsatthet eller oro under 2024, jämfört med 42,1 procent av männen.
- Den vanligaste konsekvensen är att begränsa sin aktivitet på sociala medier. Näst vanligast är att undvika att engagera eller uttala sig om specifika frågor. Det handlar då oftast om frågor som rör invandring, konflikten mellan Israel och Palestina eller olika former av förändringar, till exempel nedläggningar eller frågor som rör mark och etableringar. Andelen som uppger att de undviker att engagera sig eller uttala sig om specifika frågor har ökat successivt över tid. Ökningen är särskilt stor bland kvinnor.
- Andelen utsatta förtroendevalda som uppger att de övervägt att lämna ett specifikt uppdrag eller alla sina uppdrag har ökat över tid, både för män och kvinnor.

Polisanmälan och annan rapportering

I PTU undersöks även hur vanligt det är att händelser anmäls till polisen eller rapporteras till någon annan. Dessutom får de utsatta beskriva sina erfarenheter av polisen och ange varför de inte polisanmält en händelse. Resultaten presenteras i andelen händelser och fördelning bland händelser.

Polisanmälan

- Det är relativt få händelser som polisanmäls. Totalt 16,5 procent av händelserna som rör antingen hot och trakasserier eller våld, skadegörelse och stöld under 2024 uppges ha blivit anmälda till polisen. Tidigare år har andelen polisanmälda händelser varit mellan

15,9 och 19,3 procent.

- Våld, skadegörelse och stöld polisanmäls betydligt oftare än hot och trakasserier. Totalt 43,2 procent av händelserna 2024 som inkluderade våld, skadegörelse eller stöld uppges ha blivit polisanmälda, jämfört med 13,7 procent av de som rör hot och trakasserier.

Erfarenheter av polisen

- Vid mer än hälften av händelserna 2024 (54,8 procent) där de utsatta varit i kontakt med polisen har de mycket eller ganska positiva erfarenheter av polisen. Andelen händelser där de utsatta hade mycket eller ganska negativa erfarenheter av polisen var lägre än någonsin under 2024 (15,3 procent.)

Varför händelser inte polisanmäls

- De utsatta som inte polisanmält händelsen uppgav oftast att de inte trodde att det skulle leda till något. Många såg också händelsen som en del av uppdraget som förtroendevald eller som en småsak eller bagatell.
- Det var en större andel händelser riktade mot kvinnor som inte polisanmälades för att de utsatta betraktade det som hänt som en del av sitt uppdrag.

Annan rapportering av händelser

- Ungefär hälften av händelserna under 2024 rapporterades till någon annan än polisen (49,4 procent). Det var en något större andel av händelserna riktade mot kvinnliga förtroendevalda som anmälades till någon annan än polisen än händelserna riktade mot manliga förtroendevalda (51,3 jämfört med 47,8 procent).
- Det vanligaste var att man rapporterade händelsen till en säkerhetsansvarig, antingen inom det egna partiet eller inom den politiska församlingen.
- Ungefär hälften av händelserna varken polisanmälades eller rapporterades till någon annan än polisen (46,4 procent).

Stöd och säkerhetsåtgärder

De förtroendevalda får även ange om de vet ifall det finns en handlingsplan för politiskt förtroendevaldas utsatthet respektive en säkerhetsansvarig

person att vända sig till. Dessutom får de svara på frågor om sitt behov av stöd och om de fått stöd, samt om vidtagna säkerhetsåtgärder. Referensperioden är det föregående kalenderåret (2024) förutom när det gäller kännedom om handlingsplan respektive säkerhetsansvarig, då frågan gäller själva svarstillfället (2025). Resultaten för stöd och hjälp presenteras i andelen händelser, medan resultaten som rör kännedom om handlingsplan respektive säkerhetsansvarig samt säkerhetsrutiner presenteras i andelen förtroendevalda.

Kännedom om handlingsplan och säkerhetsansvarig

- Totalt 20,0 procent av de förtroendevalda visste inte om det finns en handlingsplan eller inte, medan 15,4 procent inte visste om det finns en säkerhetsansvarig att vända sig till.
- Andelarna som inte känner till om det finns handlingsplaner och säkerhetsansvariga har sedan 2012 minskat avsevärt.
- Det är en större andel bland kvinnorna än bland männen som inte känner till någon handlingsplan. Det är också en större andel kvinnor än män som känner till om det finns någon säkerhetsansvarig att vända sig till.

Stöd och hjälp

- Vid totalt 37,9 procent av händelserna under 2024 uppgav de förtroendevalda att de hade behov av stöd eller hjälp. Andelen var något större än under tidigare undersökningsår. Totalt hade 8,1 procent av händelserna 2024 orsakat ett ganska eller mycket stort behov av stöd eller hjälp. Vid 29,9 procent av händelserna var behovet mycket eller ganska litet, och vid 62,1 procent fanns inget behov alls av stöd eller hjälp.
- En betydligt större andel kvinnor än män uppger att de behövt stöd eller hjälp under 2024, i synnerhet ganska eller mycket stort behov. Vid 11,0 procent av händelserna riktade mot kvinnor uppgavs ett ganska eller mycket stort behov av stöd eller hjälp, och vid 5,7 procent av händelserna mot män.
- De utsatta med ett mycket eller ganska stort behov av stöd eller hjälp hade i 36,3 procent av fallen fått stöd eller hjälp i mycket eller ganska stor utsträckning. I 23,6 procent av fallen hade de dock inte fått något stöd eller hjälp alls. Det är vid en större andel händelser riktade mot kvinnor som den utsatta inte fått stöd eller hjälp alls, trots ett mycket eller ganska stort behov av stöd eller hjälp (26,0, jämfört med i

19,7 procent av händelserna riktade mot män).

- De flesta som fått stöd eller hjälp har fått det av en annan förtroendevärd.

Säkerhetsåtgärder

- Totalt uppgav 29,6 procent av de som utsattes under 2024 att säkerhetsåtgärder vidtagits efteråt. Över tid har andelen ökat successivt, från 18,8 procent år 2012.
- Andelen var ungefär samma bland utsatta kvinnor som bland utsatta män (29,9 respektive 29,4 procent).
- De vanligaste åtgärderna var att de utsatta ändrade sina rutiner eller sitt beteende samt att de fick information om säkerhet och försiktighet.

1. Inledning

Sverige har ett demokratiskt styrelseskick där medborgarna i allmänna val utser de förtroendevalda som ska representera dem i fullmäktigeförsamlingar och riksdag. Demokrati bygger på kommunikation mellan väljare och förtroendevalda: frågor ska bemötas och åsikter debatteras. Väljarna har rätt att – och bör – ifrågasätta de förtroendevaldas åsikter och beslut. Ibland passeras dock gränsen på ett sådant sätt att den förtroendevalda utsätts för olika typer av hot och trakasserier samt våld, skadegörelse och stöld.

Den här typen av handlingar kan komma att påverka de förtroendevalda på olika sätt. Det kan handla om allt från att förhålla sig passiv i en fråga till att agera eller besluta annorlunda än vad de först tänkt, eller till och med att lämna sina uppdrag på grund av utsatthet eller oro för utsatthet. Det kan också försvåra rekryteringen av nya förtroendevalda och även på så sätt påverka representativiteten av samhället. I förlängningen medför det en risk att det politiska systemet förlorar legitimitet.

Brott mot förtroendevalda är därför en viktig fråga att bevaka. Samtidigt har utvecklingen och förekomsten varit svår att följa i och med att de händelser som det handlar om, till exempel hot och trakasserier, generellt sett ofta har en låg anmälningsbenägenhet (Brå 2025a) och att det inte finns någon brottskod för brott mot förtroendevalda.¹

Mot bakgrund av detta gav regeringen 2011 Brå i uppdrag att utveckla en undersökning av omfattningen och utvecklingen av hot och våld mot förtroendevalda i Sverige. Uppdraget ingick som en del i åtgärd 11 i den nationella handlingsplanen för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Regeringen 2011). Den första kartläggningen publicerades 2012, och undersökte utsattheten under 2011 (Brå 2012)². Brå har därefter återkommande fått nya uppdrag av regeringen som inneburit genomförande av undersökningen vartannat år. Sedan 1 september 2025 har Brå i uppgift enligt instruktionen att genomföra PTU vartannat år.

---

¹ Sedan 2018 finns ett system inom Polismyndigheten för att ta fram statistik för det man kallar demokratibrott kopplade till valrörelsen (Polismyndigheten 2019).

² Då den första undersökningen är att betrakta som en fullskalig pilotundersökning, används inte resultaten från den undersökningen vid jämförelser över tid.

I rapporten presenteras en stor del av huvudresultaten med hjälp av figurer och tabeller. Ytterligare resultat presenteras i en tabellsamling på Brås webbplats (www.bra.se/ptu). Referensåret för utsatthet är kalenderåret före undersökningens genomförande. Det innebär att i PTU 2025 redovisas utsattheten för 2024.

Syfte och frågeställningar

Syftet med Politikernas trygghetsundersökning (PTU) är att mäta hur omfattning och konsekvenser av hot och trakasserier samt våld, skadegörelse och stöld mot förtroendevalda³ har utvecklats över tid. Undersökningen ska kunna vara ett underlag för framtida åtgärder som syftar till att motverka och förebygga trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda, både generellt och specifikt under valrörelser.

Frågeställningar

De huvudsakliga frågeställningarna i rapporten delas in i fem avsnitt. I den mån det är möjligt presenteras resultaten uppdelat på kön.

- Utsatthet bland förtroendevalda
  - I vilken utsträckning utsätts förtroendevalda för olika typer av hot och trakasserier, våld, skadegörelse och stöld samt korruptionsförsök som är relaterade till deras förtroendeuppdrag?
  - Vilka förtroendevalda utsätts, och vilka skillnader i utsatthet framkommer mellan kvinnliga och manliga förtroendevalda?
  - Hur ser utvecklingen ut över tid?
  - Hur ser omständigheterna vid händelserna ut?
- Oro bland förtroendevalda
  - I vilken utsträckning är förtroendevalda oroliga för att bli utsatta?
  - Vilka skillnader i oro framkommer mellan kvinnliga och manliga förtroendevalda?
  - Hur ser utvecklingen ut över tid?
- Konsekvenser av utsatthet och oro
  - Vilka är konsekvenserna av utsatthet samt av oro för att man själv eller någon anhörig ska utsättas?
  - Vilka skillnader vad det gäller konsekvenser framkommer mellan kvinnliga och manliga förtroendevalda?
  - Hur ser utvecklingen ut över tid?

---

³ I den här undersökningen avses ledamöter i kommun- och regionfullmäktige samt i riksdagen.

- Polisanmälan och annan rapportering
  - Hur ser anmälningsbenägenheten ut bland förtroendevalda som har utsatts?
  - Hur ser erfarenheterna av polisen ut bland de som haft kontakt med polisen med anledning av sin utsatthet?
  - Vilka är de vanligaste orsakerna till att inte polisanmäla?
  - Hur vanligt är det att händelser rapporteras till någon annan än polisen, och till vem anmäls de?
  - Vilka skillnader i anmälningsbenägenhet framkommer mellan kvinnliga och manliga förtroendevalda?
  - Hur ser utvecklingen ut över tid?
- Stöd och säkerhetsåtgärder
  - Vilken kännedom har de förtroendevalda om säkerhetsansvariga och handlingsplaner?
  - Hur vanligt är det att de förtroendevalda har behov av stöd och hjälp?
  - I vilken utsträckning får de förtroendevalda det stöd och hjälp de behöver?
  - Hur vanligt är det att säkerhetsrutiner sätts in för dem som utsatts?

2. Metod

I det här kapitlet beskrivs metoden för Politikernas trygghetsundersökning (PTU) 2025. En mer detaljerad teknisk beskrivning finns i den tillhörande kvalitetsdeklarationen som finns på Brås webbplats (www.bra.se/ptu). För en fördjupad beskrivning av den teoretiska bakgrunden till metoden och vad den innebär för hur resultaten ska tolkas, se skriften Brås statistiska undersökningar om brott. Ett metodstöd för tolkning av resultat (Brå 2024).

Undersökningens utformning och genomförande

Datainsamlingen i PTU 2025 genomfördes under januari–april 2025 genom en webbenkät.⁴ I januari 2025 skickades instruktioner för webbenkäten ut till de ledamöter som hade digital brevlåda. De ledamöter som inte hade en digital brevlåda fick motsvarande instruktioner skickade till sig med vanlig post till deras folkbokföringsadress. Instruktionerna innehöll information om undersökningen, ett personligt användarnamn och ett lösenord. Totalt skickades fyra påminnelser ut.

Statistikmyndigheten SCB fick i uppdrag att genomföra datainsamlingen, med den tekniska konstruktionen av webbenkäten samt utskick av instruktionsbrev och registrering av besvarade webbenkäter. SCB gjorde även en första bearbetning och kvalitetssäkring av data. Efter att SCB levererat datamaterialet till Brå genomfördes ytterligare kvalitetssäkring av data i flera steg (förfarandet finns beskrivet i kvalitetsdeklarationen).

Population

Det huvudsakliga syftet med PTU är att studera utsatthet bland förtroendevalda. I Sverige finns totalt drygt 40 000 förtroendevalda, fördelat på lokal nivå (kommuner), regional nivå (regioner) och nationell nivå (riksdagen) (SCB 2024). Dessa utgör undersökningens intressepopulation. Det finns dock inte någon förteckning över samtliga individer i intressepopulationen. Den förteckning över förtroendevalda som finns att tillgå, och som används i PTU, omfattar endast ordinarie ledamöter i kommun- och regionfullmäktige samt riksdagen. Detta innebär

---

⁴ Fram till och med PTU 2023 gavs även möjlighet för respondenterna att delta via en förkortad pappersenkät, men från och med PTU 2025 används endast webbenkät. Mer om denna metodförändring finns att läsa i bilaga 2 i kvalitetsdeklarationen.

till exempel att fritidspolitiker som enbart har uppdrag i olika nämnder och utskott, inte ingår i PTU, även om de utgör den största delen av Sveriges förtroendevalda. Undersökningens målpopulation är således ordinarie ledamöter i kommun- och regionfullmäktige samt riksdagen. Resultaten i PTU kan därmed inte användas för att beskriva utsattheten bland samtliga förtroendevalda i Sverige.

För att nå målpopulationen används Valmyndighetens register ”Nuvarande ledamöter”, vilket är undersökningens rampopulation. När uppgifter inhämtades den 2 december 2024 fanns sammanlagt 14 636 förtroendevalda i registret.

PTU är en totalundersökning som innebär att samtliga i rampopulationen ska studeras. Vissa justeringar av rampopulationen har dock gjorts. De statsråd i regeringen, som också är förtroendevalda i riksdagen, har exkluderats (totalt 15 personer).⁵ Det beror på att gruppen är så pass liten att det inte hade varit möjligt att särredovisa i resultaten för gruppen, samtidigt som gruppen i många avseenden skiljer sig från övriga förtroendevalda. Förtroendevalda som tillträtt den 1 juli 2024 eller senare har också exkluderats, eftersom undersökningen syftar till att fånga upp utsatthet under hela kalenderåret 2024 (totalt 360 personer). Rampopulationen innehöll också dubletter som tagits bort. Dubletterna utgörs av förtroendevalda som sitter i både kommunfullmäktige och riksdag eller i samtliga politiska församlingar (totalt 922 exkluderingar). Den slutliga rampopulationen var totalt 13 339 personer. Av dessa utgjorde 14 personer övertäckning (avlidna eller flyttat utomlands). Enkäten skickades alltså ut till 13 325 personer.

Figur 2.1 visar hur de som svarat på enkäten för PTU 2025 fördelar sig efter partitillhörighet. Med partitillhörighet avses det parti den förtroendevalda representerar i fullmäktige eller riksdag. Redovisningen omfattar de åtta riksdagspartierna samt övriga partier med representanter i kommun- eller regionfullmäktige.⁶ Dessa övriga partier har slagits samman till gruppen Övriga partier. Fördelningen i figuren påverkas både av hur många förtroendevalda varje parti har totalt sett i de olika politiska församlingarna och av hur många av dem som har svarat på enkäten. Figuren visar alltså

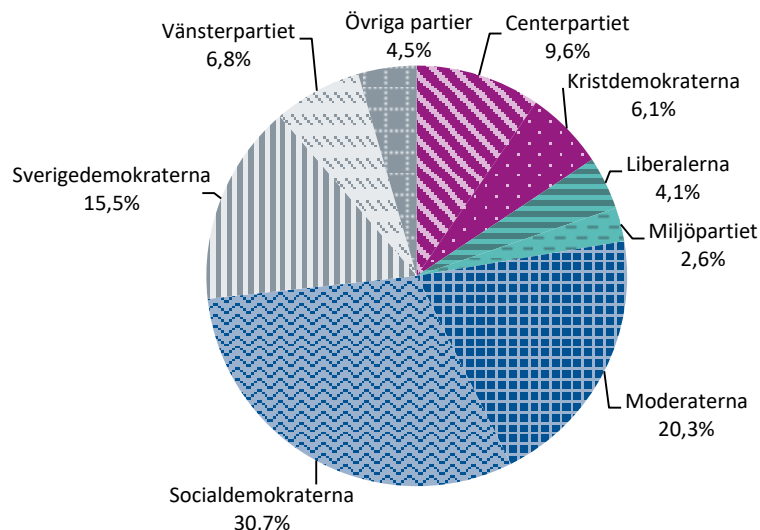
---

⁵ Alla statsråd i regeringen är inte förtroendevalda i riksdagen.

⁶ Gruppen övriga partier består av förtroendevalda i lokala eller regionala partier med mellan 1 och 16 representanter totalt i någon församling 2024.

inte hur stor andel inom varje parti som svarat, utan hur de svarande som helhet fördelar sig mellan partierna.⁷

Figur 2.1. Fördelning av partitillhörighet bland respondenterna i PTU 2025.

Frågeområden

De här frågeområdena ingår i Politikernas trygghetsundersökning:⁸

- bakgrundsförhållanden
- utsatthet
- oro, konsekvenser och andras utsatthet
- information och säkerhetsrutiner.

Resultatredovisning

Då en del händelser som efterfrågas i PTU utgör brott och andra inte, används ordet händelser som benämning i rapporten. Som benämning på den person som utsatt den förtroendevalda för en händelse används genomgående ordet förövare.⁹

⁷ För en redogörelse över svarsfrekvens per parti, se tabell 4 i bilaga 1 i kvalitetsdeklarationen.

⁸ I bilaga 4 i kvalitetsdeklarationen återfinns det kompletta frågeformuläret.

⁹ Att begreppet förövare används i stället för gärningsperson beror på att det som inträffat inte alltid rör sig om ett brott, och att begreppet ska spegla den förtroendevaldas uppfattning om den person som ligger bakom händelsen.

För de redovisningsgrupper som används i PTU tillämpas principen att det ska vara minst 100 respondenter i varje redovisningsgrupp för att resultaten ska redovisas.¹⁰ Gränsen har dragits för att 1 procent ska motsvara minst en observation. Ett undantag från denna princip är redovisningen på regional nivå där resultaten redovisas även när antalet respondenter i redovisningsgruppen är under 100.

Notera att svarsfördelningen redovisas i procent i tabellerna. Avrundningen av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent.

När ett kryss (x) förekommer i en tabell innebär det att antalet respondenter som besvarat frågan är för litet (< 100), och därför inte redovisas.

När en punkt (.) förekommer innebär det att ingen i redovisningsgruppen har uppgett det som resultatet avser, det vill säga att antalet är noll (0).

När värdet 0,0 förekommer i en tabell innebär det att andelen är avrundad, och inte att antalet är 0.

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas, exempelvis på grund av att en viss fråga inte var inkluderad i enkäten det året.

Referensperioder

Referensperioden för undersökningen är det föregående kalenderåret (när källan anges som PTU 2025 avses alltså utsattheten under 2024).

Undantaget är grundfrågorna om de förtroendevalda har utsatts någon gång på grund av sitt politiska uppdrag, frågorna om förtroendeuppdragets omfattning och frågorna om de förtroendevaldas kännedom om eventuella handlingsplaner och säkerhetsansvariga. För de två sistnämnda frågorna är referensperioden den tidpunkt då de förtroendevalda svarade på enkäten (januari–april 2025).

---

¹⁰ I samband med produktionen av PTU 2025 har en mer grundlig genomgång gjorts av alla redovisningsgrupper, vilket lett till att ett antal redovisningsgrupper som tidigare år har redovisats nu istället stället fått ett kryss.

Redovisningsgrupper

De redovisningsgrupper som används i resultatredovisningen är kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund¹¹, region, partitillhörighet och politisk församling. Redovisningsgrupperna används i beskrivande och inte i förklarande syfte. Utifrån resultaten dras därför inte några slutsatser om utsatthetens orsakssamband, det vill säga vilken eller vilka faktorer (till exempel kön, ålder eller partitillhörighet) som påverkar risken för utsatthet.

Redovisningsenheter

I resultatredovisningen för utsatthet bör man vara uppmärksam på att redovisningsenheterna, och därmed redovisningssättet, ibland skiljer sig åt. Ibland beskrivs andelen förtroendevalda, ibland beskrivs andelen händelser eller fördelning bland händelser.

För att undersöka hur många förtroendevalda som utsattes för brott eller liknande händelser under 2024, efterfrågas den egna utsattheten.

Resultaten redovisas i procent för att visa hur stor andel av de förtroendevalda som har utsatts.

För varje kategori händelser ställs frågan hur många gånger händelsen inträffade totalt under det föregående året (2024). Syftet är att få reda på ett ungefärligt antal händelser som de förtroendevalda har utsatts för under ett år. Uppgiften om det totala antalet händelser ska ses i ljuset av de metodologiska svårigheterna med att mäta den här typen av händelser (bland annat svårigheten att minnas exakt antal händelser, om händelserna skedde inom den tidsperiod som efterfrågas och om man utsattes som politiker eller som privatperson).

De respondenter som blivit utsatta får också beskriva den senaste händelsen inom varje kategori av händelser. Det är dessa händelser som ligger till grund för resultaten om bland annat förövare och motiv, huvudsakligen redovisade i procent.

---

¹¹ I undersökningen hade 89,5 procent av de förtroendevalda svensk bakgrund, det vill säga var födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige. 10,5 procent av de förtroendevalda hade utländsk bakgrund, det vill säga var själva utrikesfödda eller födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar. Det är inte möjligt att särredovisa de två grupperna med utländsk bakgrund, eftersom antalet som är svenskfödda med båda föräldrarna utrikesfödda är för få.

Tillförlitlighet

I enkätundersökningar finns det ett antal faktorer som påverkar i vilken utsträckning resultaten kan ge en korrekt bild av verkligheten. Här beskrivs svarsfrekvens och bortfall, som i sin tur kan delas in i externt och internt bortfall samt olika typer av mätfel.¹²

Svarsfrekvens och bortfall

Svarsfrekvensen i PTU 2025 var 56,2 procent, vilket var 3 procentenheter lägre än i PTU 2023.¹³ Svarsfrekvensen har minskat successivt sedan den första mätningen 2013, då andelen svarande var 64,7 procent.

Frågeundersökningar har i princip alltid ett visst bortfall. En del beror på att det finns personer som inte vill eller inte kan delta (externt bortfall). Annat bortfall beror på att man deltagit i undersökningen, men inte besvarat alla frågor (internt bortfall).

Externt bortfall

Det externa bortfallet för datainsamlingen 2025 uppgår till 43,8 procent av populationen. Det externa bortfallet består till största delen av icke svarande. Några få avböjde aktivt medverkan eller meddelade att de var förhindrade att medverka.¹⁴

Det finns grupper av förtroendevalda som i lägre grad väljer att medverka i undersökningen, till exempel yngre, vilket kan bidra till skevhet vid skattningar av exakta nivåer. I PTU används ett viktningsförfarande där en kalibreringsvikt räknas fram.¹⁵ Den justerar för att bortfallet ser olika ut i olika grupper utifrån kön, ålder, partitillhörighet, utbildningsnivå, inkomst, civilstånd och kommungrupp. Skevheter kan däremot ändå uppstå om bortfallet är relaterat till det som undersökningen mäter, exempelvis om bortfallet är högre bland dem som utsatts för brott eller vice versa. Det är således en osäkerhet som man måste beakta när resultaten tolkas.

Det bör också poängteras att det i den här typen av undersökningar finns andra felkällor som påverkar skattningen av nivåerna (se avsnittet Mätfel).

---

¹² En mer uttömmande beskrivning av tillförlitligheten framgår i kvalitetsdeklarationen.

¹³ För en redovisning av svarsfrekvens och externt bortfall för samtliga undersökningsår, se tabell 2 i bilaga 1 i kvalitetsdeklarationen.

¹⁴ För en utförligare beskrivning av vad det externa bortfallet består av, se kvalitetsdeklarationen.

¹⁵ För mer information om hur kalibreringsvikten räknas fram, se kvalitetsdeklarationen.

Internt bortfall

Med internt bortfall menas att respondenten inte besvarar vissa frågor eller att de besvaras på ett motstridigt sätt, till exempel att man både svarar ja och nej på frågan om utsatthet.

I webbenkäter kan man bygga in kontroller för att minska risken för internt bortfall. Tre frågor¹⁶ i webbenkäten i PTU har så kallade hårda kontroller (att enkäten inte går att skicka in om dessa frågor inte besvarats).

Resterande frågor har så kallade mjuka kontroller, där respondenten får ett varningsmeddelande om hen försöker gå vidare i enkäten utan att besvara frågorna eller om hen besvarat frågan på ett motstridigt sätt (det är dock fortfarande möjligt att gå vidare i enkäten utan att ändra dessa svar). För majoriteten av frågorna i webbenkäten ligger bortfallet under 5,0 procent.¹⁷

Mätfel

Mätfel är en osäkerhetskälla som har betydelse för tillförlitligheten i en enkätundersökning. Mätfel orsakas huvudsakligen av frågeformulärets utformning, av omständigheter vid svarstillfället eller av att respondenten medvetet eller omedvetet svarar fel på frågorna. Mätfelen kan leda till såväl överskattningar som underskattningar av resultaten. I den här undersökningen bedöms det huvudsakliga problemet med mätfel vara respondentens vilja och möjlighet att lämna rättvisande svar.

Det är viktigt att vara medveten om att enkätsvaren bygger på respondenternas uppfattning av vad som skett, och att de begrepp som används i rapporten inte nödvändigtvis är synonyma med vad som juridiskt sett utgör ett brott. Det är därför möjligt att händelser som fångas upp i undersökningen inte skulle vara att betrakta som brott i juridisk mening. Likaså finns det risk för att undersökningen inte fångar upp händelser som utgör brott i juridisk mening, eftersom det finns många faktorer som påverkar om en händelse uppges i undersökningen eller inte.

Det kan också vara svårt att minnas exakt när en händelse ägde rum, och därmed att avgöra om det skedde under den efterfrågade referensperioden. Det innebär att händelser som egentligen inte borde vara med i undersökningen kan komma att redovisas.

---

¹⁶ Dessa tre frågor gäller utsatthet någon gång för olika former av (1) hot och trakasserier, (2) våld, skadegörelse och stöld samt (3) korruptionsförsök.

¹⁷ För en utförligare beskrivning av hur stort det interna bortfallet är för respektive fråga i webbenkäten, se bilaga 5 i kvalitetsdeklarationen.

En annan möjlig risk är att den tillfrågade kan välja att tillrättalägga svaret för att ange det svar som kan antas önskvärt, exempelvis att en händelse har polisanmälts eller rapporterats till en säkerhetsansvarig fast det egentligen inte är så. Det är inte heller säkert att samtliga händelser som rapporteras i undersökningen drabbade de utsatta på grund av deras förtroendeuppdrag, medan andra händelser som borde ha rapporterats i stället bortförklaras som busstreck eller slumpen.

När det gäller utsatthet för korruptionsförsök kan det finnas inslag av skuldkänslor. Det gör korruption till ett ämnesområde som är svårt att undersöka. I PTU efterfrågas de förtroendevaldas erfarenhet av korruptionsförsök, eftersom det upplevs som en mindre känslig fråga än en fråga om erfarenhet av faktisk korruption.

Även det faktum att de förtroendevalda inte enbart svarar som enskilda individer utan också som representanter för ett politiskt parti, kan vara ett problem för validiteten i undersökningen. Det är möjligt att förtroendevalda besvarar enkäten som representanter för sitt parti och därför svarar på ett sådant sätt som kan antas gynna partiet bäst. Det kan handla om att undvika att dra medial uppmärksamhet till partiet av rädsla för att skrämja bort potentiella nya medlemmar, och i förlängningen kanske även väljare. Det kan också handla om att rapportera utsatthet i större utsträckning för att förstärka bilden av sitt parti som särskilt utsatt.

Något som också möjligtvis kan påverka den självrapporterade utsattheten i undersökningen är en ökad medvetenhet om formen och förekomsten av hot och våld. Enligt säkerhetsansvariga i landets kommuner har man arbetat aktivt med att öka medvetenheten under de senaste åren (SKL 2019). Även införandet av en särskild straffskärpningsgrund i brottsbalken för brott som begås mot förtroendevalda och deras anhöriga¹⁸ samt att en ny bestämmelse nyligen införts i kommunallagen (2017:725), som innebär att kommuner och regioner åläggs att stärka skyddet för förtroendevalda som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av deltid¹⁹, bidrar sannolikt till att medvetenheten ökar.

---

¹⁸ Den särskilda straffskärpningsgrunden i 29 kap. 2 § 7 brottsbalken för brott som begås mot förtroendevalda och deras anhöriga infördes den 1 januari 2020.

¹⁹ Enligt 4 kap 18 a § kommunallagen ska kommuner och regioner vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Paragrafen, som är ny, reglerar kommuners och regioners skyldighet att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket, dvs. som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld (prop. 2024/25:80 s. 33).

I undersökningen har Brå på olika sätt arbetat för att försöka begränsa flera av dessa problem. I frågorna understryks att endast händelser som personen förknippar med förtroendeuppdraget ska rapporteras. Respondenten påminns också vid ett flertal tillfällen om att endast rapportera om sådant som inträffade under det föregående året (2024) och som upplevts som hotfullt.

Av de här skälen är det vid tolkning av resultaten viktigt att ha i åtanke att undersökningen lämpar sig bättre för att studera utvecklingen över tid och jämföra olika grupper av förtroendevalda, än för att skatta exakta nivåer av utsatthet bland förtroendevalda.

Sammanfattande bedömning av tolkningsutrymmet

I Sverige finns totalt drygt 40 000 politiskt förtroendevalda som verkar inom olika politiska församlingar och med olika typer av politiska uppdrag (SCB 2024). Av dem ingår ungefär en tredjedel i undersökningens population.

De flesta förtroendevalda i Sverige är så kallade fritidspolitiker. Det innebär att man ägnar sig åt politik vid sidan av sitt vanliga arbete, och att det endast utgår ett mindre arvode, om något alls. Enligt SCB har endast 4 procent i kommunerna hel- eller deltidsarvode, medan motsvarande andel i regionerna är 7 procent (SCB 2024). Även i PTU utövar majoriteten av de förtroendevalda sina uppdrag på fritiden (68,0 procent), medan 19,5 procent gör det på deltid och 12,5 procent på heltid. Att det i PTU är en överrepresentation av förtroendevalda med deltids- och heltidsuppdrag beror på att endast de som är ordinarie ledamöter i fullmäktige och riksdag tillfrågas om att medverka i undersökningen.

Resultaten visar att utsattheten är större bland förtroendevalda som är mer kända av allmänheten och mer omskrivna i media. Då det är troligt att politiker som har uppdrag i fullmäktige eller riksdag är mer kända av allmänheten och omskrivna i media, jämfört med de som inte har ett sådant uppdrag, är det också troligt att dessa politiker utsätts i större utsträckning än politiker som inte har uppdrag i fullmäktige. Om det stämmer kan resultaten inte helt generaliseras till alla politiskt förtroendevalda.

Av de tillfrågade förtroendevalda deltog 56,2 procent i undersökningen. Svarsfrekvensen är lägre i vissa grupper, till exempel bland kvinnor, personer mellan 18 och 39 år, ledamöter som enbart sitter i regionfullmäktige eller riksdagen samt bland ledamöter inom

Sverigedemokraterna. Mönstren för svarsfrekvensen i den här undersökningen är i stort sett desamma som i föregående undersökningar.²⁰

Genom att använda ett viktningsförfarande i undersökningen korrigeras för de kända delarna av bortfallsfelet. Det medför att resultaten från de cirka 7 500 förtroendevalda som besvarade frågorna i PTU 2025 anses ge en god bild av förhållandena bland ordinarie ledamöter i kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt riksdagen (undersökningens målpopulation).

Jämförbarhet

Från och med PTU 2021 har en kalibreringsvikt införts i undersökningen, som även kunnat beräknas för PTU 2015–PTU 2019. För PTU 2013 har dock inte den här typen av vikt kunnat beräknas.²¹ Det medför att resultaten för PTU 2013 även fortsättningsvis presenteras oviktade. En analys som gjorts på övriga undersökningsår visar dock att nivåskillnaderna mellan oviktade och viktade resultat är relativt små, och mönstren som framkommer över tid är fortfarande desamma. Då det inte finns någon anledning att anta att det inte skulle vara fallet även för PTU 2013, samt på grund av att endast mindre förändringar gjorts i årets enkät, jämfört med tidigare års enkäter, anses resultaten vara jämförbara mellan PTU 2013–PTU 2025. Det är ändå viktigt att vara försiktig vid analyser av exakta nivåer, samt att ha i åtanke att vissa av undersökningsåren är valår medan övriga undersökta år är mellanliggande år.

Jämförbarhet med andra källor

Jämförelser med andra källor görs generellt inte i den här rapporten. Analyser och fördjupningar av resultaten görs i fristående publikationer (se till exempel Brå 2018, SKR 2023 och Brå 2023).

---

²⁰ När det gäller svarsfrekvensen för män och kvinnor har dock mönstret varierat över åren. Vissa år har svarsfrekvensen varit något högre för kvinnor och andra år har den varit något högre för män.

²¹ För en utförlig beskrivning av viktningsförfarandet, samt varför viktningsförfarandet inte kunnat användas för PTU 2013, se bilaga 1 och 2 i kvalitetsdeklarationen.

3. Utsatthet bland förtroendevalda

I det här kapitlet redovisas hur vanligt det är att ordinarie ledamöter som är förtroendevalda i någon politisk församling i Sverige, uppger att de blivit utsatta för olika former av hot och trakasserier, våld, skadegörelse och stöld eller korruptionsförsök på grund av sina förtroendeuppdrag. I redovisningen av den totala utsattheten ingår inte korruptionsförsök. Den avvägningen har gjorts dels på grund av att frågan handlar om händelser där den förtroendevalda själv potentiellt begått en olaglig handling genom att låta sig påverkas, dels på grund av att gränsen för vad som bör anses som korruption kan te sig flytande. Exempelvis kan en förmån vara opassande även om den inte ges för att mottagaren ska agera på ett visst sätt (SKR 2024). Kapitlet redovisar även andelen förtroendevalda som uppger att de har en anhörig som blivit utsatt med anledning av den förtroendevaldas politiska uppdrag.

Resultaten som redovisas i årets undersökning behandlas som ett mellanliggande år, då det inte skedde något val till riksdag samt kommun- och regionfullmäktige under 2024. Under 2024 var det dock val till Europaparlamentet, och i samband med det skedde även lokala folkomröstningar i vissa kommuner och regioner i Sverige. I årets undersökning ställdes därför frågor om de förtroendevalda som blivit utsatta under 2024, bedömde att utsattheten i huvudsak skedde med anledning av någon av dessa valrörelser. Resultaten visar att endast en liten andel händelser under 2024 förknippades med någon valrörelse²². Någon redovisning av hur händelser som förknippas med valrörelser skiljer sig åt från övriga händelser görs därför inte i denna rapport.

För att belysa omfattningen av hot och trakasserier ställs den här frågan:

- Har du på grund av ditt politiska uppdrag någon gång blivit utsatt för något av följande? Redovisa endast situationer som upplevts som hotfulla.

De händelser som efterfrågas är följande:

- Hotfullt uttalande öga mot öga

---

²² Under 2024 var det 12,0 procent av händelserna som förknippades med valrörelsen. Detta kan jämföras med valåren 2014, 2018 och 2022 då motsvarande andel varierade mellan 57,0 och 61,6 procent.

- Hotfullt telefonsamtal
- Hotfullt sms/mms
- Hotfullt brev/vykort
- Hotfull e-post
- Hot/påhopp via sociala medier
- Kapat internetkonto (eller falskt konto skapat i den utsattas namn)
- Uthängd på internet
- Uthängd på affisch/flygblad
- Önskad vara beställd i den utsattas namn
- Hotfull "gåva"
- Blivit olovligen fotograferad/inspelad
- Obehagligt besök, förföljelse eller kartläggning
- Falska anmälningar
- Annan hotfull händelse

För att belysa omfattningen av våld, skadegörelse och stöld ställs den här frågan:

- Har du på grund av ditt politiska uppdrag någon gång blivit utsatt för något av följande?

De händelser som efterfrågas är följande:

- Slag, spark eller liknande
- Knuff eller liknande
- Våld med vapen
- Anlagd brand/sprängning
- Klotter
- Stöld
- Annan form av skadegörelse
- Annan form av våld

För att belysa omfattningen av korruptionsförsök ställs den här frågan:

- Har du på grund av ditt politiska uppdrag någon gång blivit utsatt för något av följande?

De händelser som efterfrågas är följande:

- Ett opassande erbjudande om en gåva eller tjänst som syftade till att påverka dig i ditt politiska förtroendeuppdrag
- Att en bekant till dig på ett opassande sätt försökt utnyttja er relation för att påverka dig i ditt politiska förtroendeuppdrag

I kapitlet redovisas även hur utsattheten har utvecklats sedan 2012.²³ Mer detaljerade resultat om utsatthet under dessa år för samtliga förtroendevalda – och uppdelat på kvinnor och män – återfinns i tabellerna 3A–3S i tabellsamlingen (www.bra.se/ptu).

Vid jämförelser över tid är det viktigt att ha i åtanke att vissa av de undersökta åren är valår, medan vissa år är mellanliggande år. Det är också viktigt att komma ihåg att undersökningen studerar utsattheten bland förtroendevalda i Sveriges politiska församlingar, och att sammansättningen i dessa politiska församlingar är föränderlig över tid. Notera även att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras oviktade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade.²⁴

Total utsatthet

Sammantaget uppgav 25,4 procent av de förtroendevalda att de blev utsatta för någon form av hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld under 2024 (se tabell 3.1).²⁵

Det är en större andel förtroendevalda som uppger att de utsattes under valår (2022, 2018 och 2014), jämfört med övriga år (se tabell 3.1).

Tabell 3.1. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4

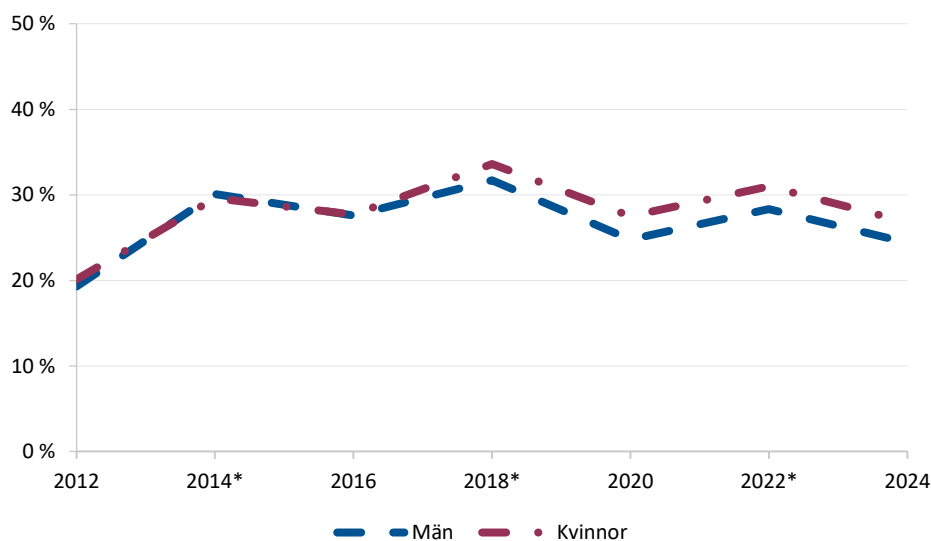
²³ Med utsatthet menas här de förtroendevaldas självrapporterade utsatthet, i egenskap av förtroendevalda, för de typer av händelser som efterfrågas i undersökningen. Händelserna kan uppfattas som brott och/eller ha upplevts som hotfulla.

²⁴ För mer information om viktningsförfarandet, se kvalitetsdeklarationen.

²⁵ Observera att korruptionsförsök inte ingår i beräkningen av den totala utsattheten.

Totalt uppgav 26,8 procent av de kvinnliga förtroendevalda och 24,4 procent av de manliga att de blev utsatta för minst en händelse som innefattade hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld under 2024 (se figur 3.1). Utvecklingen är likartad för kvinnor och män, men från och med 2018 har en större andel kvinnor än män uppgett att de blivit utsatta.

Figur 3.1. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Resultaten visar även att 2,5 procent av de förtroendevalda uppgav att någon anhörig²⁶ hade blivit utsatt på grund av den förtroendevaldas uppdrag. Sedan 2016 har det skett en successiv minskning av andelen som uppgett att någon anhörig blivit utsatt (se tabell 3.2).

Tabell 3.2. Andel (%) förtroendevalda som uppger att en anhörig utsattes under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	2,1	4,1	3,8	3,8	2,8	2,9	2,5

Upprepad utsatthet

Det är vanligt att de förtroendevalda som utsatts uppger att de blivit utsatta vid upprepade tillfällen. Totalt uppgav 15,2 procent av de som utsattes

²⁶ I enkäten definieras inte vad som avses med begreppet anhörig, utan det är upp till den förtroendevalda själv att definiera.

under 2024 att det skedde vid ett tillfälle (se tabell 3.3). Drygt hälften (54,2 procent) uppgav att de utsattes 2–5 gånger, medan ungefär en tredjedel (30,7 procent) uppgav att de utsattes 6 eller fler gånger. Mönstret har sett likartat ut även tidigare år.

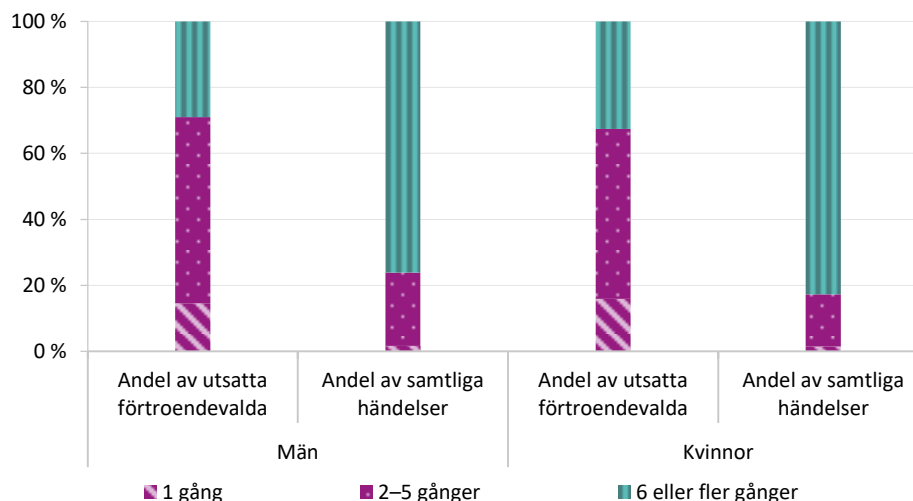
De förtroendevalda som uppgav att de utsattes 6 eller fler gånger blev tillsammans utsatta för 79,5 procent av samtliga händelser som uppgavs under 2024 (se tabell 3B i tabellsamlingen). Andelen har varierat mellan cirka 77 och 83 procent mellan 2012 och 2024.

Tabell 3.3. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de utsattes 1 gång, 2–5 gånger respektive 6 eller fler gånger under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av utsatta förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
1 gång	19,8	18,8	15,2	15,3	13,6	16,4	15,2	
2–5 gånger	52,9	50,9	50,6	50,8	52,0	51,9	54,2	
6 eller fler gånger	27,3	30,3	34,2	33,9	34,4	31,7	30,7	

Andelen förtroendevalda som uppger att de utsattes 6 eller fler gånger under 2024 är större bland utsatta kvinnor än bland utsatta män (32,6 procent, jämfört med 29,0; se figur 3.2).

Figur 3.2. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes 1 gång, 2–5 gånger respektive 6 eller fler gånger i förhållande till antal händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Utsatthet i olika åldersgrupper

Resultaten visar att det finns stora skillnader i utsatthet mellan olika åldersgrupper. Likt tidigare år är andelen som uppgav att de blivit utsatta lägst i den äldsta åldersgruppen, 13,6 procent (70 år och äldre; se tabell 3.4). I den yngsta åldersgruppen (29 år och yngre), där andelen utsatta varit störst alla tidigare undersökningsår, syns dock en tydlig minskning. Andelen utsatta i åldersgruppen var 29,7 procent under 2024. Tidigare år har andelen varierat mellan 39 och 50 procent. Andelen utsatta var under 2024 i stället störst i åldersgruppen 30–39 år (35,9 procent).

Tabell 3.4. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt, samt särredovisning för de förtroendevaldas ålder. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4	
29 år och yngre	40,0	50,4	39,7	44,3	39,0	44,4	29,7	
30–39 år	28,2	38,7	37,5	41,3	37,9	36,2	35,9	
40–49 år	28,2	35,1	36,5	42,4	35,2	36,1	33,9	
50–59 år	22,1	28,9	30,5	33,8	29,6	32,7	29,1	
60–69 år	15,6	21,4	20,3	23,9	19,3	22,8	21,7	
70 år och äldre	9,9	16,5	14,5	17,5	12,6	17,0	13,6	

Andelen förtroendevalda som uppger att de utsattes 2024 är större bland män än bland kvinnor i åldersgruppen 30–39 år, och större bland kvinnor än bland män i åldersgrupperna 40–49 år och 50–59 år (se figur 3.3). I de två äldsta åldersgrupperna är andelen utsatta mer jämnt fördelad mellan könen. För den yngsta åldersgruppen är det inte möjligt att redovisa resultaten för män och kvinnor separat, eftersom antalet svarande är för få.

Figur 3.3. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och ålder.

*Antalet respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Utsatthet bland förtroendevalda med svensk respektive utländsk bakgrund

Totalt uppgav 26,9 procent av de förtroendevalda med utländsk bakgrund att de utsattes under 2024, vilket är en något större andel än bland de förtroendevalda med svensk bakgrund (25,3 procent; se tabell 3.5).²⁷ Vid undersökningsåren mellan 2012 och 2020 var skillnaderna mellan grupperna tydligare.

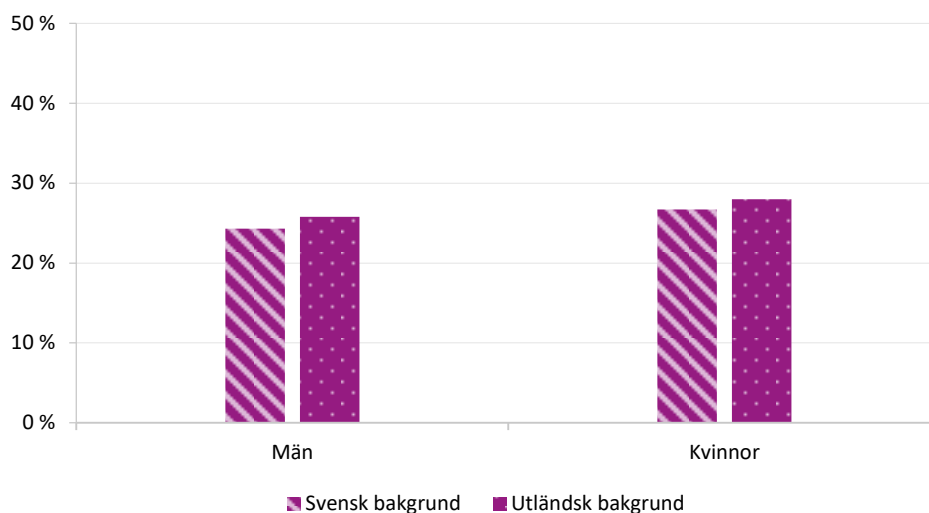
Tabell 3.5. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt, samt särredovisning för svensk/utländsk bakgrund. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Svensk bakgrund	19,3	29,5	27,2	31,8	25,6	29,5	25,3
Utländsk bakgrund	23,3	34,8	31,7	39,9	29,1	30,4	26,9

²⁷ Med svensk bakgrund avses här personer som är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige. Med utländsk bakgrund avses utrikesfödda personer och personer som är födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar.

Skillnaden i utsatthet mellan förtroendevalda med svensk respektive utländsk bakgrund är ungefär lika stor bland kvinnor som bland män (se figur 3.4).

Figur 3.4. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och svensk/utländsk bakgrund.

Utsatthet utifrån partitillhörighet

Totalt sett är andelen förtroendevalda som uppgav att de utsattes 2024 störst inom Miljöpartiet (33,1 procent) och minst inom Centerpartiet (19,9 procent; se tabell 3.6). Utöver Miljöpartiet är andelen utsatta förtroendevalda också högre än genomsnittet (25,4 procent) inom Sverigedemokraterna och Moderaterna.

Det här är den tredje mätningen i rad som Miljöpartiet uppvisat störst andel utsatta. Mellan 2012 och 2018 var Sverigedemokraterna det parti som hade störst andel utsatta. Miljöpartiet hade dock även under dessa år en högre andel utsatta än genomsnittet.

Generellt är utsattheten inom partierna större under valåren, jämfört med de mellanliggande åren. Det finns dock några partier som inte följer det mönstret lika tydligt. Inom exempelvis Kristdemokraterna var andelen utsatta inte större valåret 2022 än mellanåret 2020 och endast marginellt

större än mellanåret 2024. Inom Moderaterna är andelen utsatta mellanåret 2024 lika stor som andelen under valåret 2022.²⁸

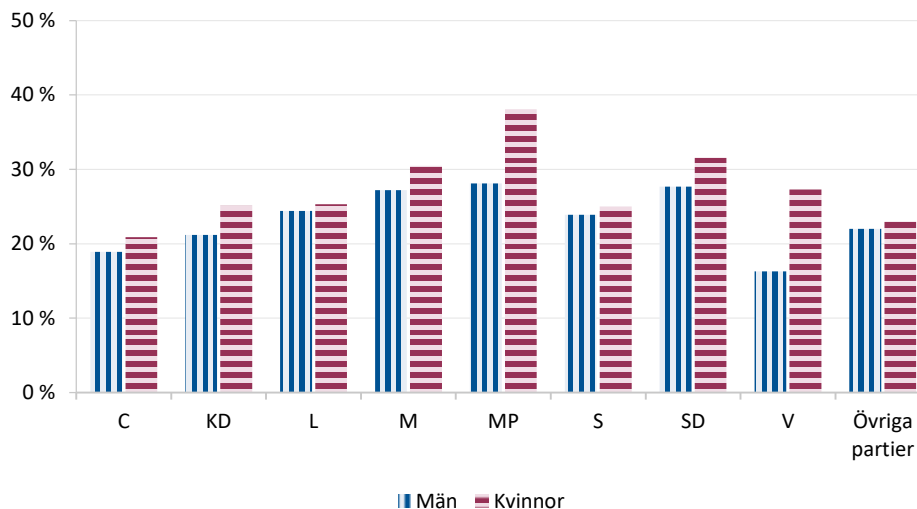
Tabell 3.6. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt, samt särredovisning för partitillhörighet. Stjärnor markerar valåren.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
C	17,8	22,8	19,8	26,3	24,6	32,1	19,9
KD	17,1	26,3	20,5	22,4	24,3	23,8	22,8
L	17,3	31,4	26,4	32,5	27,2	32,8	24,8
M	20,1	32,5	26,0	30,5	27,1	28,5	28,5
MP	25,6	28,3	33,1	38,7	32,7	48,1	33,1
S	17,7	25,0	26,2	32,4	23,8	27,9	24,4
SD	42,5	51,2	45,1	46,1	31,2	33,2	28,9
V	24,4	35,5	31,6	35,1	26,3	28,5	22,2
Övriga partier	13,2	24,0	23,0	23,6	20,2	21,7	22,3

Andelen kvinnor som uppger att de utsatts är större än motsvarande andel män inom samtliga partier (se figur 3.5). Störst skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män är det inom Vänsterpartiet, där 27,3 procent av kvinnorna och 16,3 procent av männen uppger att de utsattes under 2024. Även inom Miljöpartiet är skillnaderna stora. Under 2024 var det 38,1 procent av kvinnorna och 28,1 procent av männen inom Miljöpartiet som uppgav att de utsattes. Fördelningen har förändrats något från år till år, men generellt är det en större andel kvinnor som uppger utsatthet inom de flesta partier, oavsett vilket år som studeras.

²⁸ Om hänsyn tas till det faktiska antalet förtroendevalda som har utsatts inom respektive parti är Socialdemokraterna och Moderaterna mest utsatta: drygt hälften av samtliga utsatta (52,2 procent) tillhör något av dessa två partier.

Figur 3.5. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och partitillhörighet.

Andelen av de utsatta förtroendevalda som uppger att de utsattes 6 eller fler gånger under 2024 var störst inom Liberalerna (39,7 procent) följt av Miljöpartiet (37,7 procent; se tabell 3.7). Andelen utsatta som uppgav att de utsattes 6 eller fler gånger var minst inom Kristdemokraterna (22,0 procent).

Tabell 3.7. Fördelning över andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de utsattes 1 gång, 2–5 gånger respektive 6 eller fler gånger under 2024. Särredovisning för partitillhörighet.

	1 gång	2–5 gånger	6 eller fler gånger
C	17,1	54,3	28,6
KD	17,4	60,6	22,0
L	10,3	50,0	39,7
M	14,0	53,1	32,9
MP	18,8	43,5	37,7
S	14,7	56,9	28,3
SD	14,5	53,4	32,0
V	17,4	52,5	30,0
Övriga partier	20,0	48,8	31,3

Utsatthet utifrån politisk församling

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Drygt nio av tio (92,1 procent) förtroendevalda som ingår i PTU är ledamöter i

kommunfullmäktige – det är den största av de politiska församlingarna sett till antal förtroendevalda. Regionfullmäktige är regionernas högsta beslutande organ, medan riksdagen är det högsta beslutande organet i landet. I PTU 2025 har 13,0 procent av de förtroendevalda sina uppdrag i regionfullmäktige, medan 1,8 procent är riksdagsledamöter.²⁹

Utsattheten ser olika ut för ledamöterna i de tre politiska församlingarna. Den största utsattheten rapporteras av riksdagsledamöter där 64,5 procent uppger att de under 2024 utsattes i egenskap av förtroendevalda (se tabell 3.8). Bland de förtroendevalda i regionfullmäktige låg utsattheten för samma period på 31,4 procent. Minst andel utsatta finns i kommunfullmäktige där 25,0 procent uppger att de utsattes för någon händelse i sin roll som förtroendevalda. Förtroendevalda i riksdagen har uppgett betydligt större utsatthet än förtroendevalda i övriga församlingar under samtliga undersökningsår.

Inom kommun- och regionfullmäktige är andelen som uppger att de utsatts större under valåren, jämfört med de mellanliggande åren. Utsattheten bland riksdagsledamöter följer dock inte detta mönster. Inom denna grupp var utsattheten exempelvis större under både 2020 och 2024, jämfört med under valåret 2022.

År 2024 var andelen utsatta inom kommun- respektive regionfullmäktige ungefär på samma nivå som det senaste mellanåret 2020. Bland riksdagsledamöterna syns en något större minskning i andelen utsatta jämfört med det senaste mellanåret.

Tabell 3.8. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för politisk församling. Stjärnor markerar valår.

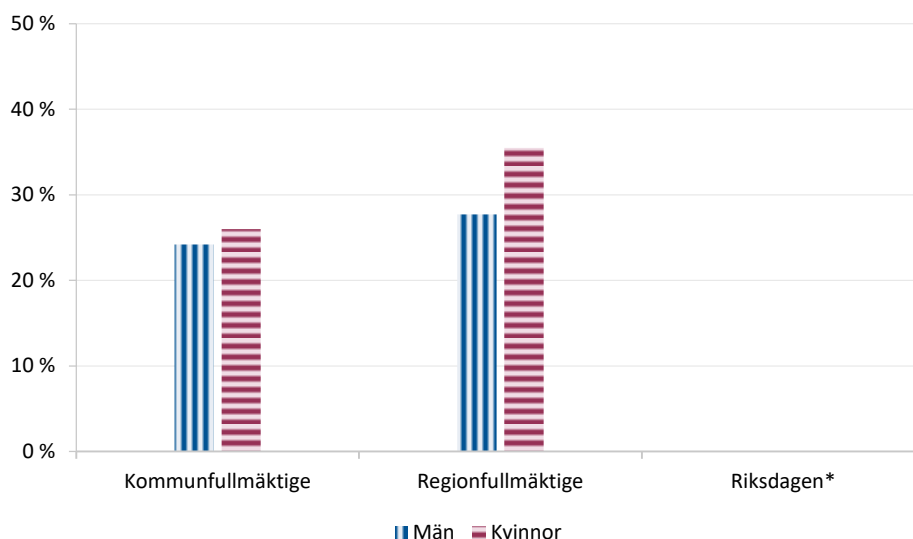
	Andel av samtliga förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4	
Kommunfullmäktige	18,9	29,2	26,8	31,9	25,4	28,9	25,0	
Regionfullmäktige	25,2	39,5	35,5	40,4	32,1	39,1	31,4	
Riksdagen	59,1	67,5	68,8	71,2	67,3	61,9	64,5	

²⁹ När den förtroendevalda har uppdrag i flera politiska församlingar kan det vara svårt att veta vilken politisk församling som eventuell utsatthet ska förknippas med. Därför återfinns samtliga förtroendevalda med uppdrag i kommunfullmäktige i den redovisningsgrupp som heter kommunfullmäktige, även om dessa förtroendevalda också har uppdrag i en annan politisk församling. Detsamma gäller för regionfullmäktige och riksdag. Det innebär att samma förtroendevalda kan förekomma i flera redovisningsgrupper.

Andelen kvinnor i kommunfullmäktige som uppger att de utsattes 2024 är något större än andelen män (26,0 respektive 24,2 procent; se figur 3.6). Bland förtroendevalda i regionfullmäktige är skillnaden i utsatthet mellan könen 2024 större. Andelen utsatta bland kvinnor i regionfullmäktige var 35,5 procent medan andelen utsatta bland män var 27,7 procent. Skillnaden i utsatthet mellan könen bland förtroendevalda i riksdagen kan inte redovisas på grund av för få respondenter.

Skillnaden i utsatthet mellan könen i kommunfullmäktige följer tidigare års mönster medan skillnaden i utsatthet mellan könen i regionfullmäktige har ökat betydligt, från 1 procentenhets skillnad eller mindre 2018–2022, till nästan 8 procentenheters skillnad 2024 (se tabell 3D i tabellsamlingen).

Figur 3.6. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och politisk församling.

*Antalet respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Utsatthet utifrån uppdragets typ, befattning och omfattning

I varje kommun och region finns en beslutande församling: fullmäktige. Fullmäktige tillsätter i sin tur en styrelse, vars främsta uppgift är att leda och samordna förvaltningen och ha uppsikt över nämndernas verksamhet (kommunallag 2017:725).

En förtroendevald kan inneha flera och olika typer av befattningar inom fullmäktige, styrelsen och de nämnder som hen har uppdrag i. Befattningen kan vara antingen ordförande, förste vice ordförande, ordinarie ledamot

eller ersättare. Namnen på nämnderna och vad som ingår i dem, varierar mellan olika kommuner och regioner. Gemensamt är dock ansvaret för centrala funktioner i samhället. Utbildningsnämnden (eller liknande) ansvarar för skolfrågor, socialnämnden (eller liknande) ansvarar för individ- och familjeomsorgen och så vidare.

Utsattheten hos de förtroendevalda kan variera beroende på vilken typ av uppdrag och vilken position inom uppdraget den förtroendevalda har. Utsattheten kan också skifta beroende på uppdragets omfattning.

Förtroendevalda inom kommun- och regionfullmäktige fick ange vilka av de förutbestämda kategorierna av politiska förtroendeuppdrag som de hade, eller vilka som mest liknade dem som de hade under 2024. Eftersom varje förtroendevald kunde välja flera kategorier, kan utsattheten inte kopplas direkt till en specifik nämnd eller typ av uppdrag. Resultaten ger dock en god indikation på om en viss typ av nämnd eller position är förknippad med en ökad risk att bli utsatt.

Utsatthet utifrån typ av uppdrag

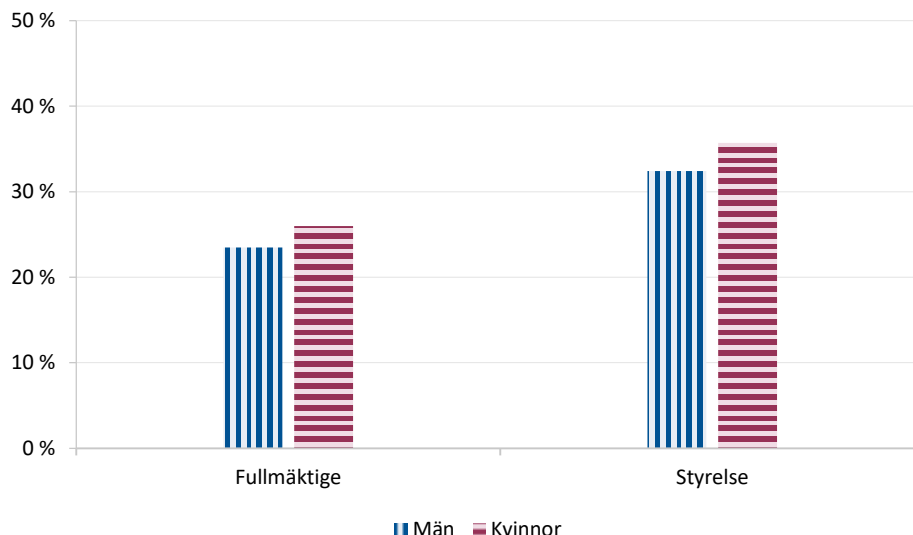
Den andel som uppger att de utsatts skiljer sig åt mellan förtroendevalda med olika uppdrag, och mellan olika positioner inom uppdraget. Det är en större andel förtroendevalda med uppdrag i kommun- eller regionstyrelse som uppgav utsatthet, jämfört med förtroendevalda i fullmäktige (33,8 jämfört med 24,6 procent; se tabell 3.9). Även här är utsattheten generellt större under valåren, jämfört med de mellanliggande åren. För både förtroendevalda inom kommun- eller regionstyrelse respektive fullmäktige var utsattheten under mellanåret 2024 på ungefär samma nivå som mellanåret 2020.

Tabell 3.9 Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för uppdrag. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4	
Fullmäktige	18,8	29,7	27,2	32,2	25,1	29,5	24,6	
Styrelse	24,3	34,7	34,0	38,4	33,2	36,6	33,8	

Andelen utsatta är större bland kvinnor än bland män i både styrelse och fullmäktige (se figur 3.7).

Figur 3.7. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och uppdrag.

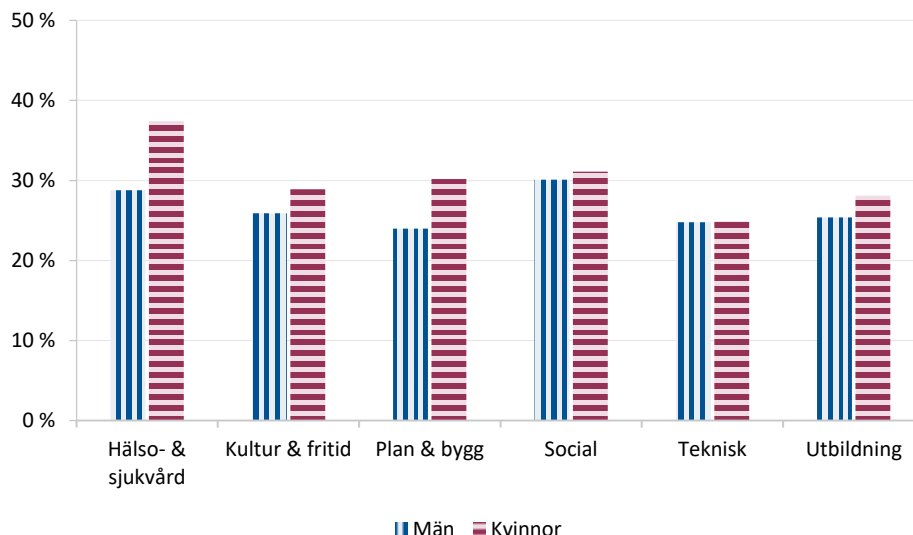
Andelen utsatta är störst inom kommunernas och regionernas hälso- och sjukvårdsnämnder (33,4 procent) och lägst inom kommunernas och regionernas tekniska nämnder (24,8 procent; se tabell 3.10). Andelen utsatta har varit störst inom hälso- och sjukvårdsnämnden under samtliga undersökningsår. Den minsta andelen utsatta har nästan alla år återfunnits inom plan- och byggnämnden eller tekniska nämnden.

Tabell 3.10. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för nämnd. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Hälso- & sjukvård	22,4	34,3	32,0	39,7	32,2	38,8	33,4
Kultur & fritid	17,8	31,0	28,4	35,9	24,7	30,3	27,2
Plan & bygg	18,8	28,5	27,1	29,9	23,4	26,7	25,8
Social	19,9	31,1	28,0	33,9	29,0	31,7	30,6
Teknisk	19,5	33,0	28,6	33,6	23,2	34,0	24,8
Utbildning	20,6	29,4	29,0	33,8	27,0	32,5	26,7

Bland män var utsattheten 2024 störst bland förtroendevalda inom socialnämnder (30,1 procent), medan utsattheten bland kvinnor var störst bland förtroendevalda i hälso- och sjukvårdsnämnder (37,4 procent; se figur 3.8).

Figur 3.8. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och nämnd.

Utsatthet utifrån position inom uppdraget

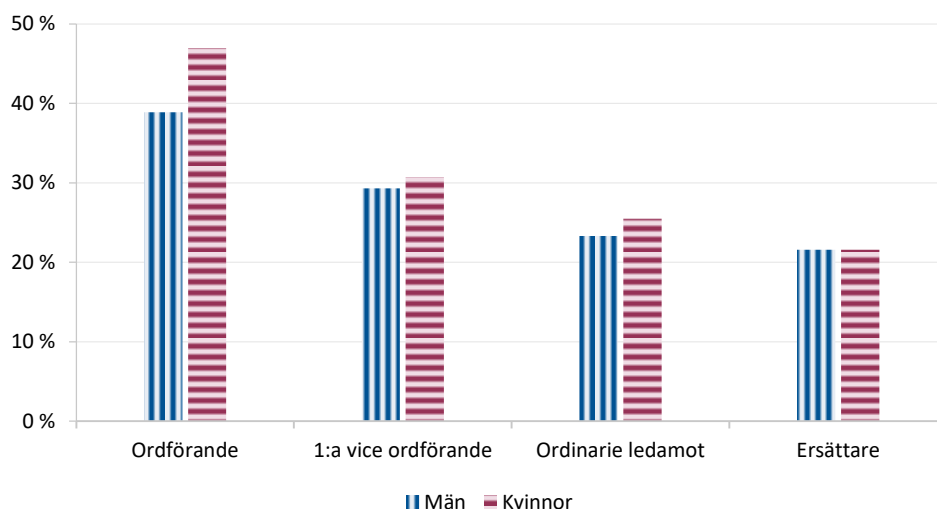
Den position som är mest utsatt är ordförandeposten, där 42,2 procent uppger att de har utsatts för någon av de händelser som efterfrågas i enkäten för PTU (se tabell 3.11). Den position som är minst utsatt är posten som ersättare, där 21,6 procent uppgav att de utsattes under 2024. Det mönstret har observerats även tidigare år. För de flesta positioner var utsattheten större under de tre valåren 2014, 2018 och 2022, jämfört med de mellanliggande åren. För positionen som ordförande var dock utsattheten under mellanåret 2024 större än utsattheten valåret 2022 och nästan på samma nivå som för valåret 2018.

Tabell 3.11. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för position inom uppdraget. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Ordförande	30,7	39,5	38,7	43,1	38,2	40,2	42,2
1:a vice ordförande	22,6	32,7	30,9	34,7	26,9	33,6	29,9
Ordinarie ledamot	18,4	29,6	27,1	32,4	25,3	29,6	24,3
Ersättare	16,5	27,4	24,6	29,1	24,2	27,6	21,6

Att andelen utsatta är störst bland dem som har positionen ordförande gäller för både kvinnor och män, dock är det en större andel av kvinnorna än männen som utsatts inom respektive position (se figur 3.9). Även tidigare år har förtroendevalda som innehar ordförandeposter uppgett utsatthet i störst utsträckning (se tabell 3E_2 och 3E_3 i tabellsamlingen).

Figur 3.9. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och position inom uppdraget.

Utsatthet utifrån uppdragets omfattning

Förutom i antalet förtroendeuppdrag kan det politiska engagemanget också mätas i den tid som läggs på förtroendeuppdraget: antingen på fritiden eller på tid motsvarande en deltids- eller heltidstjänst. Majoriteten av de förtroendevalda som ingår i undersökningen utövar sina uppdrag på fritiden (68,0 procent), medan 19,5 procent är deltidspolitiker och 12,5 procent är heltidspolitiker.

Eftersom riksdagsledamöter utövar sina uppdrag på heltid inkluderas endast ledamöter som har uppdrag i kommun- eller regionfullmäktige i analysen av utsatthet utifrån uppdragets omfattning.³⁰

Bland förtroendevalda som utövar sina uppdrag på heltid i kommun- eller regionfullmäktige uppger 57,2 procent att de blev utsatta under 2024 (se tabell 3.12). Bland deltidspolitikerna och fritidspolitikererna uppger 32,4 respektive 16,8 procent detsamma. Att andelen utsatta är större bland

³⁰ Utsattheten bland förtroendevalda i riksdagen redovisas i avsnittet *Utsatthet utifrån politisk församling* ovan.

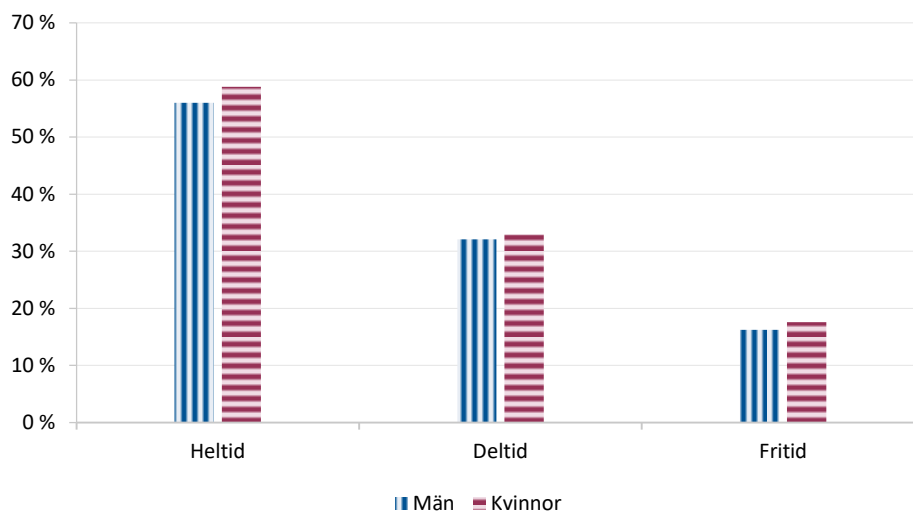
dem som utövar sitt politiska uppdrag i större omfattning, är ett mönster som återkommit under samtliga undersökningsår. Tidigare har utsattheten varit större under valåren än under de mellanliggande åren oavsett omfattning på uppdraget. Sedan 2020 syns en successiv ökning i utsattheten bland heltidspolitiker, oavsett valår eller inte.

Tabell 3.12. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för uppdragets omfattning. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4	
Heltid	52,0	57,6	53,5	61,5	53,4	54,7	57,2	
Deltid	27,9	34,7	34,6	40,4	31,5	36,5	32,4	
Fritid	12,9	24,3	20,2	25,9	18,2	23,4	16,8	

Det är en något större andel kvinnliga heltidspolitiker som utsatts under 2024, jämfört med manliga heltidspolitiker (se figur 3.10). Bland deltids- och fritidspolitiker framkommer endast marginella könsskillnader 2024.

Figur 3.10. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och uppdragets omfattning.

Utsatthet i olika delar av landet

Utsatthet i olika kommungrupper

Andelen utsatta förtroendevalda med uppdrag inom kommunfullmäktige var störst i storstadskommunerna (Stockholm, Göteborg och Malmö), där 37,0 procent av de förtroendevalda uppgav att de hade blivit utsatta (se tabell 3.13).³¹ Även i pendlingskommuner nära storstäderna samt i landets andra större städer har en större andel utsatts än i övriga kommungrupper. Andelen utsatta var minst bland förtroendevalda i pendlingskommuner nära mindre tätorter och i landsbygdskommuner med besöksnäring (20,7 respektive 22,4 procent).

Mönstret har sett likartat ut under samtliga tidigare år. Bland förtroendevalda i de flesta kommungrupper är utsattheten större under valår än under mellanliggande år.

Tabell 3.13. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för kommungrupp. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Storstäder	39,1	60,2	52,3	53,4	47,2	52,2	37,0
Pendlingskommun nära storstad	17,7	33,4	31,5	39,0	30,2	32,6	27,0
Större stad	25,7	37,5	31,6	40,5	32,2	35,5	28,9
Pendlingskommun nära större stad	16,5	25,2	22,3	26,8	21,6	24,1	23,7
Lågpendlingskommun nära större stad	18,1	28,2	23,0	28,6	25,5	27,0	24,5
Mindre stad/tätort	22,2	32,1	30,9	34,3	24,1	32,6	26,5
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	14,5	21,9	22,5	27,9	20,5	21,3	20,7
Landsbygdskommun	18,8	25,7	26,8	25,5	23,3	29,4	24,2
Landsbygdskommun med besöksnäring	17,7	22,6	22,6	25,8	23,5	26,0	22,4

Andelen utsatta bland kvinnor är större än andelen utsatta bland män i de flesta kommungrupper (se figur 3.11). Bland förtroendevalda i landsbygdskommuner med besöksnäring är det en större andel utsatta män än kvinnor.

³¹ Kommungrupperingen baseras på befolknings- och näringsstruktur och delar in Sveriges kommuner i nio olika grupper. För mer information, se SKR 2022. Resultaten för kommungrupper baseras på förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige. Redovisningen inkluderar inte riksdagsledamöter, eftersom dessa representerar landet som helhet.

Störst skillnad mellan könen finns i storstäderna, där 43,1 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 31,2 procent av de förtroendevalda männen uppger att de blev utsatta under 2024.

Figur 3.11. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och kommungrupp.

Utsatthet i olika län

Totalt sett är Blekinge, Gotland³² och Jämtland de län som har störst andel utsatta i kommun- och regionfullmäktige (36,3 procent i Blekinge län, 33,4 procent i Gotlands län och 31,3 i Jämtlands län).³³ Södermanland och Kronobergs län är de län som har minst andel utsatta förtroendevalda (19,6 respektive 18,8 procent).

Vid en jämförelse över tid framkommer att Blekinge och Gotlands län har haft en relativt stor andel utsatta även tidigare år. På motsvarande vis har Södermanland haft en relativt liten andel utsatta de senaste undersökningsåren. För Stockholm, som tidigare år alltid varit ett av de län som har störst andel utsatta, syns en tydlig successiv minskning över tid från 44,2 procent utsatta under valåret 2018 till 27,7 procent 2024.

³² Observera att antalet respondenter i Gotlands län är relativt få. Resultaten för Gotland bör därför tolkas med försiktighet.

³³ Resultaten på länsnivå baseras på förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige. Redovisningen inkluderar inte riksdagsledamöter, eftersom dessa representerar landet som helhet.

Tabell 3.14. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för län. Stjärnor markerar valår.

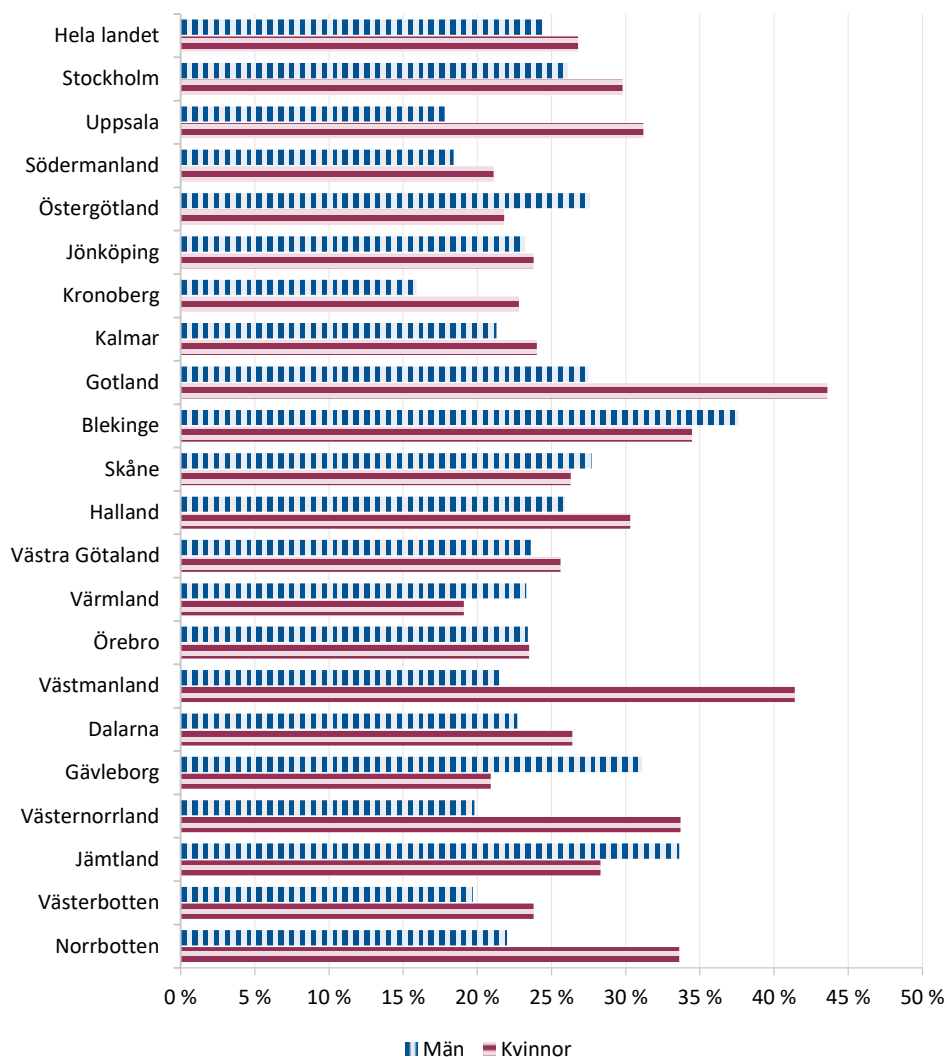
	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Stockholm	22,6	38,3	35,8	44,2	35,6	34,4	27,7
Uppsala	15,1	33,6	26,8	32,9	22,9	30,9	24,1
Södermanland	17,3	29,5	23,2	30,4	18,9	20,0	19,6
Östergötland	16,6	22,9	21,0	25,1	19,5	26,4	25,3
Jönköping	14,5	25,4	23,1	23,9	19,9	29,5	23,4
Kronoberg	17,5	25,5	26,0	27,9	29,6	21,1	18,8
Kalmar	19,3	25,9	27,4	30,8	25,4	28,6	22,5
Gotland	26,7	34,0	38,0	43,5	36,1	38,6	33,4
Blekinge	27,6	37,2	38,8	39,1	37,3	37,5	36,3
Skåne	22,8	34,4	31,0	34,1	27,1	33,0	27,1
Halland	14,4	21,9	27,6	27,5	24,1	30,8	27,9
Västra Götaland	18,7	29,1	27,1	33,5	24,4	28,4	24,5
Värmland	13,8	21,0	22,9	26,1	23,9	24,7	21,5
Örebro	18,3	29,0	20,4	26,7	26,0	27,9	23,4
Västmanland	16,4	28,1	25,1	34,1	30,5	32,3	30,2
Dalarna	16,1	26,0	24,1	28,3	21,1	27,5	24,3
Gävleborg	20,6	32,9	29,3	35,4	25,1	31,2	26,9
Västernorrland	18,8	25,9	25,7	29,1	18,1	27,3	26,4
Jämtland	21,2	29,4	26,0	39,2	29,5	28,5	31,3
Västerbotten	20,2	24,8	24,9	32,6	25,1	28,4	21,6
Norrbottn	20,9	30,7	30,8	29,2	25,0	28,6	27,6

Andelen utsatta bland kvinnor är större än andelen utsatta bland män i de flesta län (se figur 3.12).³⁴ Störst är skillnaderna i Västmanlands län (41,4 procent utsatta bland kvinnor respektive 21,5 procent utsatta bland män) och i Gotlands län (43,6 procent utsatta bland kvinnor respektive 27,5 procent utsatta bland män). Även i Västernorrlands, Uppsala och Norrbottens län är det en betydligt större andel bland kvinnor än bland män som uppger att de är utsatta. I Gävleborgs län är det i stället en betydligt större andel bland män än bland kvinnor som uppger att de är

³⁴ Observera att antalet respondenter i vissa län är relativt få. Resultaten som avser könsskillnader inom respektive län bör därför tolkas med försiktighet.

utsatta (31,1 procent bland männen respektive 20,9 procent bland kvinnorna).

Figur 3.12. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och län.

Utsatthet inom olika polisregioner

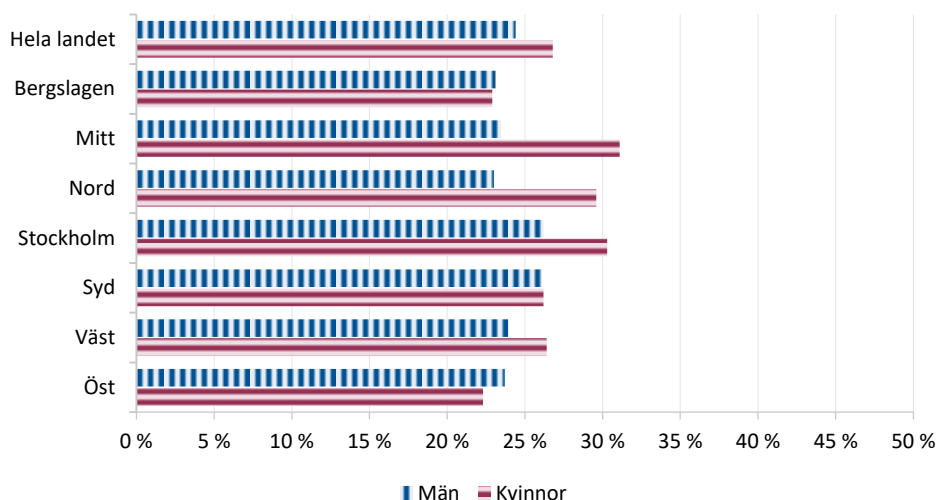
Utsattheten bland förtroendevalda 2024 var störst i polisregion Stockholm (28,0 procent), medan den var minst i region Öst och region Bergslagen (23,1 respektive 23,0 procent; se tabell 3.15). Detta mönster syns även tidigare år.

Tabell 3.15. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för polisregion. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Bergslagen	15,9	25,1	22,7	27,1	23,4	26,6	23,0
Mitt	17,4	31,6	27,2	34,2	26,1	31,4	26,8
Nord	20,3	27,6	27,0	32,0	24,3	28,2	26,1
Stockholm	22,9	38,1	35,9	44,1	35,6	34,6	28,0
Syd	21,9	31,7	30,4	33,1	28,3	31,0	26,1
Väst	18,1	28,0	27,2	32,6	24,3	28,8	25,0
Öst	16,0	25,5	22,3	26,0	19,5	26,0	23,1

I de flesta polisregioner är andelen kvinnor som uppger att de utsatts under 2024 större än andelen män (se figur 3.13). I polisregion Öst är andelen utsatta bland män i stället något större. I polisregion Bergslagen och Syd är andelen utsatta bland kvinnor och män på ungefär samma nivå. Skillnaden mellan kvinnor och män är störst i polisregion Mitt, där andelen utsatta bland kvinnor är 31,1 procent medan motsvarande andel för männen är 23,5 procent. Även polisregion Nord uppvisar en relativt stor könsskillnad: andelen utsatta bland kvinnor var 29,6 procent medan andelen bland män var 23,0 procent.

Figur 3.13. Andel (%) förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige som uppger att de utsattes under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och polisregion.

Utsatthet kopplat till aktivitet på internet eller i sociala medier samt till att vara omtalad i medier och känd bland allmänheten

Förtroendevaldas aktivitet på internet eller i sociala medier kan exempelvis handla om att vara aktiv på bloggar, hemsidor, chattforum, Facebook eller X. Politiker ska synas och finnas tillgängliga för medborgarna, och sociala medier är ett snabbt och enkelt sätt för politiker och väljare att kommunicera. Därför är det också en arena där utsatthet förekommer. Det finns ett samband mellan i vilken utsträckning förtroendevalda är aktiva i sociala medier och deras utsatthet via dessa medier (Brå 2014a).

Utsatthet i relation till den förtroendevaldas aktivitet på internet eller i sociala medier

De förtroendevalda som i störst utsträckning uppgav att de har varit aktiva på internet eller i sociala medier, var också de som i störst utsträckning uppgav att de blivit utsatta. Drygt sex av tio (63,2 procent) av de förtroendevalda som varit aktiva i mycket stor utsträckning, utsattes för minst en händelse under 2024 (se tabell 3.16). Även bland dem som varit aktiva i ganska stor utsträckning var andelen utsatta (43,5 procent) betydligt högre än genomsnittet (25,4 procent). Det kan jämföras med förtroendevalda som uppgav att de inte alls varit aktiva på internet eller i sociala medier och där 9,6 procent uppgav att de blivit utsatta. Generellt

sett är utsattheten större under valåren, oavsett den förtroendevaldas aktivitetsnivå på internet eller sociala medier.

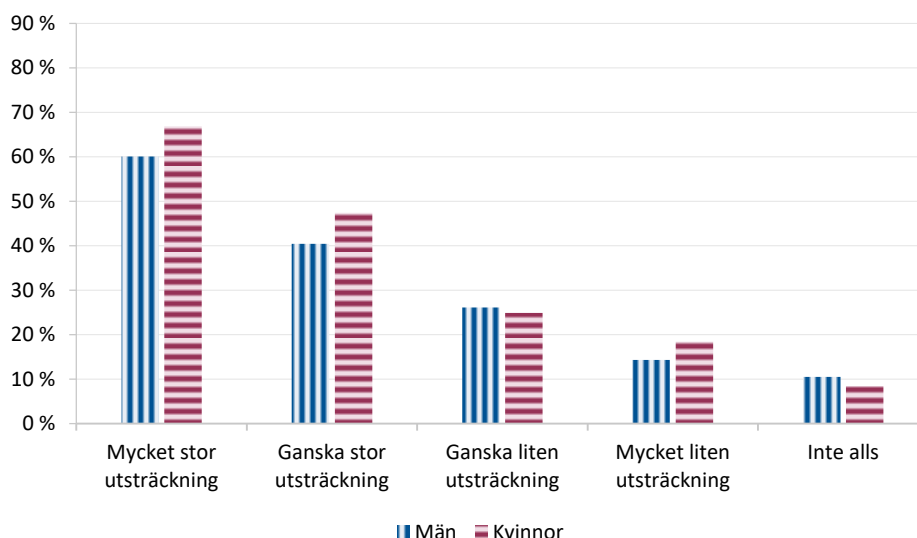
Sammantaget är dock de förtroendevalda som varit mycket aktiva på internet eller i sociala medier en liten grupp, jämfört med övriga kategorier (4,5 procent av samtliga förtroendevalda 2024). Mellan 2022 och 2024 minskade också andelen som uppgav att de var aktiva i ganska eller mycket stor utsträckning, medan andelen som uppgav att de varit aktiva i ganska eller mycket liten utsträckning ökade. Totalt sett uppger en majoritet av de förtroendevalda (60,3 procent) att de varit aktiva i ganska eller mycket liten utsträckning. Graden av aktivitet präglas inte av några tydliga könsskillnader.

Tabell 3.16. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024 utifrån grad av aktivitet på internet eller sociala medier. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4	
Mycket stor utsträckning	56,5	62,1	60,7	65,0	59,9	61,3	63,2	
Ganska stor utsträckning	36,0	43,9	43,3	48,1	42,8	45,7	43,5	
Ganska liten utsträckning	21,7	25,9	25,0	29,6	25,7	28,5	25,6	
Mycket liten utsträckning	14,1	18,8	15,5	20,5	16,1	18,6	16,2	
Inte alls	9,2	12,9	13,1	13,8	9,7	12,2	9,6	

Att andelen utsatta är som störst bland förtroendevalda som i mycket stor utsträckning är aktiva på internet eller i sociala medier och som minst bland dem som inte alls är det gäller både för kvinnor och män (se figur 3.14). Andelen kvinnor som utsattes under 2024 bland dem som i ganska eller mycket stor utsträckning är aktiva på internet eller sociala medier är dock större än andelen män med samma aktivitetsnivå. Dessa könsskillnader har framkommit även tidigare år (se tabell 3J i tabellsamlingen).

Figur 3.14. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024 utifrån grad av aktivitet på internet eller sociala medier. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Utsatthet i relation till hur omskriven eller omtalad den förtroendevalda är i medier

Utsattheten är betydligt större bland de förtroendevalda som uppger att de är omskrivna eller omtalade i medier i mycket stor eller ganska stor utsträckning än bland dem som är det i mindre utsträckning. Bland de förtroendevalda som uppgett att de är omskrivna eller omtalade i medier i mycket stor utsträckning blev 82,8 procent utsatta under 2024, medan motsvarande andel var 55,7 procent bland dem som i ganska stor utsträckning är omskrivna eller omtalade i medier (se tabell 3.17). Detta är betydligt större än den genomsnittliga utsattheten (25,4 procent). Samtidigt är utsattheten bland dem som inte alls varit omskrivna eller omtalade i medier betydligt lägre än genomsnittet (7,8 procent).

Bland de som i stor utsträckning är omskrivna eller omtalade i media syns en relativt stor utsatthet, oavsett om det är valår eller inte. Andelen utsatta bland dem som i mycket eller ganska stor utsträckning är omskrivna eller omtalade i media har ökat tydligt över tid och var störst under hela mätperioden vid den senaste mätningen 2024, trots att detta var ett mellanliggande år. Särskilt i gruppen som i mycket stor utsträckning är omskrivna eller omtalade har andelen ökat – från 70,9 procent valåret 2022 till 82,8 procent mellanåret 2024. De förtroendevalda som uppger att de är omskrivna eller omtalade i medier i mycket stor utsträckning är dock en

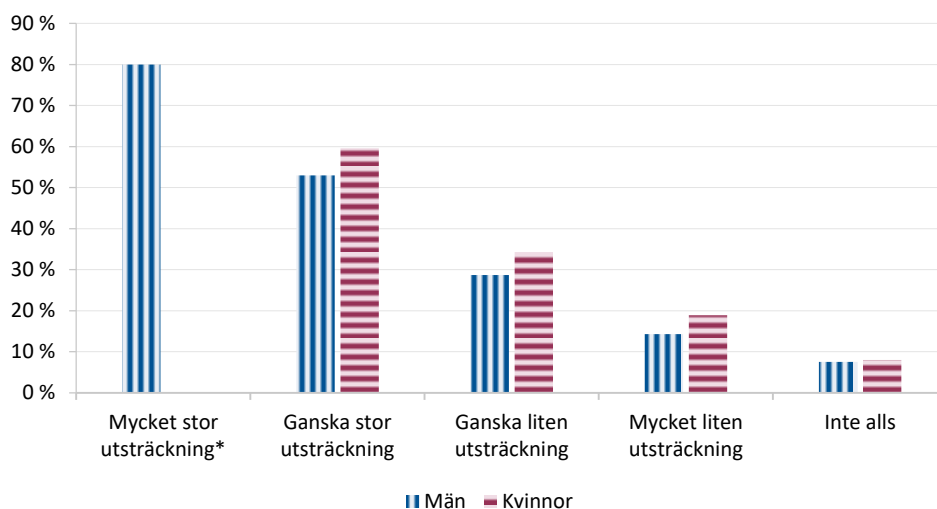
mycket liten grupp (2,6 procent av samtliga förtroendevalda). Sammantaget utgör de som är omtalade i ganska eller mycket stor utsträckning 16,5 procent av samtliga förtroendevalda. Majoriteten uppger att de är omskrivna eller omtalade i ganska eller mycket liten utsträckning (58,0 procent).

Tabell 3.17. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024 utifrån hur omskrivna eller omtalade de är i medier. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Mycket stor utsträckning	61,4	64,2	69,9	71,4	76,8	70,9	82,8
Ganska stor utsträckning	37,4	48,7	52,3	55,0	50,3	52,7	55,7
Ganska liten utsträckning	19,8	30,6	28,8	36,3	31,0	35,4	31,0
Mycket liten utsträckning	9,4	18,6	15,3	23,4	15,2	21,2	16,3
Inte alls	4,2	12,0	8,4	14,0	7,9	13,0	7,8

Att utsattheten samvarierar med i vilken utsträckning den förtroendevalda är omskriven eller omtalad i media gäller både bland kvinnor och män (se figur 3.15). Det finns dock en tydlig könsskillnad där exempelvis 59,6 procent av kvinnorna som i ganska stor utsträckning är omskrivna eller omtalade i medier uppger att de utsattes under 2024, medan motsvarande andel bland män är 53,0 procent. Även tidigare år har dessa könsskillnader framkommit (se tabell 3J i tabellsamlingen). Det är bara i gruppen med förtroendevalda som inte alls varit omskrivna eller omtalade i medier som det inte framkommer några tydliga könsskillnader. Då antalet kvinnor som uppger att de är omskrivna eller omtalade i media i mycket stor utsträckning är för litet, kan inte någon jämförelse mellan könen göras i den gruppen.

Figur 3.15. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024 utifrån i hur omskrivna eller omtalade de är i medier. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

*Antalet kvinnliga respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Utsatthet i relation till hur känd den förtroendevalda är bland allmänheten

Utsattheten är större bland förtroendevalda som bedömer att de är kända av allmänheten i mycket stor eller ganska stor utsträckning (50,5 procent respektive 32,8 procent) än bland dem som bedömer att de är kända i mycket liten utsträckning (15,0 procent) eller inte alls (7,1 procent; se tabell 3.18). Mönstret har sett liknande ut över tid.

Det är vanligast att de förtroendevalda uppger att de är kända hos allmänheten i ganska liten utsträckning (38,4 procent), men nästan lika stor andel uppger att de är kända hos allmänheten i ganska stor utsträckning (34,9 procent). Andelen som uppger att de är kända i mycket stor utsträckning eller inte är kända alls är liten (5,8 procent respektive 3,3 procent).

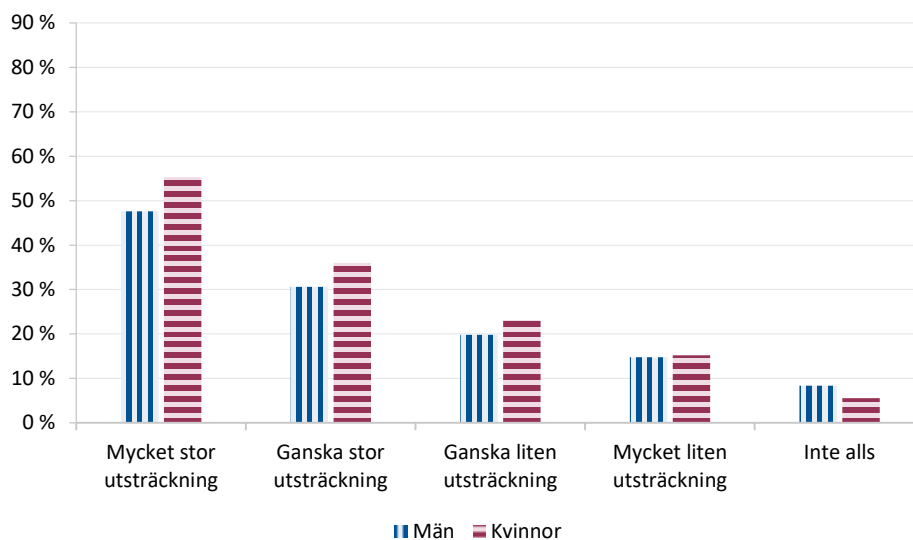
Tabell 3.18. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2012–2024 utifrån hur kända de är bland allmänheten. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	19,6	29,9	27,6	32,6	26,0	29,5	25,4
Mycket stor utsträckning	31,1	40,8	41,7	48,1	42,5	45,1	50,5
Ganska stor utsträckning	22,8	32,1	31,4	37,8	32,2	35,2	32,8
Ganska liten utsträckning	14,8	27,6	23,2	29,3	22,5	27,8	21,3
Mycket liten utsträckning	9,3	21,4	15,7	23,2	15,0	21,1	15,0
Inte alls	x	15,7	x	20,9	11,5	15,7	7,1

Med (x) menas att antalet respondenter som besvarat frågan är för litet (< 100) och därför inte kan redovisas.

Utsattheten är generellt större bland förtroendevalda kvinnor än bland förtroendevalda män, oavsett om de förtroendevalda är kända av allmänheten i ganska liten, ganska stor eller mycket stor utsträckning (se figur 3.16). Bland de som inte är kända alls av allmänheten är dock andelen utsatta bland män något större än andelen utsatta bland kvinnor. Liknande mönster framkom även 2022 (se tabell 3J i tabellsamlingen).

Figur 3.16. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes under 2024 utifrån i hur kända de är bland allmänheten. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Utsatthet för hot och trakasserier

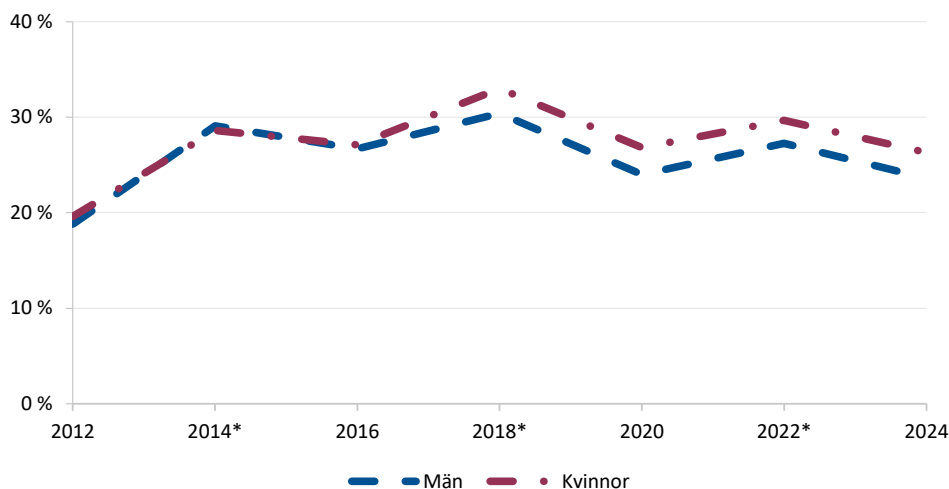
År 2024 uppgav var fjärde förtroendevald (24,8 procent) att de blivit utsatta för någon form av hot och trakasserier på grund av sitt förtroendeuppdrag (se tabell 3.19). Sammantaget handlar det om knappt 1 800 förtroendevalda som uppger att de utsatts för ungefär 16 000 händelser av hot och trakasserier. Sett över tid är utsattheten för hot och trakasserier större under valåren, jämfört med under de mellanliggande åren.

Tabell 3.19. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Hot och trakasserier	19,1	28,8	26,8	31,6	25,2	28,3	24,8

Totalt uppgav 26,3 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 23,6 procent av männen att de utsattes för hot och trakasserier under 2024 (se figur 3.17). Utvecklingen över tid har sett likadan ut för både kvinnor och män, dock ökade andelen utsatta något mer bland kvinnor 2018. Sedan dess har andelen bland utsatta kvinnor varit större än andelen bland utsatta män.

Figur 3.17. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

I tabell 3K i tabellsamlingen redovisas de olika former av hot och trakasserier som efterfrågas i enkäten samt andelen utsatta per år för respektive händelse. Den vanligaste händelsen 2024 var – i likhet med tidigare år – hot och påhopp via sociala medier, vilket 18,2 procent av de förtroendevalda uppgav att de utsatts för. Näst vanligast var att den förtroendevalda blivit uthängd på internet (7,7 procent).

För några typer av hot och trakasserier är andelen utsatta större under valåren, jämfört med under de mellanliggande åren. Det gäller särskilt andelen som uppger att de mötts av ett hotfullt uttalande öga mot öga, där andelen utsatta varierar mellan cirka 5 och 7 procent under mellanåren och mellan 10 och 11 procent under valåren. Det beror sannolikt på att förtroendevalda är ute och samtalar med människor mer frekvent under ett valår.

Bland både kvinnor och män är hot och påhopp via sociala medier vanligast oavsett vilket år som studeras. Totalt uppger 19,1 procent av kvinnorna och 17,5 procent av männen att de utsattes för det under 2024.

Utsatthet för våld, skadegörelse och stöld

Totalt uppgav 2,8 procent av de förtroendevalda att de utsattes för våld, skadegörelse eller stöld³⁵ under 2024 (se tabell 3.20). Det är den lägsta andelen sedan 2014. Totalt handlar det om cirka 180 personer som uppger att de utsattes för drygt 1 300 händelser av våld, skadegörelse eller stöld under 2024.

Sett över tid har andelen utsatta för våld, skadegörelse eller stöld varit större under valåren, jämfört med under de mellanliggande åren.

Tabell 3.20. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för våld, skadegörelse och stöld under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

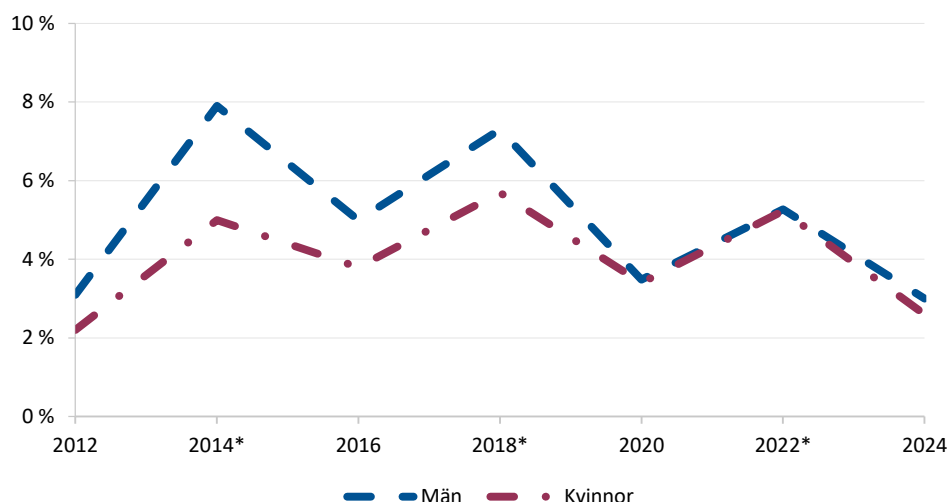
	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Våld, skadegörelse och stöld	2,7	6,6	4,5	6,6	3,4	5,3	2,8

Utsattheten för våld, skadegörelse och stöld är på ungefär samma nivå bland manliga förtroendevalda som bland kvinnliga (3,0 procent respektive 2,6 procent; se figur 3.18). Under undersökningsåren 2020 och 2022 syntes

³⁵ Stöld kan i sammanhanget handla om exempelvis post som har stulits från förtroendevaldas brevlådor.

inte heller någon tydlig könsskillnad. Innan dess var andelen utsatta större bland män än bland kvinnor.

Figur 3.18. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för våld, skadegörelse och stöld under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

I tabell 3L i tabellsamlingen redovisas de olika former av våld, skadegörelse och stöld som efterfrågas i enkäten samt andel utsatta per år för respektive händelse. Bland dem som utsattes för våld, skadegörelse eller stöld 2024 var det vanligast att de utsattes för någon form av våld mot person (55,0 procent av de utsatta).³⁶ Det var ungefär lika vanligt bland män som bland kvinnor (55,1 respektive 54,7 procent). Den vanligast förekommande formen av våld mot person är knuffar och liknande. Det är betydligt mer ovanligt att man uppger att man blivit utsatt för grövre våld i form av slag, sparkar eller liknande eller våld med vapen. Det är också mycket ovanligt med sådana fysiska skador att den som utsatts behöver uppsöka sjuk- och tandvård. Mönstret är likartat över tid och gäller för både kvinnor och män.

När det gäller de typer av skadegörelse som efterfrågas i undersökningen var kategorin annan skadegörelse vanligast förekommande. Totalt uppgav 1,3 procent av de förtroendevalda att de utsattes för det under 2024. Det kan då handla om exempelvis sönderskurna bildäck eller klotter och krossade rutor på fordon eller hem.

³⁶ I våld mot person ingår slag, spark, knuff eller liknande, våld med vapen eller annan form av våld.

Utsatthet för korruptionsförsök

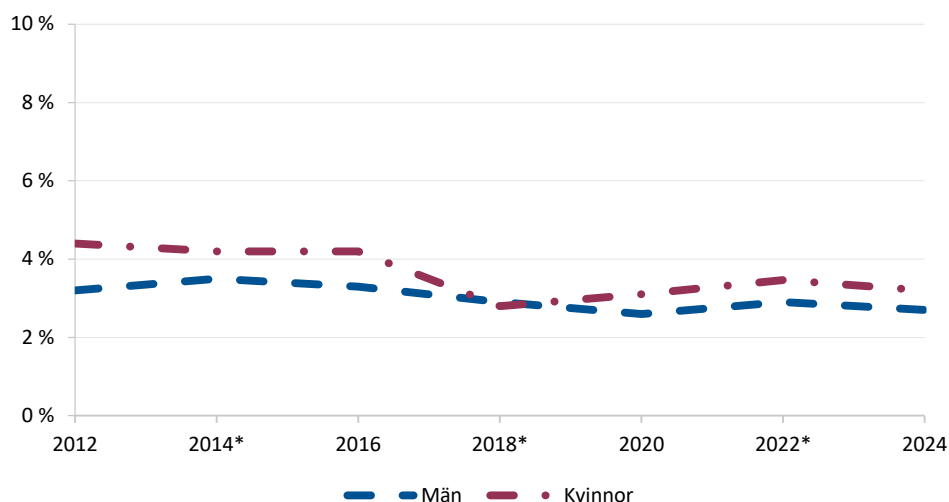
Sammantaget uppgav 2,9 procent av de förtroendevalda att de utsattes för någon form av korruptionsförsök under 2024 (se tabell 3.21). Andelen utsatta är något mindre de senare åren (2018–2024), jämfört med de första undersökningsåren (2012–2016).

Tabell 3.21. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för korruptionsförsök under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Korruptionsförsök	3,7	3,8	3,7	2,9	2,8	3,1	2,9

Andelen kvinnor som uppger att de utsatts för korruptionsförsök har varit något större än andelen män under i princip alla undersökningsår, men skillnaderna har minskat över tid. Under 2024 var det 3,2 procent av kvinnorna och 2,7 procent av männen som uppgav att de utsattes för korruptionsförsök.

Figur 3.19. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de utsattes för korruptionsförsök under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

I tabell 3M i tabellsamlingen redovisas de två former av korruptionsförsök som efterfrågas i enkäten samt andel utsatta per år för respektive händelse. Vänskapskorruption – att någon i den förtroendevaldas närhet försökt utnyttja deras relation för någon form av fördel – är den form av korruptionsförsök som flest förtroendevalda uppger att de utsatts

för (2,3 procent). I majoriteten av fallen var den som försökte utnyttja relationen en ytligt bekant till den förtroendevalda (53,9 procent). I knappt var femte fall var den som försökte utnyttja relationen en vän respektive en annan förtroendevald (17,7 respektive 18,9 procent). Det var mindre vanligt att det var en anhörig eller en kollega som försökte påverka den förtroendevalda genom deras relation. I de flesta fall uppger de förtroendevalda som utsatts för vänskapskorruption att personen ville åstadkomma någon form av agerande eller aktivitet eller få tillgång till information.

Vidare uppgav 0,8 procent av de förtroendevalda att de under 2024 fick ett opassande erbjudande om en gåva eller tjänst, det vill säga att den förtroendevalda utsattes för mutförsök. Oftast handlade det då om en måltid, ett förmånligt köp eller någon form av tjänst. Det var mindre vanligt att det opassande erbjudandet handlade om pengar, föremål eller förmånlig försäljning. I de flesta fall uppger de förtroendevalda som fått ett opassande erbjudande att personen ville åstadkomma någon form av agerande eller aktivitet eller belöna ett agerande eller passivitet.

Sammanhang, förövare och motiv

I PTU ombads de förtroendevalda som utsatts för hot och trakasserier och/eller våld, skadegörelse och stöld att redogöra närmare för den senaste händelsen som de utsattes för under 2024.³⁷ De förtroendevalda som utsatts för händelser inom båda dessa kategorier fick redogöra närmare för den senaste händelsen inom båda kategorierna. Den typ av händelse som flest redogör för är hot eller påhopp via sociala medier, och det är också dessa händelser som är vanligast totalt sett. Det innebär att redovisningen av de senaste händelserna kan antas väl representera förtroendevaldas utsatthet generellt.

Resultaten som presenteras här utgår från totalt 1 955 händelser under 2024. Av händelserna gäller 90,6 procent hot och trakasserier och 9,4 procent gäller våld, skadegörelse eller stöld. Eftersom händelserna av våld, skadegörelse och stöld är relativt få görs ingen särredovisning av dessa, utan samtliga händelser ingår tillsammans i redovisningen.

---

³⁷ Se kapitlet Metod för ett resonemang om varför just den senaste händelsen efterfrågas.

Händelser som upplevs som skrämmande

Hälften av händelserna som skedde under 2024 uppfattades som inte särskilt skrämmande (53,0 procent) av de utsatta, och 16,0 procent av händelserna uppfattades inte alls som skrämmande (se tabell 3.22). Samtidigt uppfattades var fjärde (25,4 procent) händelse som ganska skrämmande, medan 5,5 procent av händelserna uppfattades som mycket skrämmande. Fördelningen har sett liknande ut under samtliga undersökningsår.

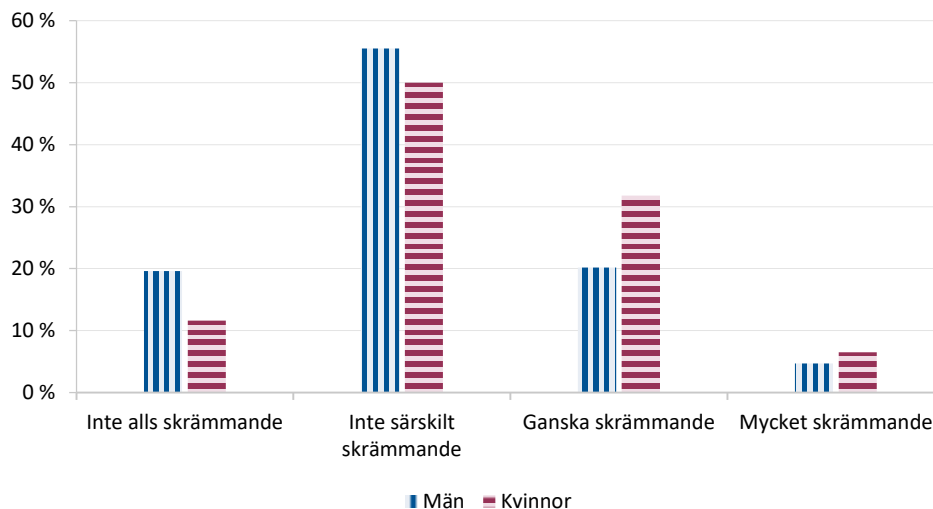
Sett över tid har andelen händelser som upplevs som ganska eller mycket skrämmande varit större under valåren, jämfört med under de mellanliggande åren.

Tabell 3.22. Fördelning (%) av hur skrämmande den senaste händelsen under 2012–2024 upplevdes. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Inte alls skrämmande	19,1	16,0	16,5	16,6	17,8	17,3	16,0
Inte särskilt skrämmande	49,7	47,3	49,9	47,0	52,5	49,8	53,0
Ganska skrämmande	25,9	31,2	27,7	30,5	24,3	28,2	25,4
Mycket skrämmande	5,3	5,5	5,8	5,9	5,4	4,7	5,5

När det gäller hur händelserna upplevts av de utsatta framkommer i vissa fall tydliga könsskillnader. Till exempel så upplevdes en större andel händelser som riktades mot kvinnor som ganska skrämmande (31,8 procent), jämfört med motsvarande andel händelser riktade mot män (20,2 procent). Samtidigt upplevdes en större andel händelser riktade mot män än mot kvinnor som inte skrämmande alls (19,6 procent respektive 11,6 procent).

Figur 3.20. Fördelning (%) av hur skrämmande den senaste händelsen under 2024 upplevdes. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

När och var händelserna sker

Ett politiskt förtroendeuppdrag är inte klart avgränsat i tid och rum och de händelser som drabbar förtroendevalda är inte heller begränsade till någon särskild tid eller plats. I undersökningen ställs mer detaljerade frågor om den senaste händelsen som de förtroendevalda utsattes för, bland annat när på året den inträffade.

De förtroendevalda som utsatts fick frågan om de upplevde att utsattheten var värre under någon särskild månad, antingen genom att det skedde fler händelser eller genom att händelserna uppfattades som allvarligare. Av de utsatta var det 22,1 procent som uppgav att det stämde, och bland dessa uppgav ungefär en tredjedel att utsattheten var värst under maj eller juni, vilket sammanfaller med valet till Europaparlamentet i juni 2024.³⁸

Vid 21,8 procent av samtliga 1 955 händelser under 2024 var förövaren fysiskt närvarande, vilket är en mindre andel, jämfört med 2022 (28,9 procent).³⁹ Vid 58,2 procent av de händelser där förövaren var fysiskt

³⁸ De utsatta fick även frågan om vilken månad den senaste händelsen inträffade, men eftersom de resultaten av naturliga skäl får slagsida mot den senare delen av året är det svårt att veta vad den egentligen säger. För 2024 var det vanligast att uppges att händelsen inträffade i december (23,9 procent av händelserna).

³⁹ Det handlar då om händelser som rör slag, spark, knuff eller liknande; våld med vapen eller annan form av våld; hotfullt uttalande öga mot öga; förtroendevalda som blivit olovligt fotograferade/inspelade eller blivit utsatta för obehagligt besök, förföljelse eller kartläggning. Totalt handlar det om 426 händelser.

närvarande under 2024 riktades händelsen mot manliga förtroendevalda, medan 41,8 procent av händelserna riktades mot kvinnliga förtroendevalda. Könsfördelningen har sett ungefär likadan ut även tidigare år.

De förtroendevalda som utsattes för en händelse där förövaren var fysiskt närvarande fick i enkäten svara på i vilket sammanhang som händelsen ägde rum. När förövaren var fysiskt närvarande var det vanligast att händelsen inträffade i samband med utövandet av förtroendeuppdraget, vilket var fallet vid 47,5 procent av händelserna 2024 (se tabell 3O i tabellsamlingen). Det var dock nästan lika vanligt att händelsen skedde under fritiden (42,4 procent). Även tidigare år har det generellt sett varit vanligast att den förtroendevalda uppgett att händelsen skett i samband med utövande av förtroendeuppdraget. Under valåren tenderar andelen som uppger att de utsatts i samband med utövande av förtroendeuppdraget att vara betydligt större än andelarna som uppger att de utsatts i något annat sammanhang. Skillnader mellan könen när det gäller i vilket sammanhang som händelsen ägde rum kan inte redovisas, eftersom antalet kvinnor som besvarat frågan om sammanhang är för få.

Den utsattas relation till förövaren

Många gånger utsätts förtroendevalda av en anonym förövare, men den som utsatts kan ändå ha en uppfattning om förövaren. Det här avsnittet bygger på de förtroendevaldas upplevelse eller bedömning av förövaren/förövarna vid den senaste händelsen.⁴⁰

Vid 38,7 procent av händelserna var förövaren okänd eller anonym för den förtroendevalda som utsattes (till exempel vid hot och trakasserier som sker via sociala medier eller e-post; se tabell 3.23). Vid drygt var fjärde händelse (28,5 procent) kände den utsatta till vem förövaren var. Vid 9,0 procent av händelserna kände den utsatta förövaren väl, medan det vid 7,6 procent av händelserna uppges att den utsatta endast kände till förövaren på grund av att denna redan tidigare utsatt den förtroendevalda. Mönstret har sett likartat ut även tidigare år.

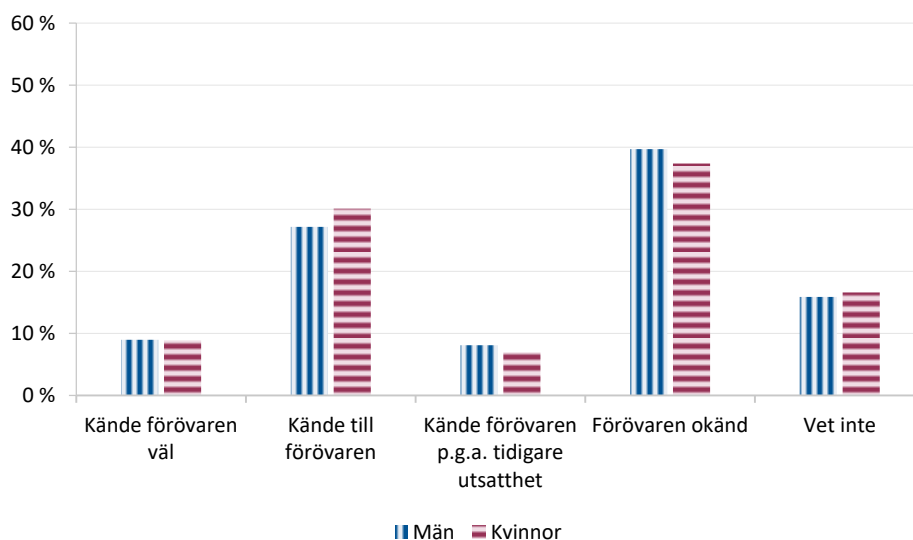
⁴⁰ Frågorna om antal förövare och förövarns kön och ålder fanns inte med i PTU 2013, vilket innebär att det inte är möjligt att göra någon jämförelse med 2012.

Tabell 3.23. Fördelning (%) av relation mellan utsatt och förövare vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Kände förövaren väl	11,4	8,7	8,8	7,5	10,7	6,6	9,0
Kände till förövaren	27,8	23,5	25,6	23,3	29,1	26,2	28,5
Kände förövaren p.g.a. tidigare utsatthet	6,7	6,1	7,0	6,9	8,5	6,0	7,6
Förövaren okänd	43,2	44,4	39,8	46,5	36,6	47,0	38,7
Vet inte	11,0	17,3	18,8	15,9	15,1	14,2	16,2

Det finns en viss skillnad mellan kvinnor och män. Det är något vanligare att den utsatta kände till förövaren vid händelser riktade mot kvinnor, jämfört med händelser riktade mot män. Det är också något vanligare att den utsatta uppgav att förövaren var okänd vid händelser riktade mot män, jämfört med vid händelser riktade mot kvinnor. (se figur 3.21).

Figur 3.21. Fördelning (%) av relation mellan utsatt och förövare vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Vid 30,3 procent av händelserna uppger de förtroendevalda att de även tidigare har utsatts av samma förövare (se tabell 30 i tabellsamlingen). Det framkommer inga tydliga skillnader mellan kvinnor och män.

Antal förövare

Vid en stor andel av händelserna rör det sig om en ensam förövare (50,8 procent) eller två till tre förövare (17,1 procent; se tabell 3.24).⁴¹ Vid 13,7 procent av händelserna var förövarna fyra eller fler. I ungefär en femtedel av händelserna (18,4 procent) kunde den som utsattes inte uppskatta hur många förövare som var inblandade. Under 2024 var det en större andel händelser där förövaren agerat ensam, jämfört med tidigare undersökningsår. Tidigare låg andelen händelser där förövaren uppgavs ha agerat ensam på cirka 35–38 procent under mellanliggande år och cirka 41–44 procent under valåren.

Tabell 3.24. Fördelning (%) av antal förövare vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

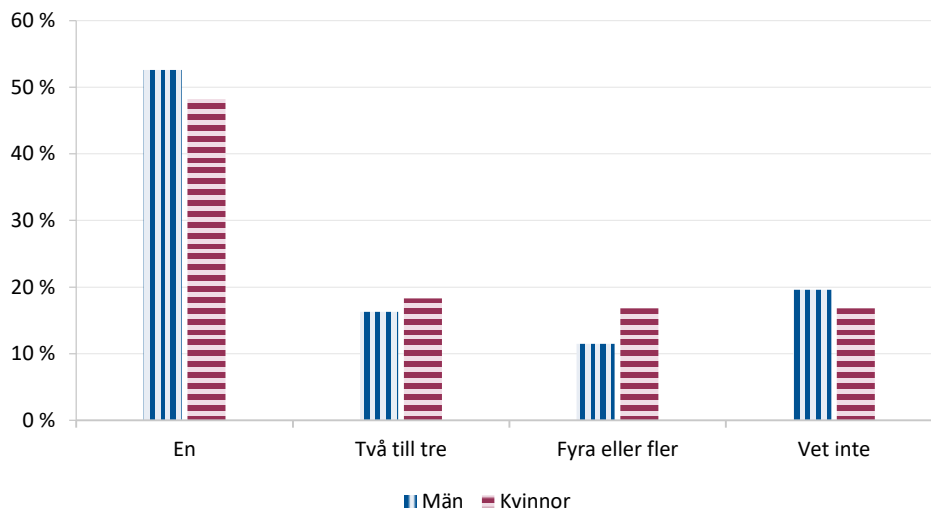
	Fördelning bland händelser							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
En	..	43,8	35,3	41,3	37,7	43,8	50,8	
Två till tre	..	27,5	18,9	24,3	23,5	24,1	17,1	
Fyra eller fler	..	18,8	10,6	15,0	9,0	11,2	13,7	
Vet inte	..	9,9	35,3	19,3	29,8	20,9	18,4	

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Vid en större andel händelser riktade mot kvinnor än mot män så uppger den utsatta att minst fyra förövare som deltog vid händelsen (16,8 respektive 11,5 procent; se figur 3.22). Vid en större andel händelser riktade mot män än mot kvinnor uppger istället den utsatta att förövaren agerade ensam (52,6 respektive 48,2 procent).

⁴¹ Frågan ställdes till dem som utsattes när förövaren var fysiskt närvarande och som utsattes för något av följande: slag, spark eller liknande, knuff eller liknande, våld med vapen eller annan form av våld, hotfullt uttalande öga mot öga, olovlig fotografering/inspelning, obehagligt besök, förföljelse eller kartläggning.

Figur 3.22. Fördelning (%) av antal förövare vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Förövarens kön och ålder

Det vanligaste var att förövaren/förövarna var en man eller flera män (under 2024 var det 48,7 procent av händelserna), medan det i 9,5 procent av händelserna uppgavs vara en kvinna eller flera kvinnor (se tabell 3.25). I 21,6 procent av händelserna var förövarna både män och kvinnor. I 20,2 procent av händelserna kunde den som utsattes inte avgöra förövarens/förövarnas kön. Fördelningen har sett liknande ut även tidigare år.

Tabell 3.25. Fördelning (%) av förövarens kön vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

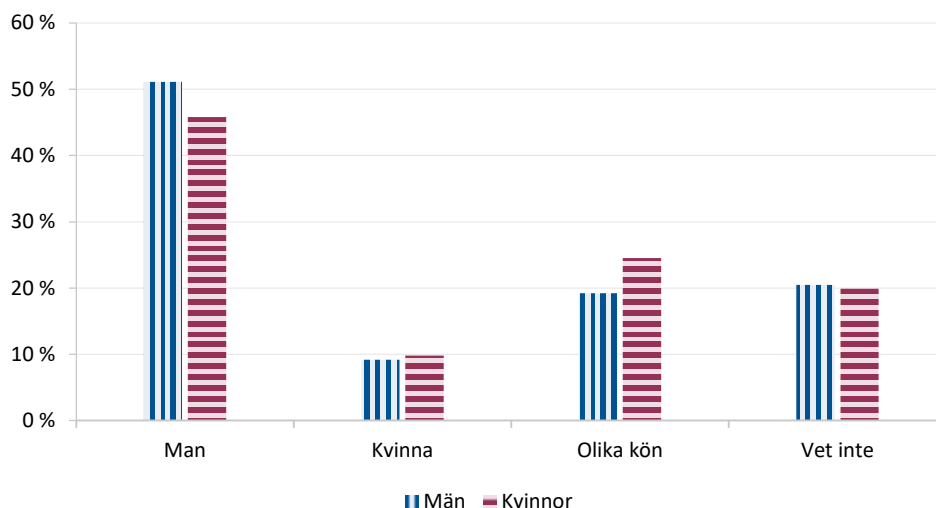
	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Man	..	58,1	55,0	55,4	51,5	56,4	48,7
Kvinna	..	8,6	8,8	9,4	9,0	7,4	9,5
Olika kön	..	14,9	13,8	17,4	20,5	17,7	21,6
Vet inte	..	18,4	22,3	17,8	19,1	18,5	20,2

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Mönstret när det gäller förövarens kön är relativt likt, oavsett om den utsatta förtroendevalda är en man eller kvinna (se figur 3.23). Vid händelser riktade mot män är det dock något vanligare att förövaren också uppges vara en man, jämfört med händelser riktade mot kvinnor. Vid

händelser riktade mot kvinnor är det något vanligare att förövarna uppges vara flera och ha olika kön, jämfört med vid händelser riktade mot män.

Figur 3.23. Fördelning (%) av förövarens kön vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

När det gäller förövarens eller förövarnas ålder kunde den uppskattas i 75,6 procent av händelserna (se tabell 3.26). Vanligast var att förövaren/förövarna var 45–64 år (35,9 procent) eller 25–44 år (16,1 procent). Vid 11,9 procent av händelserna var förövaren/förövarna 65 år eller äldre, och vid 2,8 procent av händelserna uppgav den förtroendevalda som utsattes att förövaren/förövarna var yngre än 25 år. Vid 8,9 procent av händelserna var det flera gärningspersoner med blandade åldrar. Mönstret som framkommer i årets undersökning är ungefär detsamma som tidigare år. Andelen händelser där förövaren uppfattas vara yngre än 25 år är tydligt större under valåren.

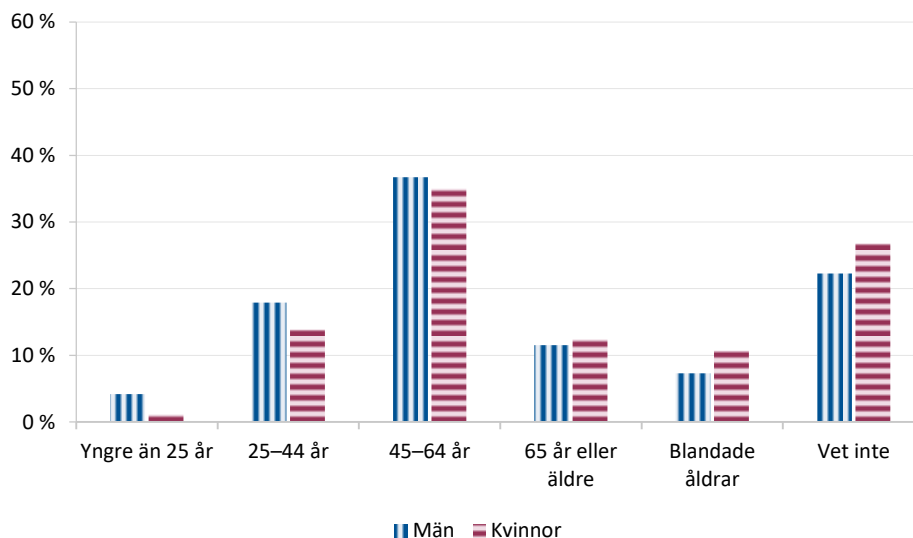
Tabell 3.26. Fördelning (%) av förövarens ålder vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Yngre än 25 år	..	10,2	4,6	7,9	2,7	7,7	2,8
25–44 år	..	22,7	22,3	23,3	16,6	19,3	16,1
45–64 år	..	29,3	29,1	30,6	34,2	33,1	35,9
65 år eller äldre	..	9,2	7,9	8,9	10,7	10,1	11,9
Blandade åldrar	..	8,6	9,7	9,0	11,5	8,2	8,9
Vet inte	..	20,0	26,4	20,3	24,3	21,5	24,3

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Vid händelser riktade mot män uppgav den utsatta något oftare att förövaren/förövarna var 25–44 år eller under 25 år jämfört med vid händelser riktade mot kvinnor (17,9 jämfört med 13,9 procent uppgav att förövaren var 25–44 år, 4,2 jämfört med 1,1 procent uppgav att förövaren var under 25 år). Vid händelser riktade mot kvinnor uppgav den utsatta i stället något oftare att förövarna hade blandade åldrar jämfört med vid händelser riktade mot män (10,7 respektive 7,3 procent; se figur 3.24).

Figur 3.24. Fördelning (%) av förövarens ålder vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Typ av förövare

Utsatta förtroendevalda tillfrågades om de uppfattade förövaren som tillhörande någon av fem förvalda kategorier.⁴² Det som är vanligast är att förövaren uppfattas vara en förargad medborgare, vilket uppgavs i 37,3 procent av händelserna (se tabell 3.27). Det näst vanligaste är att förövaren uppfattas som en rättshaverist (20,3 procent). Vidare uppges förövaren vara en annan förtroendevald i 18,7 procent av händelserna. Det handlar då främst om förtroendevalda från ett annat parti än det egna. I 2,5 procent av händelserna uppfattades förövaren vara en näringsidkare. Den andel som inte uppfattade att förövaren tillhörde någon av de nämnda kategorierna uppgick till 10,6 procent, medan 10,5 procent inte hade någon uppfattning alls. Sett över tid har den förtroendevaldas uppfattning om förövaren följt liknande mönster.

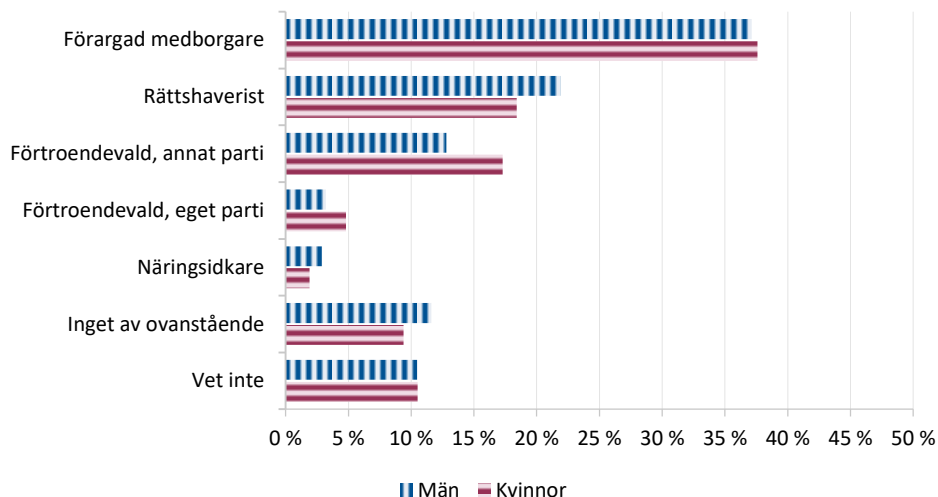
Tabell 3.27. Fördelning (%) av typ av förövare vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Förargad medborgare	33,7	33,7	36,0	36,6	37,8	40,2	37,3
Rättshaverist	24,9	23,7	24,2	21,4	21,8	17,4	20,3
Förtroendevald, annat parti	10,4	11,3	11,3	12,3	13,5	13,7	14,8
Förtroendevald, eget parti	4,4	4,1	4,2	3,3	3,9	2,8	3,9
Näringsidkare	2,3	1,2	1,3	1,2	1,8	1,2	2,5
Inget av ovanstående	11,0	11,8	10,2	12,2	11,0	13,5	10,6
Vet inte	13,3	14,2	12,7	12,9	10,1	11,3	10,5

Vid en större andel av händelserna riktade mot kvinnor än mot män så uppfattas förövaren vara en annan förtroendevald, antingen från ett annat parti eller från det egna partiet (totalt 22,1 respektive 15,9 procent; se figur 3.25). Skillnaden mellan könen i andelen som utsätts av andra förtroendevalda har synts varje undersökningsår, men denna könsskillnad var större 2024 än tidigare (se tabell 3P i tabellsamlingen). Samtidigt är det en större andel män än kvinnor som uppger att förövaren var en rättshaverist (21,9 respektive 18,4 procent). Även denna könsskillnad har framkommit tidigare år, men i stället minskat något över tid sedan 2016.

⁴² De utsatta ombads välja det svarsalternativ som bäst beskriver förövaren/förövarna.

Figur 3.25. Fördelning (%) av typ av förövare vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Förövarens tillhörighet till en miljö eller grupp

Utsatta förtroendevalda har också tillfrågats om de uppfattat förövaren som någon som tillhör en miljö eller grupp.⁴³ Observera att från och med PTU 2025 har begreppet miljö lagts till i frågan samt i vissa av svarsalternativen (vilka det gäller framgår i tabell 3.28). På grund av detta bör jämförelser över tid göras med försiktighet.

Vid cirka en tredjedel (31,9 procent) av händelserna uppfattade den utsatta inte att förövaren tillhörde någon av de specificerade miljöerna eller grupperna som nämns bland svarsalternativen. Vid 14,1 procent av händelserna uppgav den utsatta att hen inte vet om förövaren tillhörde någon miljö eller grupp (se tabell 3.28). Det beror troligtvis på att en stor andel av förövarna uppfattas vara enskilda individer (förargade medborgare eller rättshaverister), och de tillhör då generellt sett ingen speciell miljö eller grupp.

Bland de typer av miljöer och grupper som efterfrågas är det vanligast att förövaren uppfattades tillhöra den högerextremistiska miljön, vilket gällde vid 16,5 procent av händelserna 2024. Näst vanligast var att förövaren uppfattades tillhöra en lokal aktionsgrupp som bildats med anledning av en särskild politisk fråga (12,2 procent). Vidare uppfattades förövaren tillhöra

⁴³ De utsatta ombads välja det svarsalternativ som bäst beskriver förövaren/förövarna.

den vänsterextremistiska miljön vid 9,3 procent av händelserna. Vid en mindre andel händelser uppfattades förövaren tillhöra en islamistisk miljö eller en annan religiös extremistisk miljö, en intresseorganisation, ett kriminellt nätverk eller gruppering, en miljö- eller djurrättsorganisation eller den antifeministiska miljön. Slutligen uppfattades förövaren tillhöra någon annan typ av miljö eller grupp vid 7,9 procent av händelserna 2024. Av dessa uppges i majoriteten av fallen att förövaren tillhör något politiskt parti eller att förövaren sympatiserar med viss politik.

Tabell 3.28. Fördelning (%) av förövarens tillhörighet till en miljö eller grupp vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

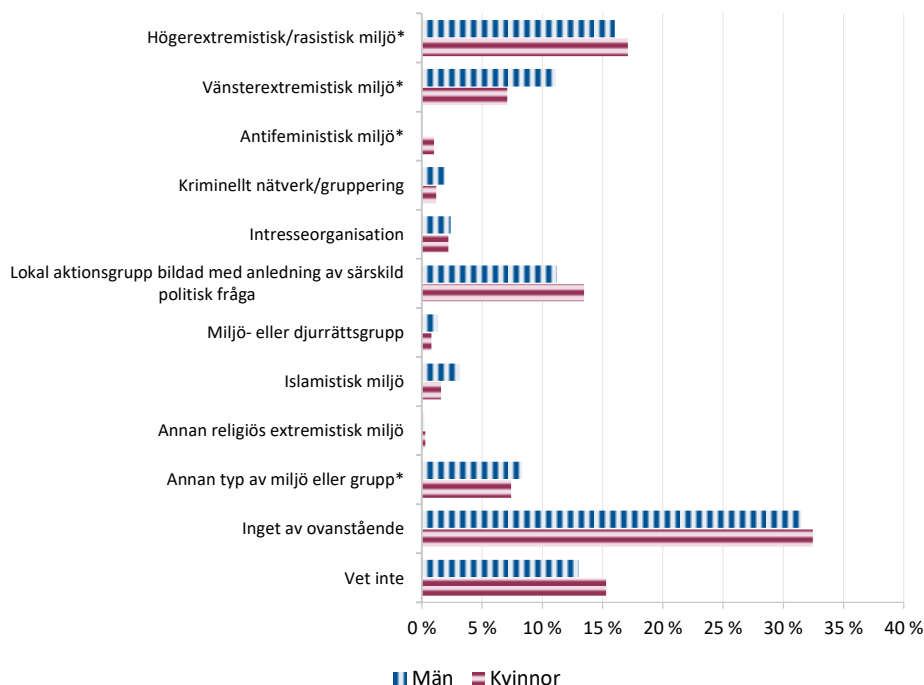
	Fördelning bland händelser							
	2012*	2014 (val)	2016	2018 (val)	2020	2022 (val)	2024	
Högerextremistisk/rasistisk miljö ^a	12,3	17,4	20,5	22,3	15,3	17,4	16,5	
Vänsterextremistisk miljö ^a	6,9	14,9	9,9	12,0	9,9	7,6	9,3	
Antifeministisk miljö ^a	0,5	0,4	0,4	0,4	0,6	0,4	0,5	
Kriminellt nätverk eller gruppering	1,5	1,8	1,1	2,0	1,1	0,8	1,5	
Intresseorganisation	5,4	3,0	4,3	3,1	3,4	2,0	2,3	
Lokal aktionsgrupp bildad med anledning av särskild politisk fråga	9,4	6,6	9,2	5,4	8,8	5,4	12,2	
Miljö- eller djurrättsgrupp	1,0	0,8	0,6	0,9	1,1	1,1	1,1	
Religiös extremistisk grupp	..	..	..	..	..	1,6	..	
Islamistisk miljö	..	..	..	..	..	..	2,4	
Annan religiös extremistisk miljö	..	..	..	..	..	..	0,3	
Annan typ av miljö eller grupp ^a	..	..	..	..	7,8	12,5	7,9	
Inget av ovanstående	36,6	29,9	29,5	29,0	35,8	33,4	31,9	
Vet inte	26,3	25,3	24,5	25,0	16,0	17,9	14,1	

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

^a Från och med PTU 2025 används begreppet miljö i dessa svarsalternativ. Tidigare år har begreppet grupp använts. I svarsalternativet "Annan typ av grupp" lades begreppet miljö till.

Vid en större andel händelser som var riktade mot män uppfattades förövaren tillhöra den vänsterextremistiska miljön (11,1 procent), jämfört med motsvarande andel händelser mot kvinnor (7,1 procent, se figur 3.26). Samtidigt var det vid en större andel händelser riktade mot kvinnor än mot män som förövaren uppfattades tillhöra en lokal aktionsgrupp bildad med anledning av en särskild politisk fråga (13,5 respektive 11,2 procent).

Figur 3.26. Fördelning (%) av förövarens tillhörighet till en miljö eller grupp vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

* Från och med PTU 2025 används begreppet miljö i dessa svarsalternativ. Tidigare år har begreppet grupp använts. I svarsalternativet "Annan typ av grupp" lades begreppet miljö till.

Förövarens motiv

Ibland kan de förtroendevalda härleda utsattheten till en speciell händelse eller situation. Det kan till exempel vara ett beslut som den förtroendevalda fattat eller en kontroversiell fråga som rör upp känslor. Det vanligaste svaret 2024 var att händelsen förknippades med ett beslut (24,7 procent av händelserna; se tabell 3.29). Det är också vanligt att händelsen förknippas med intresse i en särskild politisk fråga som den förtroendevalda engagerat sig i, som i 22,0 procent av händelserna. Både händelser av typen hot och trakasserier och av typen våld, skadegörelse och stöld uppges främst vara förknippade med den förtroendevaldas intresse i frågor som rör invandring, konflikten mellan Israel och Palestina eller nedläggning av offentlig verksamhet. Det är också vanligt att händelserna förknippas med intresse i skolfrågor, bygg- och markfrågor, energifrågor och frågor som rör ekonomi.

När utvecklingen över tid studeras framkommer att det är vanligare att utsattheten under de mellanliggande åren förknippas med ett beslut som

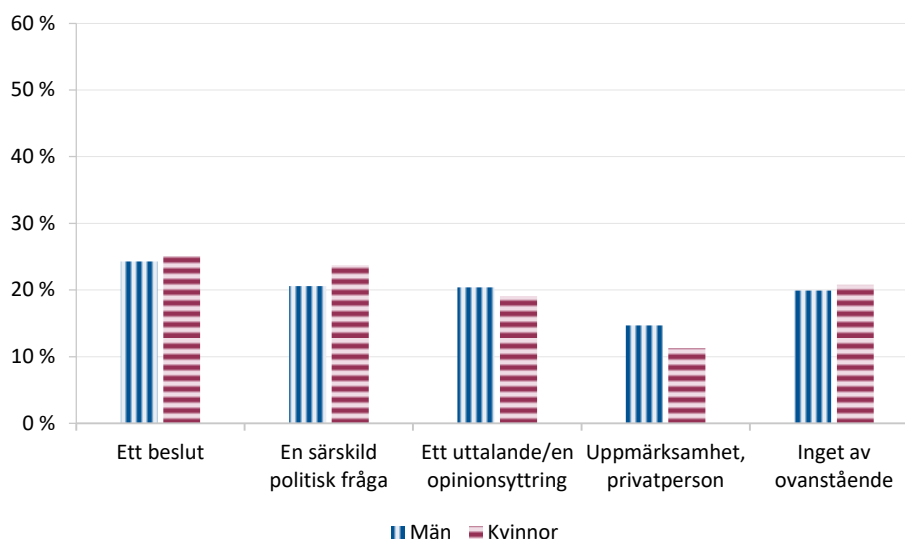
den förtroendevalda tagit, medan det under valåren är vanligare att utsattheten inte förknippas med något särskilt.

Tabell 3.29. Fördelning (%) av vad händelser under 2012–2024 förknippades med. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Ett beslut	28,0	15,4	21,6	14,7	23,1	16,2	24,7
En särskild politisk fråga	22,2	24,6	27,4	22,3	24,4	20,5	22,0
Ett uttalande/en opinionsyttring	19,2	21,7	22,1	24,5	22,1	23,3	19,8
Uppmärksamhet, privatperson	14,8	15,8	13,7	14,0	14,8	15,3	13,2
Inget av ovanstående	15,7	22,4	15,2	24,5	15,6	24,6	20,3

En större andel händelser riktade mot kvinnor förknippas med en särskild politisk fråga som den förtroendevalda engagerat sig i (23,7 av händelserna riktade mot kvinnor respektive 20,6 procent av händelserna riktade mot män; se figur 3.27). Samtidigt förknippas en något större andel händelser som var riktade mot män med uppmärksamhet om den förtroendevalda som person (14,7 respektive 11,3 procent). Dessa mönster har framkommit även tidigare år (se tabell 3Q i tabellsamlingen).

Figur 3.27. Fördelning (%) av vad händelser under 2024 förknippades med. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Muntliga, skriftliga eller fysiska angrepp av sexuell karaktär

Totalt uppger 6,9 procent av dem som utsattes under 2024 att det förekom något muntligt, skriftligt eller fysiskt angrepp av sexuell karaktär vid händelsen eller någon av händelserna (se tabell 3.30). Det är ungefär i nivå med andelen under det senaste mellanliggande året 2020. Andelen som uppger att det förekommit angrepp av sexuell karaktär är större under valåren.

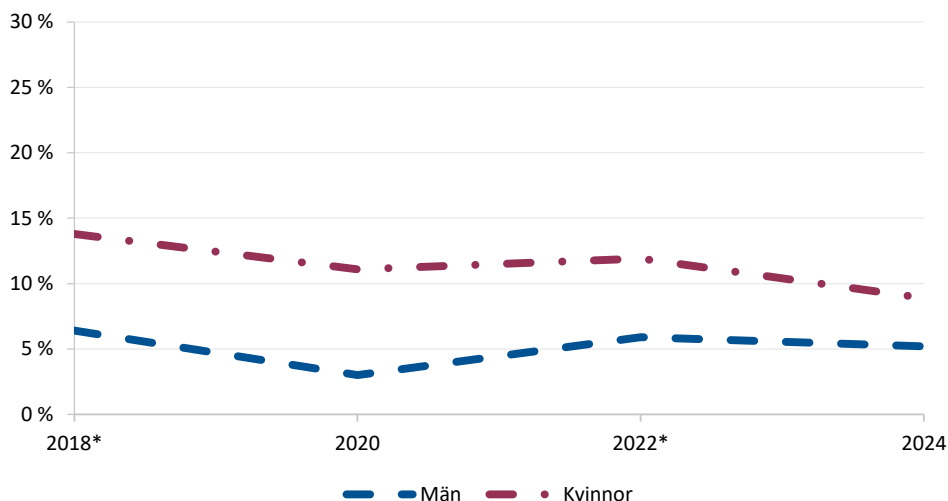
Tabell 3.30. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att det förekom något muntligt, skriftligt eller fysiskt angrepp av sexuell karaktär vid någon av händelserna under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av utsatta förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Muntligt, skriftligt eller fysiskt angrepp av sexuell karaktär	..	..	..	9,7	6,7	8,6	6,9

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Här framkommer en tydlig könsskillnad, då det är 8,9 procent av de utsatta kvinnorna 2024 som uppgav att det förekom muntliga, skriftliga eller fysiska angrepp av sexuell karaktär, medan motsvarande andel för män är 5,2 procent (se figur 3.28). Denna könsskillnad har framkommit under samtliga år sedan frågan lades till i PTU 2019 (se tabell 3R i tabellsamlingen).

Figur 3.28. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att det förekom något muntligt, skriftligt eller fysiskt angrepp av sexuell karaktär vid någon av händelserna under 2018–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Vad förövaren tros vilja uppnå

I PTU tillfrågas utsatta förtroendevalda om vad förövaren tros vilja uppnå med sitt handlande. Det är alltså de förtroendevaldas upplevelse av motiven som presenteras. Vid 27,8 procent av händelserna uppger de förtroendevalda som utsatts att förövarens främsta motiv var att förödmjuka eller förolämpa den förtroendevalda (se tabell 3.31).

Övriga motiv kan delas in i framåtsyftande och bakåtsyftande motiv. De framåtsyftande motiven syftar till att påverka framtida situationer (påverka agerande/beslutsfattande eller få den förtroendevalda att sluta), medan de bakåtsyftande motiven utgår från något som redan hänt (visa missnöje eller hämnas).

År 2024 var det vanligare att förövaren bedömdes ha ett framåtsyftande motiv än ett bakåtsyftande (35,7 respektive 27,4 procent av händelserna). Bland de framåtsyftande motiven var det vanligare att förövaren försökte påverka den förtroendevaldas agerande eller beslutsfattande än att denna försökte få den förtroendevalda att sluta (25,0 respektive 10,7 procent). Bland de bakåtsyftande motiven var det vanligare att förövaren ville visa missnöje med den förtroendevalda eller ett beslut som denna fattat, än att motivet var att hämnas för till exempel ett fattat beslut (24,6 procent respektive 2,8 procent).

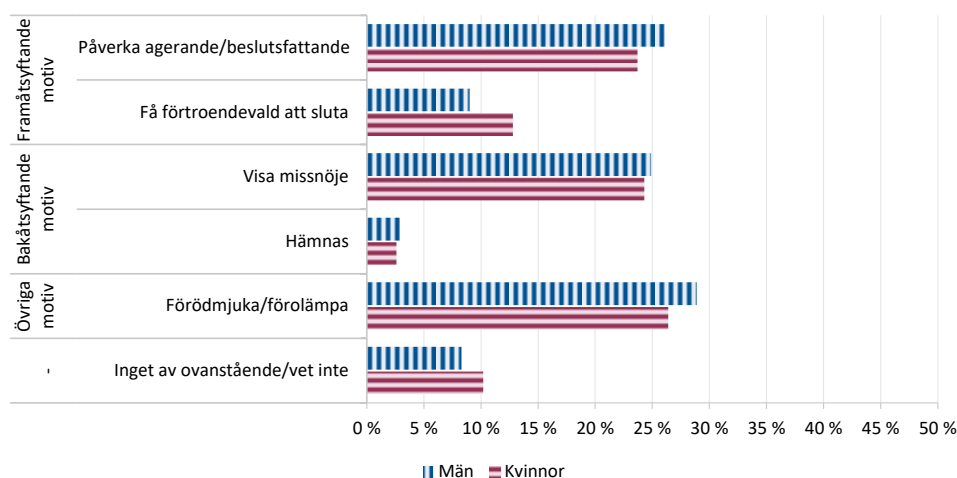
När utvecklingen över tid studeras framkommer att mönstret varierar lite beroende på om det är ett valår eller inte. Andelen händelser där förövaren uppfattas vilja påverka den förtroendevaldas agerande eller beslutsfattande minskar under valår, medan händelser där förövaren uppfattas vilja förödmjuka eller förolämpa den förtroendevalda ökar.

Tabell 3.31. Fördelning (%) av vad förövaren uppfattades vilja uppnå med sitt agerande vid händelser under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

		Fördelning bland händelser						
		2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Framåtsyftande motiv	Påverka agerande/beslutsfattande	24,2	15,4	22,7	15,0	23,2	17,4	25,0
	Få förtroendevald att sluta	12,5	14,6	13,8	13,0	11,4	11,8	10,7
Bakåtsyftande motiv	Visa missnöje	22,9	23,6	20,9	23,4	25,5	29,0	24,6
	Hämnas	4,3	3,0	3,6	2,9	2,8	2,0	2,8
Övriga motiv	Förödmjuka/förolämpa	27,4	33,4	29,7	36,6	29,2	30,8	27,8
	Inget av ovanstående/vet inte	8,8	10,0	9,3	9,0	8,0	8,9	9,1

Det är något vanligare att förövarens motiv uppfattas vara att få den förtroendevalda att sluta vid händelser riktade mot kvinnor, och något vanligare att motivet uppfattas vara att påverka ett beslut, förödmjuka eller förolämpa den förtroendevalda vid händelser riktade mot män (se figur 3.29). Tidigare år (mellan 2012–2018) var det vanligare bland händelser riktade mot män att motivet var att få den förtroendevalda att sluta men sedan 2020 är det mönstret inte lika tydligt. I övrigt syns inte heller några tydliga mönster över tid (se tabell 3S i tabellsamlingen).

Figur 3.29. Fördelning (%) av vad förövaren uppfattades vilja uppnå med sitt agerande vid händelser under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

4. Oro bland förtroendevalda

I det här kapitlet redovisas hur vanligt det är att förtroendevalda i Sverige uppger att de känt oro för att antingen själva utsättas för brott eller liknande obehagliga händelser på grund av sitt politiska uppdrag, eller för att någon anhörig ska utsättas. Oron studeras både i hela gruppen förtroendevalda och i gruppen förtroendevalda som blivit utsatta för någon typ av händelse som efterfrågas i undersökningen.

Frågan i undersökningen lyder:

- Har du under föregående år (2024) varit orolig för att du själv eller någon anhörig skulle bli utsatt för brott eller liknande obehagliga händelser på grund av ditt politiska förtroendeuppdrag?

Svarsalternativen är (flera alternativ kan markeras):

- Ja, oro för att själv utsättas
- Ja, oro för att anhörig ska utsättas
- Nej

I kapitlet redovisas även hur oron har utvecklats sedan 2012. Mer detaljerade resultat om oro under dessa år för samtliga förtroendevalda, och uppdelat på kvinnor och män, återfinns i tabell 4A i tabellsamlingen (www.bra.se/ptu). Där redovisas även resultat för gruppen förtroendevalda som inte blivit utsatta för någon typ av händelse som efterfrågas i undersökningen.

Vid jämförelser över tid är det viktigt att ha i åtanke att vissa av de undersökta åren är valår, medan vissa år är mellanliggande år. Det är också viktigt att komma ihåg att undersökningen studerar oron bland förtroendevalda i Sveriges politiska församlingar, och att sammansättningen i dessa politiska församlingar är föränderlig över tid. Notera även att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras oviktade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade.⁴⁴

Här redovisas först andel av samtliga förtroendevalda som uppger oro för att ge en uppfattning om problemets omfattning på en övergripande nivå. Därefter redovisas andel av de förtroendevalda som blivit utsatta som

---

⁴⁴ För mer information om viktningsförfarandet, se kvalitetsdeklarationen.

uppger oro för att ge en uppfattning om sambandet mellan oro och utsatthet.

Oro bland samtliga förtroendevalda

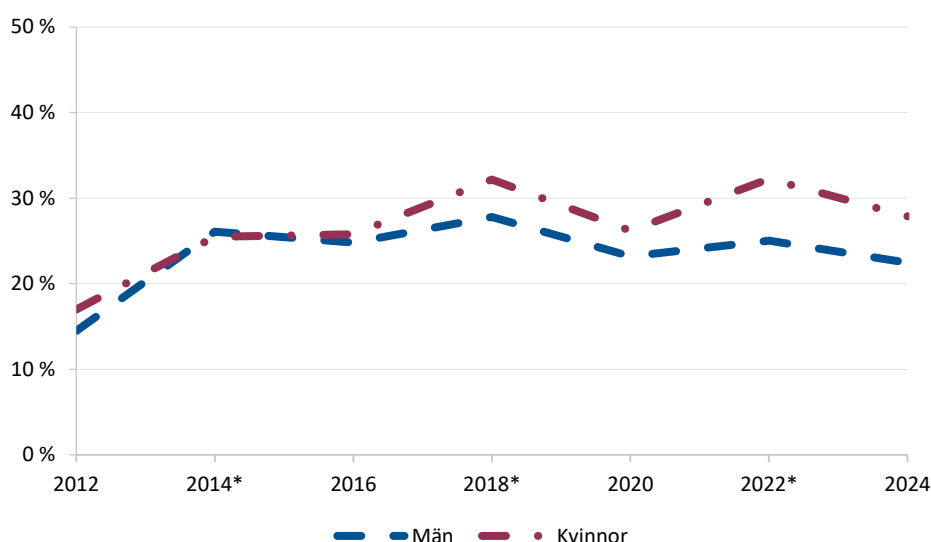
Totalt uppgav 24,8 procent av samtliga förtroendevalda att de under 2024 känt oro för att antingen själv utsätts, eller oro för att någon anhörig ska utsättas för brott eller liknande obehagliga händelser (se tabell 4.1). Andelen som känt oro har varierat mellan 24,5 och 29,7 procent mellan åren 2014 till 2024, men var betydligt mindre 2012 (15,5 procent). Under valåren 2018 och 2022 var andelen större än under de mellanliggande åren.

Tabell 4.1. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Känt oro	15,5	25,8	25,3	29,7	24,5	28,2	24,8

Under 2024 var det 27,9 procent av de förtroendevalda kvinnorna och 22,5 procent av männen som uppgav att de kände oro (se figur 4.1). Utvecklingen för kvinnor och män har sett likartad ut över tid, men efter en större ökning av andelen oroliga bland kvinnor 2018 har andelen oroliga kvinnor legat på en högre nivå än andelen oroliga män.

Figur 4.1. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Oro i olika åldersgrupper

Det framkommer stora skillnader i oro mellan olika åldersgrupper. Andelen som upplever oro är störst i åldersgrupperna 29 år och yngre och i gruppen 30–39 år (38,8 respektive 39,8 procent inom respektive grupp; se tabell 4.2). Motsvarande andel i den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre) är 11,0 procent. Samma mönster för de olika åldersgrupperna har observerats även tidigare år.

Tabell 4.2. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för de förtroendevaldas ålder. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	15,5	25,8	25,3	29,7	24,5	28,2	24,8
29 år och yngre	37,6	47,8	49,2	49,7	39,5	49,0	38,8
30–39 år	26,0	36,3	41,6	46,7	39,5	44,0	39,8
40–49 år	26,1	34,2	35,0	39,2	35,5	37,9	35,8
50–59 år	16,8	23,8	25,0	31,1	27,6	30,2	28,8
60–69 år	10,5	14,5	16,0	17,2	15,9	18,4	17,9
70 år och äldre	7,2	12,1	11,6	10,8	10,3	10,3	11,0

Andelen förtroendevalda som uppger att de kände oro under 2024 är större bland kvinnor än bland män inom samtliga åldersgrupper. Skillnaden är störst i åldersgruppen 40–49 år (42,7 respektive 30,2 procent för kvinnor respektive män) och minst i åldersgruppen 70 år och äldre (11,5 respektive 10,6 procent; se figur 4.2). För åldersgruppen 29 år och yngre är det för få respondenter för att särredovisa de förtroendevaldas kön och ålder.

Även tidigare år har andelen oroliga varit större bland kvinnor än bland män upp till åldersgruppen 40–49 år (se tabell 4A i tabellsamlingen). I de äldre åldersgrupperna har skillnaderna under åren 2012–2020 varit små, alternativt att andelen oroliga varit större bland männen. Från och med 2022 är andelen oroliga i de äldre åldersgrupperna (50 år och äldre) större bland kvinnor än bland män precis som i de yngre åldersgrupperna, även om skillnaderna inte är lika stora.

Figur 4.2. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och ålder.

*Antalet respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Oro bland förtroendevalda med svensk respektive utländsk bakgrund

Totalt uppgav 31,5 procent av de förtroendevalda med utländsk bakgrund att de kände oro för att själva utsättas, eller för att någon anhörig ska utsättas, för brott eller liknande obehagliga händelser under 2024.⁴⁵ Motsvarande andel bland förtroendevalda med svensk bakgrund var 24,1 procent (se tabell 4.3). Andelen oroliga har varit större bland förtroendevalda med utländsk bakgrund vid samtliga undersökningsår.

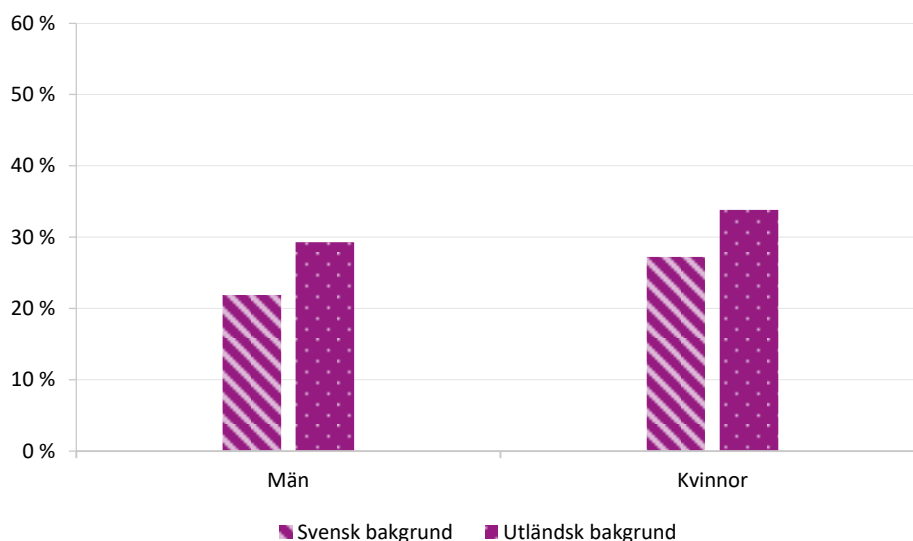
Tabell 4.3. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Totalt samt särredovisning för svensk/utländsk bakgrund. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	15,5	25,8	25,3	29,7	24,5	28,2	24,8
Svensk bakgrund	14,8	24,9	24,4	28,4	23,6	27,3	24,1
Utländsk bakgrund	24,6	35,9	34,6	42,0	32,5	36,3	31,5

⁴⁵ Med svensk bakgrund avses här personer som är födda i Sverige, med minst en förälder född i Sverige. Med utländsk bakgrund avses utrikesfödda personer och personer som är födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar.

Bland kvinnor uppgav 33,8 procent av dem med utländsk bakgrund att de kände oro under 2024, medan motsvarande andel bland kvinnor med svensk bakgrund var 27,2 procent (se figur 4.3). Bland män var andelen oroliga med utländsk bakgrund 29,3 procent, medan andelen med svensk bakgrund var 21,9 procent. Att andelen som känner oro är större bland respondenter med utländsk bakgrund har även framkommit tidigare år, såväl bland kvinnor som män. Nästan alla år har skillnaderna varit större bland männen. Över tid har dock skillnaderna i upplevd oro beroende på bakgrund minskat, särskilt bland män (se tabell 4A i tabellsamlingen).

Figur 4.3. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och svensk/utländsk bakgrund.

Oro bland förtroendevalda som blivit utsatta

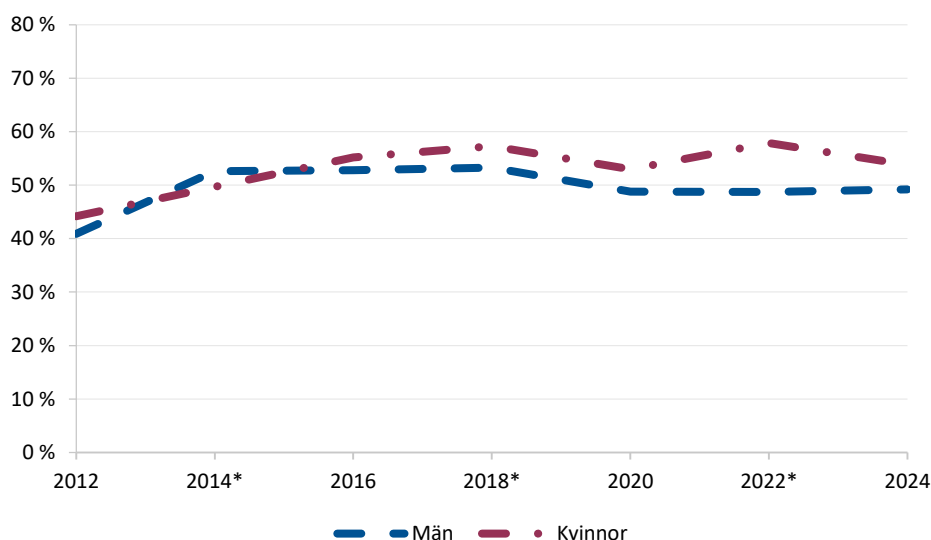
Andelen utsatta förtroendevalda som uppger att de kände oro för att de själva eller någon anhörig ska utsättas för brott eller liknande obehagliga händelser var 51,3 procent 2024 (se tabell 4.4). Det är alltså en betydligt större andel, jämfört med när gruppen med samtliga förtroendevalda studeras (24,8 procent). Det finns en tendens till något större andel utsatta som känner sig oroliga under valåren, men skillnaderna är relativt små.

Tabell 4.4. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av utsatta förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Känt oro	42,3	51,4	53,8	55,1	50,7	52,9	51,3

Generellt sett är det en större andel utsatta kvinnor än män som uppger att de känner oro (53,8 procent bland kvinnorna och 49,2 procent bland männen uppgav det svaret 2024; se figur 4.4). Bland utsatta kvinnor ökade oron successivt fram till valåret 2018, och minskade något det mellanliggande året 2020 för att sedan återgå till en högre nivå (57,9 procent) 2022. För år 2024 ses återigen en minskning till liknande nivå som för 2020. Bland utsatta män ökade oron mellan 2012 och 2014, och låg därefter på samma nivå till och med 2018. Efter det minskade oron för män något 2020 och har stannat på samma nivå sedan dess.

Figur 4.4. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

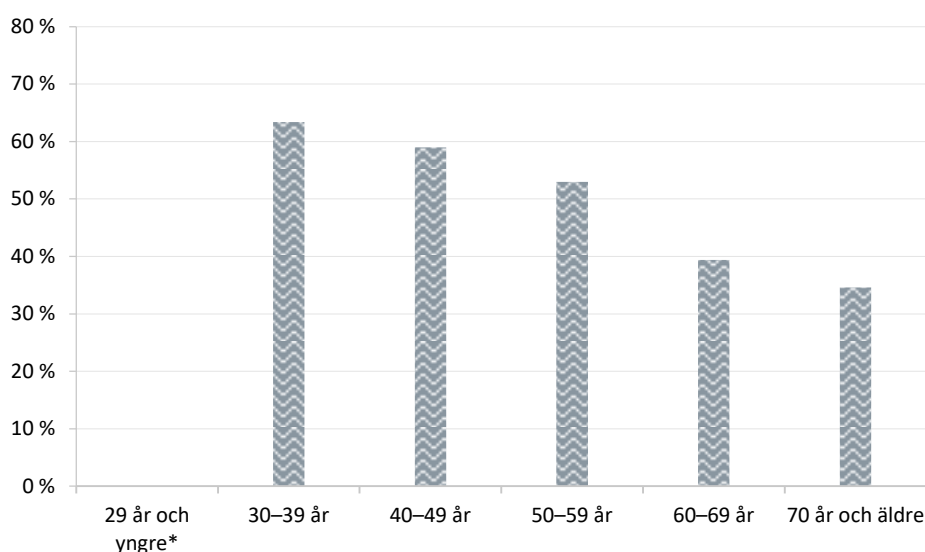
Oro i olika åldersgrupper

Andelen förtroendevalda som utsattes 2024 och som uppger oro är större ju yngre åldersgrupp som studeras. För vissa åldersgrupper är det inte möjligt att särredovisa kvinnor och män, varför figur 4.5 endast redovisar andelen utsatta totalt som uppger att de kände oro under 2024. När det gäller åldersgruppen 29 år och yngre är det inte heller möjligt att särredovisa oron

i åldersgruppen totalt, vilket beror på att för få respondenter i åldersgruppen besvarade frågan. I tabell 4A i tabellsamlingen särredovisas kön för de åldersgrupper där det är möjligt.

I åldersgruppen 30–39 år uppgav 63,4 procent av dem som utsatts under 2024 att de känt sig oroliga över att de själva eller någon anhörig ska utsättas. Motsvarande andel i åldersgruppen 70 år och äldre där andelen oroliga är minst, var 34,6 procent. Att oron är betydligt större bland utsatta yngre förtroendevalda än bland äldre har framkommit även tidigare år.

Figur 4.5. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas ålder.

*Antalet respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Oro bland utsatta förtroendevalda med svensk respektive utländsk bakgrund

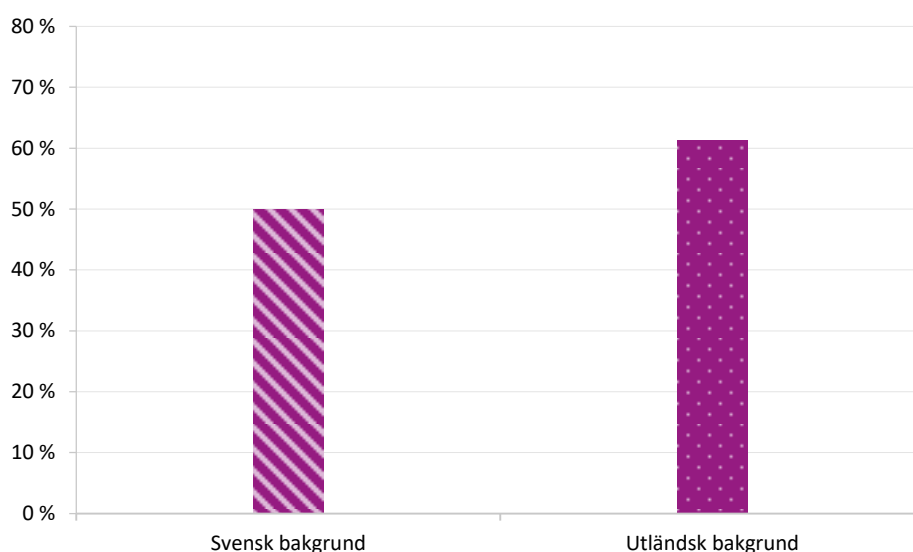
Bland förtroendevalda som utsattes under 2024 framkommer också att andelen som känt oro är större bland personer med utländsk bakgrund, jämfört med personer med svensk bakgrund.⁴⁶ I den här analysen är det inte möjligt att särredovisa oron bland utsatta förtroendevalda både

⁴⁶ Med svensk bakgrund avses här personer som är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige. Med utländsk bakgrund avses utrikesfödda personer och personer som är födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar.

uppdelat på kön och svensk/utländsk bakgrund, eftersom antalet utsatta respondenter inom gruppen utländsk bakgrund är för få.

Totalt uppgav 61,3 procent av de utsatta med utländsk bakgrund att de kände oro under 2024, medan motsvarande andel bland utsatta med svensk bakgrund är 50,0 procent (se figur 4.6). Att utsatta förtroendevalda med utländsk bakgrund i större utsträckning uppger att de känt oro har även framkommit tidigare år.

Figur 4.6. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att de känt oro under 2024. Särredovisning för svensk/utländsk bakgrund.

Generellt kan man alltså konstatera att det är samma mönster som framkommer när oron bland de förtroendevalda som utsattes för någon typ av händelse under 2024 studeras, som när samtliga förtroendevalda (oavsett om man utsattes eller inte) studeras. Däremot ligger oron på en högre nivå när gruppen som utsatts studeras separat.

5. Konsekvenser av utsatthet och oro

I det här kapitlet redovisas i vilken utsträckning förtroendevalda påverkas när de utövar förtroendeuppdraget. Konsekvenserna studeras både inom gruppen samtliga förtroendevalda (oavsett om man blivit utsatt eller inte) och för förtroendevalda som blivit utsatta under föregående år. Det är en central fråga, eftersom demokratin försvagas om förtroendevalda på grund av hot och våld påverkas i, eller lämnar, sina uppdrag. Det kan också bli svårare att rekrytera nya personer till förtroendeuppdrag. På samma sätt som faktisk utsatthet kan få en politiker att ändra ståndpunkt i en fråga, kan också oro för utsatthet få sådana konsekvenser.

Frågorna i undersökningen lyder:

Har du någon gång under föregående år (2024) på grund av utsatthet och/eller oro ...

- övervägt att byta eller lämna ett specifikt uppdrag?
- bytt eller lämnat ett specifikt uppdrag?
- övervägt att byta eller lämna samtliga uppdrag?
- lämnat samtliga uppdrag?⁴⁷
- tvekat inför en åtgärd eller ett beslut?
- påverkats till att fatta annat beslut eller vidta annan åtgärd?
- undvikit att engagera dig eller uttala dig i en specifik fråga?
- begränsat din aktivitet på sociala medier?⁴⁸

Svarsalternativen är

- Ja
- Nej

Svaren på dessa frågor slås sedan samman för att ge ett mått på hur vanligt det är att ha haft någon konsekvens. De förtroendevalda som svarat att de

---

⁴⁷ Det är möjligt att ha lämnat samtliga sina uppdrag men ändå ingå i undersökningen, till exempel när det skett efter att registerutdraget till undersökningen gjordes från Valmyndighetens register. Det kan också bero på att personen lämnat samtliga sina uppdrag i en politisk församling men har kvar uppdrag i en annan, eller att man först har lämnat samtliga uppdrag som förtroendevald men därefter tagit sig an nya.

⁴⁸ Svarsalternativet att man begränsat sin aktivitet på sociala medier tillkom i enkäten först i PTU 2023. Den är därför exkluderad ur beräkningen av totala konsekvenser för att inte påverka möjligheten att jämföra över tid.

undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga får en följdfråga där de i fritext ombeds beskriva vilken typ av fråga det gällde.

Det ställs också en fråga om den utsatta upplever att händelserna under föregående år påverkat privatlivet:

- Har de händelser du utsatts för under föregående år påverkat ditt privatliv?

Svarsalternativen är

- Ja, mycket
- Ja, delvis
- Nej

I kapitlet redovisas även hur utvecklingen sett ut sedan 2012 när det gäller hur stor andel av de förtroendevalda som uppger att utsatthet och/eller oro får konsekvenser för dem. Mer detaljerade resultat om konsekvenser under dessa år för samtliga förtroendevalda, uppdelat på kvinnor och män, återfinns i tabell 5A och 5B i tabellsamlingen (www.bra.se/ptu). Där redovisas även resultat för gruppen förtroendevalda som inte blivit utsatta för någon typ av händelse som efterfrågas i undersökningen.

Vid jämförelser över tid är det viktigt att ha i åtanke att vissa av de undersökta åren är valår, medan andra är mellanliggande år. Det är också viktigt att komma ihåg att undersökningen studerar konsekvenser av utsatthet och/eller oro bland förtroendevalda i Sveriges politiska församlingar, och att sammansättningen i dessa politiska församlingar är föränderlig över tid. Notera även att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras oviktade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade.⁴⁹

Här redovisas först andelen av samtliga förtroendevalda som påverkats för att ge en uppfattning om problemets omfattning på ett generellt plan. Därefter redovisas andelen utsatta förtroendevalda som påverkats för att ge en mer ingående bild av hur konsekvenserna ser ut.

Konsekvenser bland samtliga förtroendevalda

Totalt uppgav 27,7 procent av samtliga förtroendevalda att de påverkades i sitt förtroendeuppdrag under 2024, antingen till olika former av överväganden eller till faktiska handlingar på grund av utsatthet eller oro

---

⁴⁹ För mer information om viktningsförfarandet, se kvalitetsdeklarationen.

för att utsättas (se tabell 5.1). Andelen förtroendevalda som uppger att oro eller utsatthet lett till någon form av konsekvens för dem har ökat över tid och var större 2024, jämfört med samtliga tidigare år.

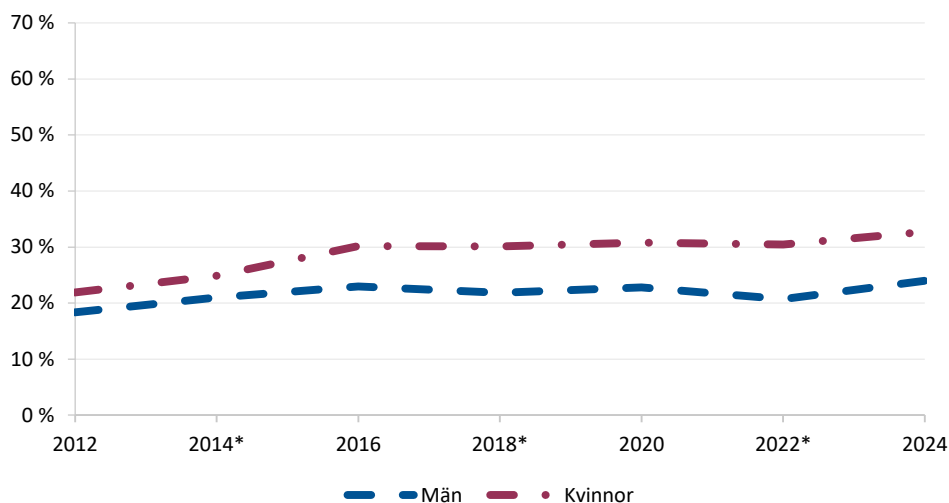
Tabell 5.1. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens^a p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Någon form av konsekvens	19,6	22,7	26,1	25,5	26,3	25,0	27,7

^a Notera att svarsalternativet "Begränsat min aktivitet på sociala medier" har uteslutits ur tidsserien, eftersom det tillkom i enkäten först 2022.

Bland de kvinnliga förtroendevalda uppgav 32,7 procent att de påverkades av utsatthet eller oro över att utsättas under 2024, medan motsvarande andel bland män var 24,0 procent (se figur 5.1). Utvecklingen över tid ser ungefär likadan ut för både kvinnor och män, men skillnaden ökade mellan könen 2016. Skillnaden har varit relativt oförändrad sedan dess.

Figur 5.1. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens^a p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

^a Notera att svarsalternativet "begränsat min aktivitet på sociala medier" har uteslutits ur tidsserien, eftersom det tillkom i enkäten först 2022.

Den vanligaste typen av konsekvens är att de förtroendevalda begränsar sin aktivitet på sociala medier, vilket 33,4 procent uppgav att de gjorde under 2024 (se tabell 5.2). Det svarsalternativet fanns med för första gången 2022 och ligger på ungefär samma nivå för båda undersökningsåren.

Den näst vanligaste typen av konsekvens är att man undviker att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga, vilket 19,7 procent av de förtroendevalda uppgav. Det är också relativt vanligt att förtroendevalda tvekar inför en åtgärd eller ett beslut eller att man överväger att lämna ett specifikt uppdrag (10,2 respektive 10,1 procent). Det är också ungefär lika vanligt att man överväger att lämna alla sina uppdrag (9,6 procent). Vidare visar resultaten att 3,0 procent av de förtroendevalda faktiskt har fattat ett annat beslut eller vidtagit en annan åtgärd än vad som först var tänkt, medan 2,7 procent uppger att de lämnat ett specifikt uppdrag och 1,5 procent uppger att de lämnat alla sina uppdrag.

Vid en jämförelse med tidigare år framkommer att det främst är andelen förtroendevalda som uppger att de undviker att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga som har ökat över tid. Ökningen skedde successivt fram till och med 2018 – från 11,9 procent 2012 till 18,2 procent 2018. Åren 2020 och 2022 låg andelen kvar på ungefär samma nivå som 2018, för att därefter öka ytterligare till 19,7 procent 2024. Även andelen förtroendevalda som uppger andra former av faktisk påverkan, till exempel att man fattat ett annat beslut än man ursprungligen hade tänkt, har ökat något över tid.

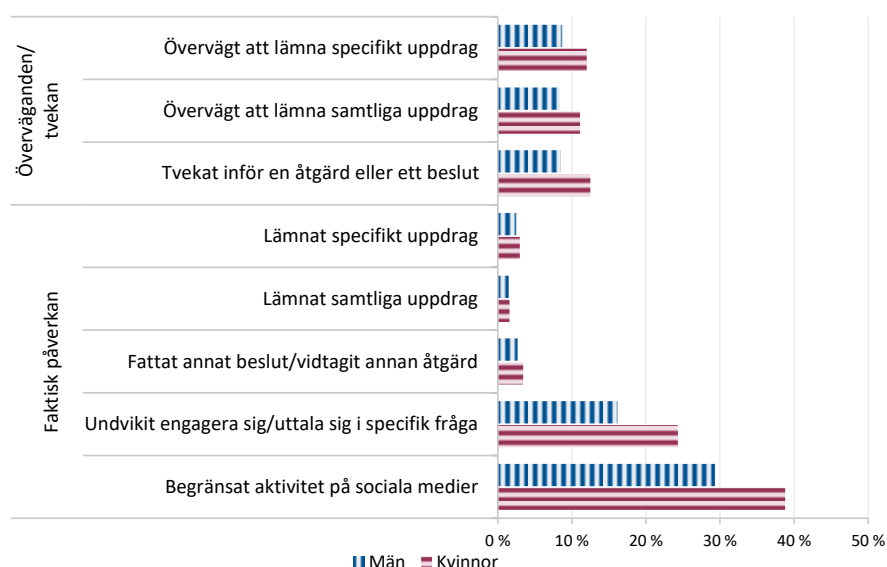
Tabell 5.2. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Särredovisning för typ av konsekvens. Stjärnor markerar valår.

		Andel av samtliga förtroendevalda						
		2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Överväganden/ tvekan	Övervägt att lämna specifikt uppdrag	5,7	6,9	8,6	8,0	9,2	8,9	10,1
	Övervägt att lämna samtliga uppdrag	5,2	6,6	8,2	7,4	8,6	8,3	9,6
	Tvekat inför en åtgärd eller ett beslut	8,4	8,5	10,5	9,3	9,8	8,7	10,2
Faktisk påverkan	Lämnat specifikt uppdrag	1,6	2,1	1,9	2,2	2,1	2,7	2,7
	Lämnat samtliga uppdrag	1,0	1,2	1,4	1,6	1,3	1,6	1,5
	Fattat annat beslut/vidtagit annan åtgärd	2,1	1,7	2,5	1,9	2,6	2,0	3,0
	Undvikit engagera sig/uttala sig i specifik fråga	11,9	14,7	17,5	18,2	17,5	17,3	19,7
	Begränsat aktivitet på sociala medier	..	..	..	..	..	32,9	33,4

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Det är en större andel kvinnliga förtroendevalda än manliga som uppger att utsatthet eller oro inneburit konsekvenser, oavsett vilken typ av konsekvens som studeras. Störst skillnader syns i begränsningen av aktivitet på sociala medier 2024 – 38,8 procent av kvinnorna, jämfört med 29,3 procent av männen uppger att utsatthet eller oro lett till detta (se figur 5.2). Det var också en betydligt större andel kvinnor som undvek att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga (24,3 respektive 16,2 procent). För vissa typer av konsekvenser är skillnaderna dock betydligt mindre. Till exempel framkommer ingen större könsskillnad när det gäller andelen förtroendevalda som uppger att de faktiskt fattade ett annat beslut eller vidtog en annan åtgärd än vad som först var tänkt, eller som lämnade ett specifikt uppdrag eller alla sina uppdrag.

Figur 5.2. Andel (%) av samtliga förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och typ av konsekvens.

Både för kvinnor och män är det främst andelen som uppger att de undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga som har ökat över tid. Ökningen är dock större för kvinnor då andelen som uppgav det svaret var 13,2 procent 2012 och 24,3 procent 2024. För män var motsvarande andel 10,9 procent 2012 och 16,2 procent 2024 (se tabell 5A i tabellsamlingen).

Konsekvenser bland förtroendevalda som blivit utsatta

Bland de förtroendevalda som utsattes under 2024 uppger 47,3 procent att de påverkades i sitt förtroendeuppdrag, antingen till överväganden eller till faktiska handlingar (se tabell 5.3). Andelen ökade mellan valåren 2014 och 2018 och har sedan kvarstått på en högre nivå även valåret 2022. Generellt sett är andelen större under de mellanliggande åren, och 2024 är andelen större än alla tidigare undersökningsår.

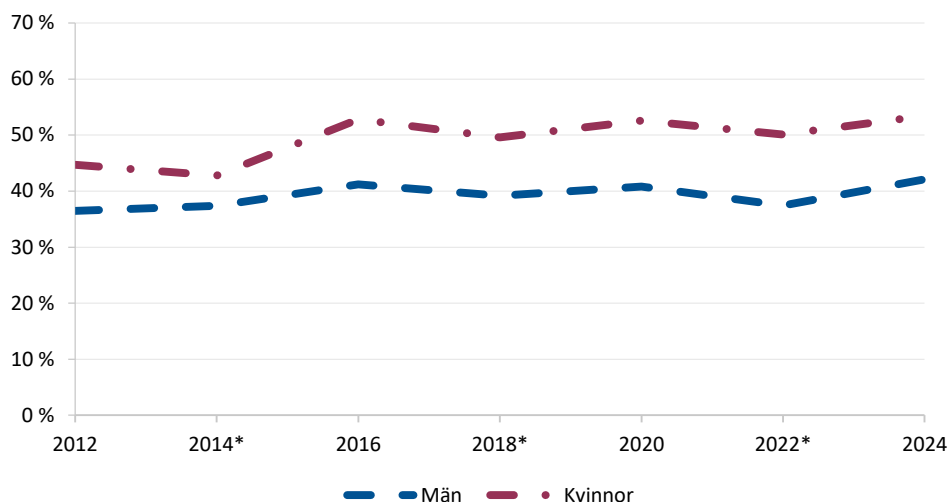
Tabell 5.3. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens^a p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av utsatta förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Någon form av konsekvens	40,7	39,7	46,2	43,9	46,2	43,3	47,3

^a Notera att svarsalternativet "begränsat min aktivitet på sociala medier" har uteslutits ur tidsserien, eftersom det tillkom i enkäten först 2022.

Bland de kvinnliga förtroendevalda som utsattes under 2024 uppgav 53,4 procent att det fick någon form av konsekvens för dem, medan motsvarande andel bland utsatta män var 42,1 procent (se figur 5.3). Både bland utsatta kvinnor och män tenderar en något större andel att uppge någon form av konsekvens under de mellanliggande åren jämfört med valåren. Det är också tydligt att konsekvenserna ökat något över tid, framför allt bland kvinnor. Sedan 2016 har skillnaderna i andelen utsatta bland kvinnor respektive män som uppger någon form av konsekvens varit större än tidigare år.

Figur 5.3. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens^a p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

^a Notera att svarsalternativet "begränsat min aktivitet på sociala medier" har uteslutits ur tidsserien, eftersom det tillkom i enkäten först 2022.

Bland dem som utsattes 2024 framkommer att den vanligaste typen av konsekvens är att de förtroendevalda begränsar sin aktivitet på sociala medier – över hälften uppger det (54,1 procent; se tabell 5.4). Det är också vanligt att man uppger att man självcensurerade sig i något sammanhang som är kopplat till förtroendeuppdraget (33,2 procent). Samtidigt uppger 25,6 procent av de utsatta att de övervägt att lämna ett specifikt uppdrag, medan 23,0 procent uppger att de övervägt att lämna samtliga sina uppdrag. Andelen utsatta som uppger att de tvekat inför en åtgärd eller ett beslut uppgår till 17,2 procent. Resultaten visar också att en del av de förtroendevalda som utsatts faktiskt har lämnat ett specifikt uppdrag (6,0 procent) eller samtliga uppdrag (3,2 procent). Vidare uppger 4,9 procent att de faktiskt fattat ett annat beslut eller vidtagit en annan åtgärd än vad de ursprungligen tänkt på grund av utsattheten.

Vid en jämförelse med tidigare år framkommer att andelen utsatta förtroendevalda som uppger att de undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga samt andelen som övervägt att lämna ett specifikt uppdrag eller alla sina uppdrag, ökat tydligt över tid (se tabell 5A i tabellsamlingen). Andelen utsatta som undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga har ökat från 24,9 procent 2012 till 33,2 procent 2024. Andelen utsatta som övervägt att lämna ett specifikt uppdrag har ökat från

17,8 till 25,6 procent, medan andelen utsatta som övervägt att lämna samtliga sina uppdrag har ökat från 16,9 till 23,0 procent. För övriga typer av konsekvenser syns inte lika tydliga skillnader över tid. Dock har även andelen som uppger att de tvekat inför ett beslut eller en åtgärd, fattat ett annat beslut eller annan åtgärd eller lämnat ett specifikt uppdrag också ökat något mellan 2012 och 2024.

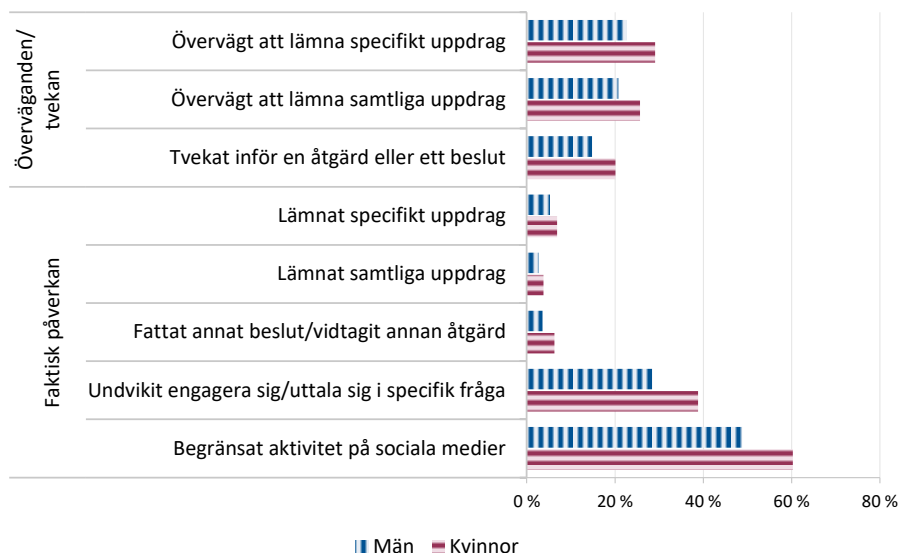
Tabell 5.4. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2012–2024. Särredovisning för typ av konsekvens. Stjärnor markerar valår.

		Andel av utsatta förtroendevalda							
		2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Överväganden/ tvekan	Övervägt att lämna specifikt uppdrag	17,8	16,5	22,1	18,7	23,0	21,2	25,6	
	Övervägt att lämna samtliga uppdrag	16,9	16,3	21,3	17,0	21,1	19,6	23,0	
	Tvekat inför en åtgärd eller ett beslut	16,2	14,0	17,3	16,1	15,2	14,6	17,2	
Faktisk påverkan	Lämnat specifikt uppdrag	5,1	5,3	5,0	4,8	5,3	6,7	6,0	
	Lämnat samtliga uppdrag	3,6	3,0	3,6	3,4	3,4	3,7	3,2	
	Fattat annat beslut/vidtagit annan åtgärd	4,4	3,2	3,9	3,4	4,2	3,5	4,9	
	Undvikit engagera sig/uttala sig i specifik fråga	24,9	25,6	31,3	31,4	31,7	30,3	33,2	
	Begränsat aktivitet på sociala medier	..	..	..	..	..	52,2	54,1	

Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Det är en större andel utsatta kvinnor som uppger att utsattheten eller oron lett till konsekvenser, oavsett vilken typ av konsekvens som studeras (se figur 5.4). Precis som för konsekvenserna bland samtliga förtroendevalda framkommer att det bland utsatta förtroendevalda är främst en större andel kvinnor än män som uppger att de begränsat sin aktivitet på sociala medier (60,3 respektive 48,8 procent). Det är också en betydligt större andel kvinnor än män som undvek att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga 2024 (38,8 respektive 25,5 procent). För övriga konsekvenser är skillnaderna mellan könen något mindre.

Figur 5.4. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger någon form av konsekvens p.g.a. utsatthet och/eller oro under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och typ av konsekvens.

Bland utsatta kvinnor är det främst andelen som uppger att de undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga som har ökat över tid – från 28,6 procent som uppgav det 2012 till 38,8 procent 2024 (se tabell 5A i tabellsamlingen). Även för män syns en liknande ökning även om den inte är lika kraftig (22,0 procent 2012 och 28,5 procent 2024). Även andelen utsatta som uppger att de övervägt att lämna ett specifikt uppdrag eller alla sina uppdrag har ökat tydligt över tid för både utsatta kvinnor och män. Under 2012 var det 15,2 procent av de utsatta männen som övervägt att lämna ett specifikt uppdrag, jämfört med 22,6 procent 2024. Bland kvinnor hade 21,2 procent övervägt att lämna ett specifikt uppdrag 2012, jämfört med 29,1 procent 2024. Bland män har andelen som har övervägt att lämna samtliga uppdrag ökat från 15,4 procent 2012 till 20,8 procent 2024 och för kvinnor från 19,0 procent 2012 till 25,7 procent 2024.

De förtroendevalda som undvek att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga på grund av utsatthet och/eller oro under 2024 fick svara på vilken typ av fråga det gällde. Sammanfattningsvis är det främst globala frågor och frågor om invandring som de förtroendevalda undviker att uttala sig om. Bland de globala frågorna handlar det i de flesta fall specifikt om konflikten mellan Israel och Palestina. Även frågor som rör olika typer av förändringar, främst nedläggning av skolor, är vanligt förekommande. Likaså frågor som rör byggande, mark och etablering av industri och vindkraft.

Här är några svar:

”Att delta i ett öppet arrangemang ordnat av en lokal intresseförening på grund av ett aggressivt tonfall från boenden i mitt område, som motsätter sig markanvisningar som min nämnd fattat beslut om.”

”Skolfrågor krockar med mitt civila yrke, integrationsfrågor och inre säkerhet undviker jag att debattera för att inte dra ner mitt civila yrke i träsket på internet.”

”Har avstått från att vara så tydlig som jag skulle önskat vad gäller min hållning till kriget i Gaza.”

”Hur jag ser på kommunen och världsbilden. Jag har bestämt mig för att inte uttala mig på sociala medier.”

”Nedläggning av särskilt boende samt mindre förändring i skolstruktur.”

”Nedläggning av skola i ett mindre samhälle som jag själv bor i.”

”Vindkraft - att bygga vilket jag är positiv till.”

”Markövertagande/markköp. Detaljplanering. Flera aggressiva exploatörer (flera med kriminell bakgrund), särskilt en specifik individ som är dömd för övergrepp i rättssak.”

”Uttalar mig mer generellt i frågor rörande Israel/Hamas-konflikten och HBTQ-frågor.”

”Migration och antirasism. Jag har helt slutat uttala mig politiskt och kommer inte ställa upp till valet 2026. Mitt liv, min hälsa och säkerhet är viktigare än att vara politiskt engagerad.”

Påverkan på privatlivet

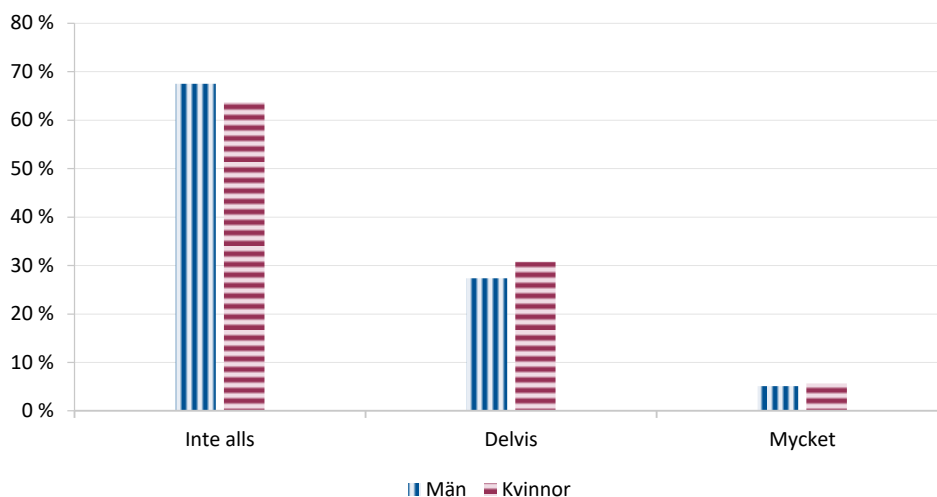
Drygt en tredjedel av de förtroendevalda som utsattes under 2024 uppgav att deras privatliv hade påverkats delvis eller mycket (28,9 procent respektive 5,3 procent; se tabell 5.5). Det är den största andelen hittills sedan undersökningen påbörjades 2012. Andelen utsatta som uppger att deras privatliv påverkats mycket har varierat över åren, med som minst 2,8 procent 2018 och som störst 5,7 procent 2020.

Tabell 5.5. Fördelning (%) av i vilken grad de utsatta förtroendevalda uppger att deras privatliv påverkats av utsattheten under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland utsatta förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Privatlivet påverkats mycket	3,9	4,5	3,8	2,8	5,7	4,0	5,3
Privatlivet påverkats delvis	23,7	26,4	29,7	25,4	25,5	26,5	28,9
Privatlivet inte påverkats	72,5	69,2	66,5	71,7	68,7	69,5	65,8

Det är en något större andel kvinnor som uppger att deras privatliv påverkats delvis, jämfört med andelen män som uppger detta (30,8 respektive 27,4 procent; se figur 5.5). Samtidigt är det en större andel män än kvinnor som uppger att deras privatliv inte påverkats alls (67,5 respektive 63,7 procent).

Figur 5.5. Fördelning (%) av i vilken grad de utsatta förtroendevalda uppger att deras privatliv påverkats av utsattheten under 2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

6. Polisanmälan och annan rapportering

Det här kapitlet redovisar hur stor andel händelser som de förtroendevalda utsattes för 2024 som har polisanmälts, och hur vanligt det är att händelserna rapporterats till någon annan än polisen. Då korruptionsförsök inte ingår i redovisningen av den totala utsattheten utan redovisas separat, görs samma typ av redovisning också i det här kapitlet. Även erfarenheter av polisen samt skäl till varför de förtroendevalda väljer att inte polisanmäla presenteras.

I kapitlet redovisas dessutom hur utvecklingen sett ut sedan 2012 när det gäller hur stor andel händelser som uppges ha blivit polisanmälda respektive anmälda till någon annan än polisen.

Mer detaljerade resultat om polisanmälan och annan rapportering samt erfarenheter av polisen för samtliga utsatta förtroendevalda, och uppdelat på kvinnor och män, återfinns i tabellerna 6A–6G i tabellsamlingen (www.bra.se/ptu).

Vid jämförelser över tid är det viktigt att ha i åtanke att vissa av de undersökta åren är valår, medan vissa år är mellanliggande år. Det är också viktigt att komma ihåg att undersökningen studerar utsattheten bland förtroendevalda i Sveriges politiska församlingar, och att sammansättningen i dessa politiska församlingar är föränderlig över tid. Notera även att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras oviktrade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade.⁵⁰

Värt att nämna i det här sammanhanget är att Säkerhetspolisen har gett ut en handbok om personlig säkerhet, som innehåller råd och stöd till politiskt aktiva personer (Säpo 2018). Även Brå har gett ut två handböcker i ämnet, som handlar om hur man som förtroendevald kan minska risken för att utsättas, men också vad man kan göra om man utsätts (Brå 2025c, Brå 2014b).

---

⁵⁰ För mer information om viktningsförfarandet, se kvalitetsdeklarationen.

Polisanmälan

Hot och trakasserier samt våld, skadegörelse och stöld

Merparten av händelserna som förtroendevalda utsätts för polisanmäls inte. Totalt uppges 16,5 procent av de senaste händelserna – som rör antingen hot och trakasserier eller våld, skadegörelse och stöld 2024 – ha anmälts till polisen (se tabell 6.1). Drygt hälften av de anmälda händelserna (8,5 procent) polisanmälades av de förtroendevalda själva, medan övriga (8,0 procent) polisanmälades av någon annan (se tabell 6A i tabellsamlingen).

Anmälningsbenägenheten ser olika ut för olika typer av brott. Händelser som inkluderar våld, skadegörelse eller stöld uppges ha blivit polisanmälda i betydligt större utsträckning än hot och trakasserier (43,2 procent jämfört med 13,7 procent). En tänkbar förklaring till detta är att hot och trakasserier ofta är relativt subtila och kan efterlämna en obehagskänsla som är svår att sätta fingret på. Det kan också finnas en osäkerhet om vad som faktiskt är ett brott. Detta kan jämföras med skadegörelse och stöld, som oftare leder till försäkringsärenden där en polisanmälan kan behövas för att styrka händelsen.

Andelen händelser som uppges ha blivit polisanmälda ökade något mellan 2012 och 2014 – från 17,1 till 19,3 procent. Därefter låg andelen på en stabil nivå till och med 2018. År 2020 minskade dock andelen händelser som uppges ha blivit polisanmälda till 15,9 procent och ligger sedan dess kvar på ungefär samma nivå. Andelen händelser som rör hot och trakasserier följer samma mönster som för alla händelser totalt, dock med en viss ökning efter 2020. Andelen händelser som rör våld, skadegörelse och stöld låg på ungefär samma nivå under 2012–2018. Efter en ökning 2020 har andelen varierat stort från år till år.

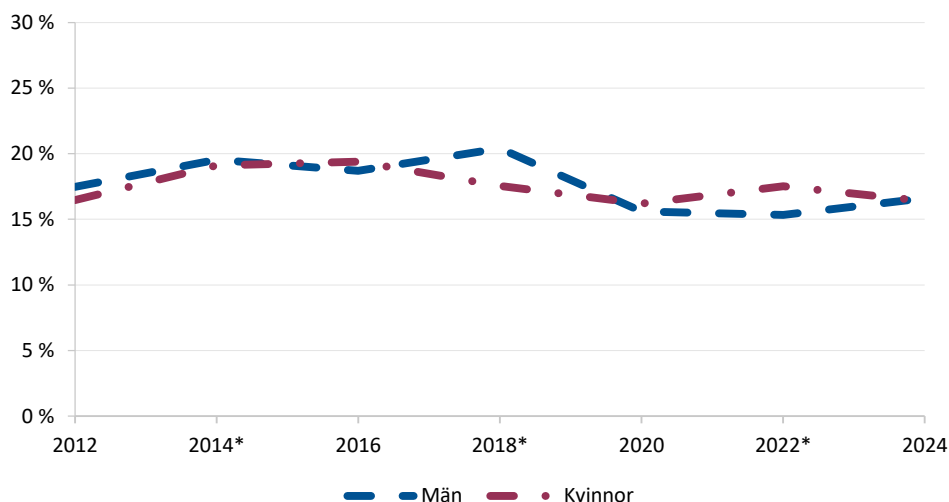
Tabell 6.1. Andel (%) händelser under 2012–2024 som uppges ha blivit polisanmälda. Totalt samt särredovisning för typ av händelse. Stjärnor markerar valår.

	Andel händelser							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	17,1	19,3	19,0	19,2	15,9	16,3	16,5	
Hot och trakasserier	13,9	15,3	15,5	15,0	11,7	12,5	13,7	
Våld, skadegörelse och stöld	39,0	38,5	41,0	39,7	47,4	37,1	43,2	

Under 2024 var det 16,6 procent av de totala händelserna mot män och 16,4 procent av händelserna mot kvinnor som uppges ha blivit

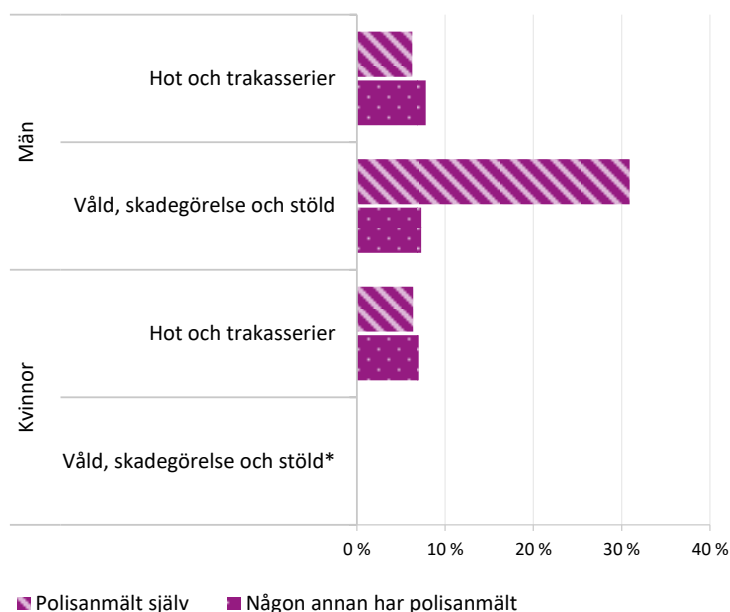
polisanmälda (se figur 6.1). Någon tydlig skillnad mellan könen framkom därmed inte.

Figur 6.1. Andel (%) händelser under 2012–2024 som uppges ha blivit polisanmälda. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

När det gäller hot och trakasserier är det för både män och kvinnor ungefär lika vanligt att den utsatta själv polisanmäler händelsen som att någon annan gör det (se figur 6.2). När det gäller våld, skadegörelse och stöld är det betydligt vanligare att män polisanmäler händelsen själva än att någon annan gör det (30,9 respektive 7,3 procent). Motsvarande jämförelse kan inte göras bland kvinnor då antalet kvinnor som besvarat frågan är för litet.

Figur 6.2. Andel (%) händelser under 2024 som uppges ha blivit polisanmälda av den förtroendevalda själv eller av någon annan. Särredovisning för de förtroendevaldas kön och typ av händelse.

*Antalet respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Korruptionsförsök

Under 2024 var det 2,7 procent av de förtroendevalda som uppgav att de utsatts för någon form av korruptionsförsök och att de hade polisanmält händelsen (se tabell 6.2). Under åren 2012–2020 varierade andelen mellan 1,2 och 1,7 procent. Mellan 2020 och 2022 skedde sedan en ökning till 3,9 procent, vilket är mer än en fördubbling om än från en låg nivå. Under 2024 minskade andelen till 2,7 procent, men är fortsatt större än under undersökningsåren 2012–2020. När det gäller vänskapskorruption specifikt uppgav 1,4 procent att de utsatts för det under 2024 och polisanmält händelsen, vilket är ungefär på samma nivå som 2020 och 2022. Vad gäller opassande erbjudande kan resultat inte redovisas, eftersom antalet utsatta för det är för litet.

Tabell 6.2. Andel (%) av förtroendevalda utsatta för korruptionsförsök under 2012–2024, som uppger att de polisanmält. Stjärnor markerar valår.

	Andel av förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	1,4	1,2	x	1,5	1,7	3,9	2,7
Opassande erbjudande	x	x	x	x	x	x	x
Vänskapskorruption	0,6	0,9	x	1,9	1,2	1,2	1,4

Med (x) menas att antalet respondenter som besvarat frågan är för litet (< 100) och kan därför inte redovisas.

Då det endast är ett litet antal förtroendevalda som uppger att de utsatts för korruptionsförsök (2,9 procent av alla förtroendevalda 2024). Det är alltså ännu färre som besvarat uppföljningsfrågorna om korruptionsförsök, varför det inte är möjligt att dela upp analysen på kön.

Erfarenheter av polisen

Andelen utsatta som själva varit i kontakt med polisen med anledning av den senaste händelsen var i princip lika stor bland män som kvinnor 2024 (12,8 respektive 12,6).

Vid de händelser 2024 när de förtroendevalda varit i kontakt med polisen uppgav de i 29,0 procent av fallen att deras erfarenheter av polisen var mycket positiva (se tabell 6.3). Samtidigt uppgavs ganska positiva erfarenheter av polisen vid 25,8 procent av händelserna. Vid 8,1 procent av händelserna hade de förtroendevalda ganska negativa erfarenheter och vid 7,3 procent av händelserna mycket negativa erfarenheter. Slutligen uppgavs varken positiva eller negativa erfarenheter vid 29,8 procent av händelserna.

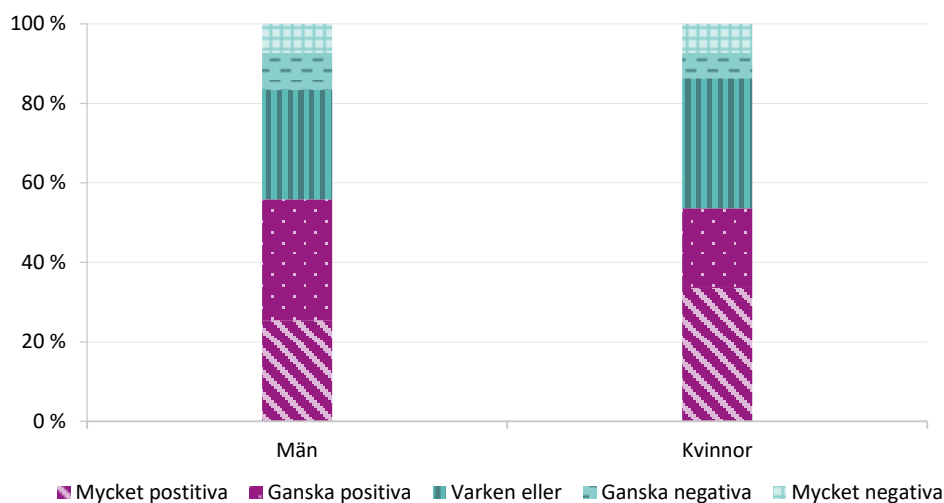
Fram till 2016 minskade andelen händelser från vilka de utsatta uppgav att de hade mycket eller ganska positiva erfarenheter av polisen successivt, från 56,0 procent 2012 till 41,6 procent 2016. Under 2018 ökade dock andelen händelser från vilka de utsatta hade positiva erfarenheter till 54,9 procent, vilket efter en minskning till 48,4 procent 2022 återgick till 2018 års nivå 2024 (54,8 procent). Andelen händelser från vilka de förtroendevalda uppgav att de hade mycket eller ganska negativa erfarenheter har varierat mellan 19,6–24,2 procent tidigare år (2012–2022), men minskade betydligt mellan 2022 och 2024, då den lägsta andelen hittills uppmättes (15,3 procent). Andelen utsatta som svarat att de varken har positiva eller negativa erfarenheter av polisen har varierat mellan åren, från som minst 22,7 procent 2012 till som störst 34,1 procent 2016.

Tabell 6.3. Fördelning (%) av erfarenheter av polisen vid händelser under 2012–2024 bland de utsatta som varit i kontakt med polisen. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Mycket positiva	31,9	30,1	22,5	29,1	31,2	28,1	29,0
Ganska positiva	24,1	20,4	19,1	25,8	21,5	20,3	25,8
Varken positiva eller negativa	22,7	28,9	34,1	25,5	26,5	27,8	29,8
Ganska negativa	11,1	10,9	11,3	13,3	12,3	10,7	8,1
Mycket negativa	10,2	9,7	13,0	6,3	8,5	13,2	7,3

Erfarenheterna av polisen vid händelser 2024 skiljer sig inte åt i någon större utsträckning mellan könen (se figur 6.3). Andelen bland män respektive kvinnor som har mycket eller ganska positiva erfarenheter är på ungefär samma nivå (55,8 procent av männen och 53,6 procent av kvinnorna). Även andelen bland män respektive kvinnor som har mycket eller ganska negativa erfarenheter är på en liknande nivå (16,6 procent av männen och 13,7 procent av kvinnorna).

Figur 6.3. Fördelning (%) av erfarenheter av polisen vid händelser under 2024 bland de utsatta som varit i kontakt med polisen. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

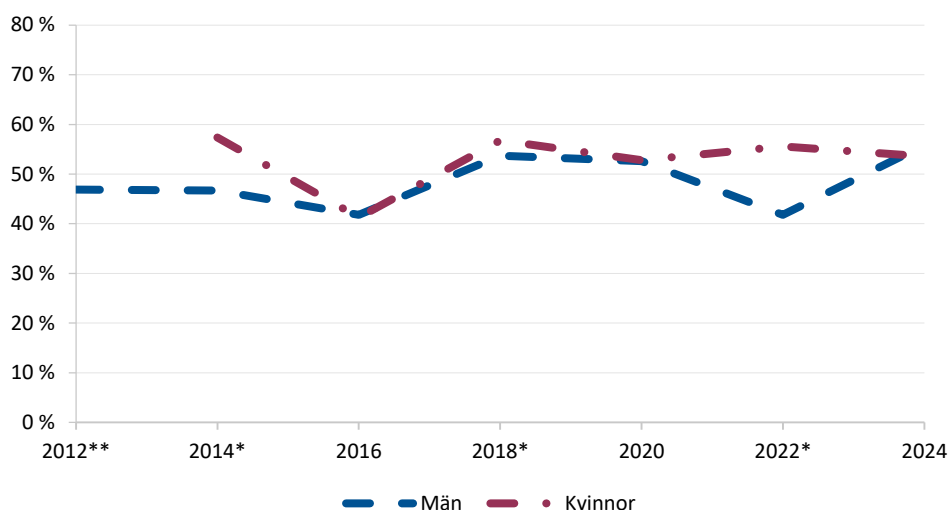

Andelen händelser där den utsatta har mycket eller ganska positiva erfarenheter av polisen har under de flesta år varit på ungefär samma nivå bland kvinnor som bland män, utöver år 2014 och 2022 då det var en betydligt större andel bland kvinnor än bland män som hade sådana

erfarenheter (se figur 6.4). För samtliga år har det dock varit en större andel händelser riktade mot män där erfarenheterna av polisen varit mycket eller ganska negativa. Skillnaderna var särskilt stora 2022 (31,5 procent av händelserna bland männen och 15,6 procent bland kvinnorna; se tabell 6C i tabellsamlingen). För 2012 kan någon särredovisning av kvinnors erfarenheter av polisen inte göras på grund av att för få kvinnor svarat på enkätfrågan om sina erfarenheter.

Mönstret för kvinnor och män skiljer sig något åt när utvecklingen studeras (se figur 6.4). Bland kvinnor minskade andelen händelser där erfarenheterna av polisen var mycket eller ganska positiva mellan 2014 och 2016. Därefter ökade andelen igen och har legat mellan 52,8 och 56,8 procent under 2018–2024. Bland män låg andelen händelser där den utsattas erfarenheter av polisen var mycket eller ganska positiva på en relativt jämn nivå 2012 och 2014, för att därefter minska något till 2016. Sedan ökade andelen händelser där den utsatta upplevde positiva erfarenheter till 53,7 procent 2018 och stannade på ungefär samma nivå även 2020 (52,6 procent), men återgick till den lägre nivån (41,8 procent) 2022. År 2024 ökade andelen igen och ligger nu på 55,8 procent, den största andelen hittills.

Figur 6.4. Andel (%) händelser där den förtroendevalda har positiva (mycket/ganska) erfarenheter av polisen under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

**Antalet kvinnliga respondenter är för litet (< 100) och resultatet kan därför inte redovisas.

Skäl till att händelser inte polisanmäls

Utsatta förtroendevalda som uppgett att de inte polisanmälde den senaste händelsen fick uppge det främsta skälet till att de inte gjorde det. Sammantaget var den vanligaste anledningen att man inte trodde att en polisanmälan skulle leda till något, vilket uppgavs för 27,6 procent av händelserna som inte polisanmälades (se tabell 6.4). Det var även vanligt att händelsen betraktades som en del av den förtroendevaldas uppdrag (23,9 procent) eller som en småsak eller bagatell (19,9 procent). Vid 8,7 procent av händelserna uppgav de förtroendevalda att de själva hanterade händelsen, medan det främsta skälet vid 5,2 procent av händelserna uppgavs vara att man ville undvika uppmärksamhet i media. Endast i en liten andel av händelserna som inte polisanmälades uppgavs det främsta skälet vara att den förtroendevalda saknar förtroende för polisen eller rättsväsendet, att man inte ville eller orkade genomgå en rättsprocess (1,0 procent respektive 1,8 procent) eller att man inte vågade polisanmäla (1,0 procent). Mönstret har sett likadant ut även tidigare år.

Bland 10,8 procent av händelserna som inte polisanmälades så uppgavs andra skäl. Här fanns möjlighet att utveckla sitt svar i fritext, och bland fritextsvaren är det vanligast att uppge att det beror på att anmälan inte skulle leda någonstans. Det gäller såväl händelser av typen hot och trakasserier som händelser av typen våld, skadegörelse och stöld. I de flesta fall uppger respondenten mer specifikt att händelsen troligtvis inte skulle anses vara brottslig. Andra övriga skäl som flertalet respondenter uppger till varför polisanmälan om hot och trakasserier inte skett, är att de anmält händelsen internt eller på den webbplatsform där händelsen skedde.

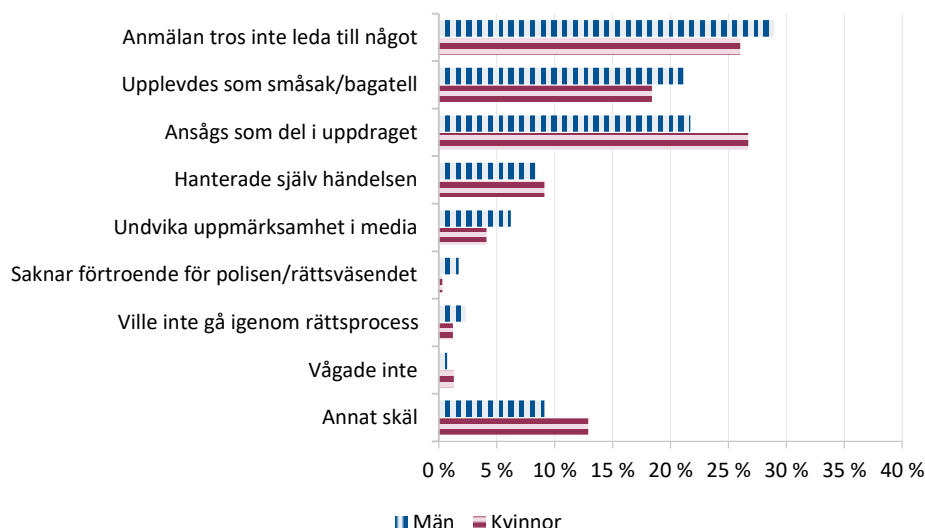
Tabell 6.4. Fördelning (%) av skäl till att händelser under 2012–2024 inte polisanmälades. Stjärnor markerar valår.

	Fördelning bland händelser						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Anmälan skulle inte leda till något	26,2	26,7	26,7	28,3	27,4	27,8	27,6
Upplevdes som en småsak/bagatell	23,2	24,1	20,3	22,7	22,9	24,7	19,9
Ansågs som en del i uppdraget	22,4	20,0	22,8	21,2	23,1	20,7	23,9
Hanterade själv händelsen	12,5	13,1	10,9	11,8	10,3	9,1	8,7
Ville undvika uppmärksamhet i media	7,2	6,5	6,9	5,4	5,2	5,0	5,2
Saknar förtroende för polisen/rättsväsendet	1,6	1,9	3,3	1,6	2,2	2,2	1,0
Ville/orkade inte gå igenom rättsprocess	1,3	1,8	2,6	2,4	1,7	2,2	1,8
Vågade inte	0,6	0,7	0,7	1,0	0,6	1,1	1,0
Annat skäl	5,0	5,2	5,6	5,5	6,5	7,3	10,8

Mönstret är relativt likartat för både män och kvinnor (se figur 6.5). Det är dock en större andel händelser riktade mot män där de utsatta uppger att de inte polisanmälde händelsen på grund av att de inte trodde att en polisanmälan skulle leda till något, på grund av att de betraktar händelsen som en småsak eller bagatell, för att de vill undvika uppmärksamhet i media eller för att de saknar förtroende för polisen eller för rättsväsendet.

Samtidigt är det en större andel händelser riktade mot kvinnor där de utsatta uppger att de inte polisanmälde eftersom de betraktar händelsen som en del av sitt uppdrag eller för att de hanterade händelsen själva. Det mönstret har framkommit även tidigare år (se tabell 6D i tabellsamlingen).

Figur 6.5. Fördelning (%) av skäl till att händelser under 2024 inte polisanmälades. Särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Annan rapportering av händelser

Förutom att vända sig till polisen finns ofta möjligheten att rapportera händelsen till en säkerhetsansvarig inom det egna partiet eller inom den politiska församlingen. Det förutsätter att man redan känner till att en sådan finns och vem det är, eller att man själv tar reda på det efter att man blivit utsatt. Hur händelser hanteras kan bero på hur säkerhetsorganisationen ser ut i den politiska församlingen och inom partiet.

En enkätundersökning från dåvarande Sveriges Kommuner och Landsting (SKL, numera SKR) visade att 2019 hade tre fjärdedelar av de svarande regionerna och kommunerna⁵¹ ett system för att omhänderta hot mot förtroendevalda (SKL 2019). Som tidigare nämnts har riksdagen nyligen beslutat om en ny lagstiftning som innebär att kommuner och regioner åläggs att stärka skyddet för de förtroendevalda som är hel- och deltidsarvoderade.⁵² Skyldigheten innebär att den utpekade gruppen ska erbjudas viss utbildning, att inträffade incidenter ska dokumenteras samt

⁵¹ Svarsfrekvensen uppgick till 80 procent (SKL 2019).

⁵² Prop. 2024:25/80.

att det ska finnas tillgång till en checklista med åtgärder om något inträffar. Den nya lagen började gälla den 1 juli 2025.⁵³

Totalt rapporterades 49,4 procent av händelserna 2024 till någon annan än polisen (se tabell 6.5). Andelen händelser som rapporterats till någon annan än polisen ökade 2012–2018 – från 42,9 procent 2012 till 49,8 procent 2018. Därefter minskade dock andelen till 44,5 procent 2020 för att sedan öka igen till samma nivå som 2018. Händelser som rör våld, skadegörelse och stöld rapporterades oftare till någon annan än händelser som rör hot och trakasserier (62,3 respektive 48,0 procent 2024). Mönstret har sett likartat ut över tid.

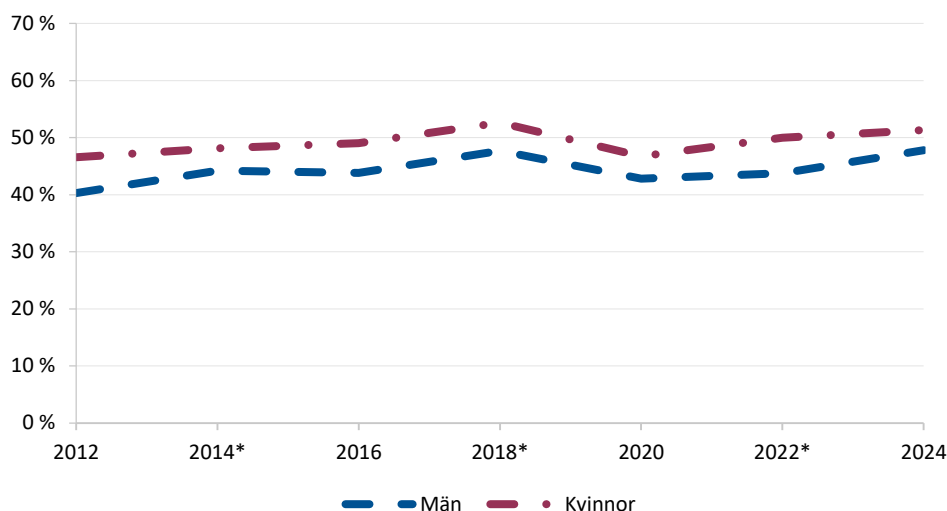
Tabell 6.5. Andel (%) händelser under 2012–2024 som uppges ha rapporterats till någon annan än polisen. Totalt samt särredovisning för typ av händelse. Stjärnor markerar valår.

	Andel händelser							
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024	
Totalt	42,9	45,8	46,0	49,8	44,5	46,6	49,4	
Hot och trakasserier	41,4	43,4	44,5	47,4	42,9	44,5	48,0	
Våld, skadegörelse och stöld	53,2	57,3	54,9	62,1	57,3	58,2	62,3	

En större andel händelser 2024 som riktades mot kvinnor uppges ha rapporterats till någon annan än polisen, jämfört med motsvarande andel bland händelser riktade mot män (51,3 respektive 47,8 procent; se figur 6.6), och så har det sett ut även tidigare år. När det gäller utvecklingen över tid är den likartad för kvinnor och män.

⁵³ Lagen hade därmed inte trätt i kraft när PTU-enkäten besvarades.

Figur 6.6. Andel (%) händelser under 2012–2024 som uppges ha rapporterats till någon annan än polisen. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Totalt har 43,4 procent av händelserna som rapporterats till någon annan än polisen rapporterats till en säkerhetsansvarig inom det egna partiet, medan 42,8 procent har rapporterats till en säkerhetsansvarig inom den politiska församlingen (se tabell 6G i tabellsamlingen). Vidare har 26,9 procent av händelserna som rapporterats blivit rapporterade till ordföranden i fullmäktige eller liknande, medan 17,0 procent blivit rapporterade till en personalchef eller liknande. Mönstret är likartat för både kvinnor och män, men det är en större andel kvinnor som rapporterat till personalchef eller liknande, jämfört med andelen män (20,2 respektive 14,2 procent).

Att både polisanmäla och rapportera till annan än polisen

Hur ser då benägenheten ut att både polisanmäla och rapportera till någon annan än polisen? Det är intressant att studera, eftersom det kan ligga nära till hands att anta att de som inte polisanmält händelsen åtminstone har rapporterat den till någon annan. Det kan till exempel vara en säkerhetsansvarig inom partiet eller inom den politiska församlingen, som sedan bedömer om händelsen ska polisanmälas eller inte.

Resultaten visar dock att vid nästan hälften (46,4 procent) av händelserna 2024 så varken polisanmälde eller rapporterade de utsatta den senaste

händelsen (se tabell 6.6). Andelen händelser som rapporterades utan att polisanmälas var 32,2 procent, medan 14,2 procent av händelserna både rapporterades och polisanmälades. Endast 2,3 procent av händelserna polisanmälades utan att också rapporteras till någon annan än polisen. Samma mönster har framkommit även tidigare år.

Det är en något större andel händelser som riktats mot män som varken polisanmälts eller rapporterats till någon annan än polisen, jämfört med motsvarande andel för kvinnor (47,7 respektive 44,7 procent). Samtidigt är det en ungefär lika stor andel händelser riktade mot kvinnor som både blivit polisanmälda och rapporterade till någon annan än polisen som motsvarande andel för män (14,4 respektive 14,1 procent).

Tabell 6.6. Andel (%) händelser som polisanmälts eller inte respektive även rapporterats till annan än polisen eller inte under 2024. Totalt samt särredovisning för de förtroendevaldas kön.

	Inte polisanmält Polisanmält	
Andel händelser totalt	Inte rapporterat	46,4 2,3
	Rapporterat	32,2 14,2
Andel händelser riktade mot män	Inte rapporterat	47,7 2,4
	Rapporterat	30,6 14,1
Andel händelser riktade mot kvinnor	Inte rapporterat	44,7 2,1
	Rapporterat	34,1 14,4

7. Stöd och säkerhetsåtgärder

I det här kapitlet redovisas hur vanligt det är att förtroendevalda i Sverige uppger att de haft behov av stöd och hjälp vid händelser under 2024, och i vilken utsträckning de fått stöd och hjälp. Behovet av stöd och hjälp kan variera beroende på vem som har utsatts, vad personen har utsatts för och vem som är förövaren (Brå 2025b). Det redovisas även vem eller vilka som stödet kommit från och vilka eventuella säkerhetsåtgärder som vidtagits.

I kapitlet redovisas även andelen förtroendevalda som saknar kännedom om det finns en handlingsplan för politiskt förtroendevaldas utsatthet för trakasserier, hot eller våld. Vidare redovisas andelen som saknar kännedom om det finns någon säkerhetsansvarig inom det egna partiet eller inom den politiska församlingen som de kan vända sig till vid utsatthet för trakasserier, hot eller våld.

Mer detaljerade resultat om stöd och säkerhetsåtgärder samt kännedom om handlingsplan och säkerhetsansvarig för samtliga utsatta förtroendevalda, och uppdelat på kvinnor och män, återfinns i tabellerna 7A–7D i tabellsamlingen (www.bra.se/ptu).

Vid jämförelser över tid är det viktigt att ha i åtanke att vissa av de undersökta åren är valår, medan vissa år är mellanliggande år. Det är också viktigt att komma ihåg att undersökningen studerar utsattheten bland förtroendevalda i Sveriges politiska församlingar, och att sammansättningen i dessa politiska församlingar är föränderlig över tid. Notera även att andelarna bland förtroendevalda för 2012 presenteras oviktade, medan andelarna bland förtroendevalda för resterande år presenteras viktade.⁵⁴

Kännedom om handlingsplan och säkerhetsansvarig

Samtliga förtroendevalda i undersökningen tillfrågades om de känner till någon handlingsplan för politiskt förtroendevaldas utsatthet för trakasserier, hot eller våld. De tillfrågades också om det finns någon säkerhetsansvarig inom det egna partiet eller inom den politiska församlingen som de kan vända sig till vid utsatthet för trakasserier, hot eller våld.

---

⁵⁴ För mer information om viktningsförfarandet, se kvalitetsdeklarationen.

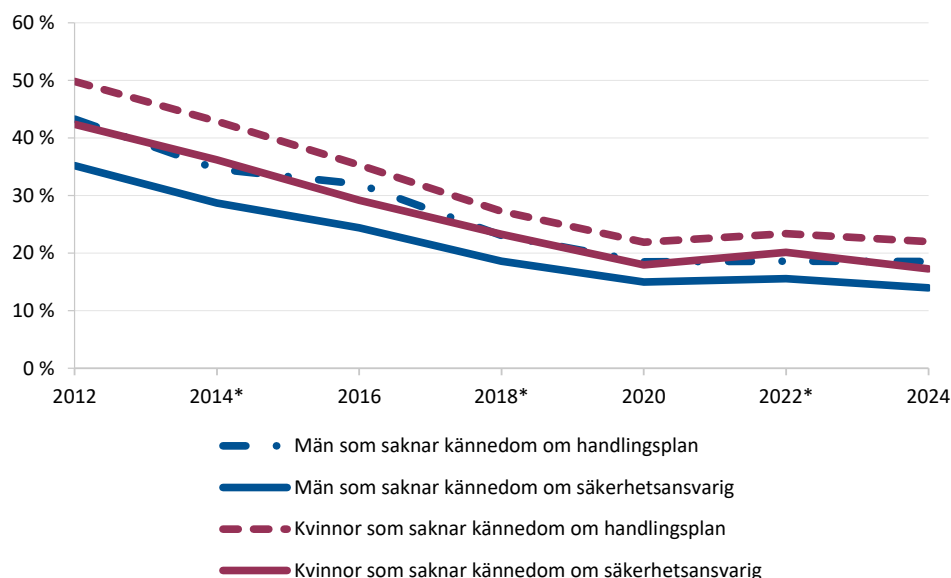
En femtedel av de förtroendevalda (20,0 procent) 2024 svarade att de inte visste om det finns en handlingsplan eller inte, medan 15,4 procent uppgav att de inte visste om det finns en säkerhetsansvarig att vända sig till (se tabell 7.1). Både andelen förtroendevalda som saknar kännedom om handlingsplan och andelen som saknar kännedom om säkerhetsansvarig har minskat betydligt över tid, i synnerhet mellan 2012–2018.

Tabell 7.1. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de saknar kännedom om eventuell handlingsplan samt säkerhetsansvarig att vända sig till under 2012–2024. Stjärnor markerar valår.

	Andel av samtliga förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Saknar kännedom om handlingsplan	46,0	38,2	33,4	25,0	20,0	20,7	20,0
Saknar kännedom om säkerhetsansvarig	38,2	31,9	26,5	20,6	16,3	17,6	15,4

Det är en större andel kvinnor som uppger att de saknar kännedom både om handlingsplan, jämfört med andelen män (22,0 respektive 18,5 procent; se figur 7.1). Samma mönster framkommer även för kännedom om säkerhetsansvarig (17,3 procent för kvinnor jämfört med 14,0 procent för män). Denna könsskillnad har framkommit även tidigare år.

Figur 7.1. Andel (%) förtroendevalda som uppger att de saknar kännedom om eventuell handlingsplan respektive säkerhetsansvarig att vända sig till under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Stöd och hjälp

Utsatta förtroendevalda tillfrågades i vilken utsträckning de haft behov av stöd eller hjälp i samband med händelsen. Vid 62,1 procent av händelserna kände de utsatta inget behov alls av stöd eller hjälp, medan de vid 37,9 procent av händelserna hade behov av stöd eller hjälp i någon utsträckning. Majoriteten av de utsatta som hade behov av stöd eller hjälp uppger att de hade det i ganska eller mycket liten utsträckning (29,9 procent; se tabell 7B i tabellsamlingen). Totalt uppges det dock vid 8,1 procent av händelserna att de utsatta i ganska eller mycket stor utsträckning hade behov av stöd eller hjälp. Mönstret har sett likartat ut även tidigare år.

Det är en större andel händelser som riktades mot kvinnor än mot män som lett till att de utsatta uppger att de haft behov av stöd eller hjälp. År 2024 uppgavs behov av stöd eller hjälp i ganska eller mycket stor utsträckning vid 11,0 procent av händelserna riktade mot kvinnor, och vid 5,7 procent av händelserna riktade mot män. Även tidigare år har den könsskillnaden framkommit.

Vid 36,3 procent av händelserna där de utsatta hade behov av stöd eller hjälp i ganska eller mycket stor utsträckning, uppger de också att de fått stöd eller hjälp i ganska eller mycket stor utsträckning (se tabell 7.2). Vid 40,1 procent av händelserna för vilka de utsatta hade behov av stöd eller hjälp i ganska eller mycket stor utsträckning uppger de utsatta att de fått stöd i ganska eller mycket liten utsträckning, medan det vid 23,6 procent av händelserna uppges att de inte fått något stöd alls.

Vid en större andel händelser riktade mot kvinnor än mot män där de utsatta hade behov av stöd eller hjälp i ganska eller mycket stor utsträckning, så fick de utsatta inte något stöd eller hjälp alls (26,0 jämfört med 19,7 procent).

Vid en majoritet av händelserna där de utsatta uppger att de fått stöd eller hjälp, så har de fått stödet eller hjälpen från en annan förtroendevald (70,2 procent), medan vid 32,3 procent av händelserna har de fått stöd från partiorganisationen (se tabell 7C i tabellsamlingen). Det är också relativt vanligt att man får stöd från en partner, anhörig eller vän (30,6 procent) eller från en säkerhetsansvarig (27,1 procent). Fördelningen har sett ungefär likadan ut även tidigare år.

Tabell 7.2. Fördelning (%) av i vilken utsträckning de utsatta fått stöd i relation till behovet av stöd vid händelser under 2024. Bland samtliga samt särredovisning för de förtroendevaldas kön.

Behov av stöd	Fått stöd (i vilken utsträckning)			
	Stor (mycket/ganska)	Liten (mycket/ganska)	Inte alls	Andel totalt
Samtliga				
Stort (mycket/ganska)	36,3	40,1	23,6	100,0
Litet (mycket/ganska)	31,0	46,3	22,7	100,0
Inte alls	7,4	11,2	81,4	100,0
Män				
Stort (mycket/ganska)	37,7	42,6	19,7	100,0
Litet (mycket/ganska)	28,4	48,3	23,3	100,0
Inte alls	6,6	10,2	83,2	100,0
Kvinnor				
Stort (mycket/ganska)	35,4	38,5	26,0	100,0
Litet (mycket/ganska)	33,7	44,2	22,1	100,0
Inte alls	8,6	12,7	78,7	100,0

Säkerhetsåtgärder

Säkerhetsåtgärder kan vidtas för att förhindra utsatthet, men också för att öka tryggheten. Det kan röra sig om åtgärder som vidtas av de utsatta själva, men det kan också vara sådana som vidtas av polisen eller en säkerhetsansvarig.

Totalt uppger tre av tio (29,6 procent) av de förtroendevalda som utsattes under 2024 att säkerhetsåtgärder vidtogs (se tabell 7.3). Det är i nivå med andelen 2022, men en större andel jämfört med tidigare år, då mellan 18,8 och 26,8 procent har uppgett att säkerhetsåtgärder vidtogs.

De vanligaste åtgärderna var att de utsatta ändrade sina rutiner eller sitt beteende (17,3 procent) och att de fick information om säkerhet och försiktighet (12,1 procent). En mindre andel av de utsatta uppgav att de fick, eller själva skaffade, ett överfallslarm (3,0 procent). Det är mer ovanligt att den utsatta byter till hemligt telefonnummer, får skyddade personuppgifter, byter bostad eller ansöker om kontaktförbud. Vidare uppgav totalt 9,6 procent av de utsatta att det vidtogs andra säkerhetsåtgärder än dem som nämnts här.

Tabell 7.3. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att det vidtagits säkerhetsåtgärder till följd av utsattheten under 2012–2024. Total, samt särredovisning för typ av säkerhetsåtgärd. Stjärnor markerar valår.

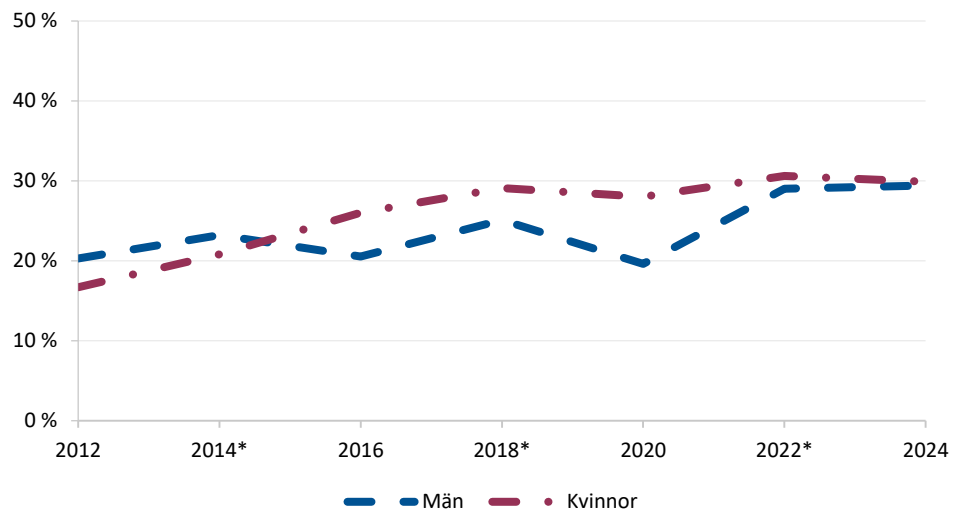
	Andel av utsatta förtroendevalda						
	2012	2014*	2016	2018*	2020	2022*	2024
Totalt	18,8	22,1	22,8	26,8	23,2	29,7	29,6
Ändrat rutiner och beteende	10,5	11,4	12,0	13,0	13,8	15,4	17,3
Fått information om säkerhet/försiktighet	7,8	10,4	9,5	14,0	8,7	13,9	12,1
Fått nytt hemligt telefonnummer	1,5	0,8	1,0	0,7	0,8	1,1	1,1
Fått/skaffat överfallslarm	2,5	2,2	2,9	2,0	2,9	2,3	3,0
Fått skyddade personuppgifter	.	0,3	0,1	0,1	0,4	0,3	0,1
Bytt bostad	0,5	0,8	0,2	0,1	0,4	0,4	0,4
Ansökt om kontaktförbud	..	..	..	0,3	0,4	0,2	0,3
Andra säkerhetsåtgärder	6,4	7,4	7,5	7,2	7,7	8,7	9,6

Punkt (.) innebär att ingen i redovisningsgruppen har uppgett det som redovisas, dvs. att antalet är 0.
Med (..) menas att uppgiften inte finns tillgänglig eller inte kan redovisas.

Av dem som utsattes 2024 uppgav ungefär en lika stor andel kvinnor som män att det vidtagits säkerhetsåtgärder på grund av utsatthet (29,9 respektive 29,4 procent; se figur 7.2). Mönstret ser olika ut över tid för kvinnor och män. Bland kvinnor ökade andelen som uppgav att säkerhetsåtgärder vidtagits fram till 2018 och har därefter legat på en stabil nivå. Bland män har andelen som uppgav att säkerhetsåtgärder vidtagits varit större under valåren än under mellanliggande år, med undantag för 2024 då andelen var ungefär lika stor som under valåret 2022.

Eftersom det endast är ett fåtal utsatta som uppger att de mer känsliga typerna av säkerhetsåtgärder (till exempel ansökan om kontaktförbud, att man fått skyddade personuppgifter eller bytt bostad) vidtagits, särredovisas inte kön för de olika typerna av säkerhetsåtgärder.

Figur 7.2. Andel (%) av utsatta förtroendevalda som uppger att det vidtagits säkerhetsåtgärder till följd av utsattheten under 2012–2024. Särredovisning för de förtroendevaldas kön. Stjärnor markerar valår.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014a). *Politikernas trygghetsundersökning 2012–2013. Fördjupning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014b). *Att förhindra och hantera incidenter mot förtroendevalda*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Kvinnors och mäns utsatthet som politiker*. Kortanalys 4/2018. Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet, Brå (2023). *Utsatthet bland förtroendevalda. Delredovisning: Otillåten påverkan av systemhotande aktörer*. PM. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2024). *Brås statistiska undersökningar om brott. Ett metodstöd för tolkning av resultat*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2025a). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2024*. NTU-kortanalys 2025:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2025b). *Otillåten påverkan från kriminella och extremistiska grupperingar*. Rapport 2025:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2025c). *Handbok för att förebygga otillåten påverkan*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Regeringen (2011). *Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism*. Regeringens skrivelse 2011/12:44. Stockholm: 2011.

Polismyndigheten (2019). *Åtgärder för skydd av den fria åsiktsbildningen*. Redovisning av regeringsuppdrag A487.492/2019.

Statistiska centralbyrån, SCB (2024). *Förtroendevalda i kommuner och regioner 2023. Demokratistatistik 2024:1*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (2019). *Hot och hat mot förtroendevalda. Enkätundersökning 2018*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2022). *Kommungruppsindelning - Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning 2023*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2023). *Hot mot det demokratiska samtalet*. Forskarantologi. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2024). *Dilemmaövningar kring korruption*. Hämtad från SKR:s webbplats: <https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/hotmotdemokrati ochsamhallssystem/motverkakorruption/motmutorochjav.27818.html>. Publicerad den 17 september 2024. Hämtad den 20 augusti 2025.

Säkerhetspolisen, Säpo (2018). *Personlig säkerhet*. Stockholm: Säkerhetspolisen.

Politikernas trygghetsundersökning (PTU) 2025 beskriver förtroendevaldas utsatthet för trakasserier, hot och våld i deras egenskap av förtroendevalda under 2024. Rapporten ger en bild av utsattheten, vilka som utsatts och av vem samt vad motivet kan ha varit.

Rapporten vänder sig i första hand till beslutsfattare inom rättsväsendet, personer som arbetar med frågor som rör hot och våld mot förtroendevalda och personer som i sitt yrke möter förtroendevalda som blivit utsatta.

Det här är den sjunde jämförbara kartläggningen som Brottsförebyggande rådet (Brå) gjort på uppdrag av regeringen, och sedan september 2025 som instruktionsenlig uppgift. I årets undersökning har förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige och riksdag tillfrågats om sin utsatthet för trakasserier, hot och våld som förtroendevalda under 2024. Jämförelser görs genomgående med de tidigare undersökta åren 2012, 2014, 2016, 2018, 2020 och 2022.

Från och med PTU 2019 ingår undersökningen i den officiella statistiken. Resultaten från tidigare mättillfällen är dock producerade utifrån samma kvalitetskrav.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Fleminggatan 14, SE-111 93 STOCKHOLM
Tel +46 (0) 8 527 58 400, registrator@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1284